

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA GMINY PSZCZYNA
NA LATA 2015 – 2023**

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Położenie Gminy Pszczyna	5
III. Diagnoza strategiczna	7
III.1. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji	7
III.2. Sfera społeczna	9
III.2.1. Demografia	9
III.2.2. Bezrobocie	13
III.2.3. Ubóstwo	16
III.2.4. Bezpieczeństwo publiczne	18
III.2.5. Poziom edukacji	20
III.2.6. Aktywność społeczna	22
III.3. Sfera gospodarcza	23
III.4. Sfera przestrzenno - funkcjonalna	25
III.4.1. Infrastruktura techniczna	25
III.4.2. Infrastruktura społeczna	29
III.5. Sfera techniczna i środowiskowa	33
III.5.1. Przekroczenie standardów jakości środowiska	33
III.5.2. Stan techniczny budynków	35
III.6. Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	37
III.6.1. Identyfikacja obszarów zdegradowanych	37
III.6.2. Identyfikacja obszaru rewitalizacji.....	40
III.6.3. Główne problemy obszaru rewitalizacji.....	40
IV. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji.....	43
IV.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	43
IV.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	44
IV.3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	55
IV.3.1. Przedsięwzięcia podstawowe.....	55
IV.3.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	56
IV.4. Mechanizm integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	59
V. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	62

VI. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	64
VI.1. Zarządzanie GPR	64
VI.2. Monitoring GPR	65
VI.3. Określenie zmian w uchwałach	68
VII. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji	69
VII.1. Włączenie na etapie opracowania dokumentu	69
VII.2. Włączenie na etapie wdrażania	71
VIII. Spójność programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	73
VIII.1. Spójność z dokumentami na szczeblu lokalnym.....	73
VIII.2. Spójność z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym.....	77
SPI RYCIN.....	82
SPIS TABEL	83
Załącznik 1. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	84
Załącznik 2. Mapa obszaru rewitalizacji	109

Dokument powstał w ramach projektu „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015”, w ramach konkursu pn. Śląskie programy rewitalizacji – wsparcie dla gmin, finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Osi Priorytetowej 3 Potencjał beneficjentów funduszy europejskich, Działania 3.1 Skuteczni beneficjenci.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

I. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Pszczyna na lata 2015-2023 (GPR) stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem gminy w zakresie wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzennie-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

GPR został opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹ oraz Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015 r.² Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnienie komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawy ładu przestrzennego i stanu powietrza atmosferycznego oraz aktywizacji potencjału przedsiębiorczego. Programowanie działań rewitalizacyjnych uwzględniło również konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji infrastrukturalnej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) ze wsparciem realizowanym w ramach funduszy ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego (Europejski Fundusz Społeczny).

W ramach prac nad procesem rewitalizacji w pierwszej kolejności przeprowadzono diagnozę gminy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Efektem tego etapu jest Uchwała Nr XX/208/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Pszczyna. Następnie Rada Miejska w Pszczynie uchwałą z dnia 7 kwietnia 2016 podjęła uchwałę o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023³.

Zgodnie z zapisami w/w aktów prawnych GPR operuje następującymi pojęciami:

¹ Dz. U. 2015 poz. 1777.

² MII/R/H 2014-2020/20(01)/07/2015.

³ Uchwała Nr XXI/224/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Miejskiej w Pszczynie dotyczącej przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023

- rewitalizacja – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki;
- obszar zdegradowany – przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców);
- obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację; nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

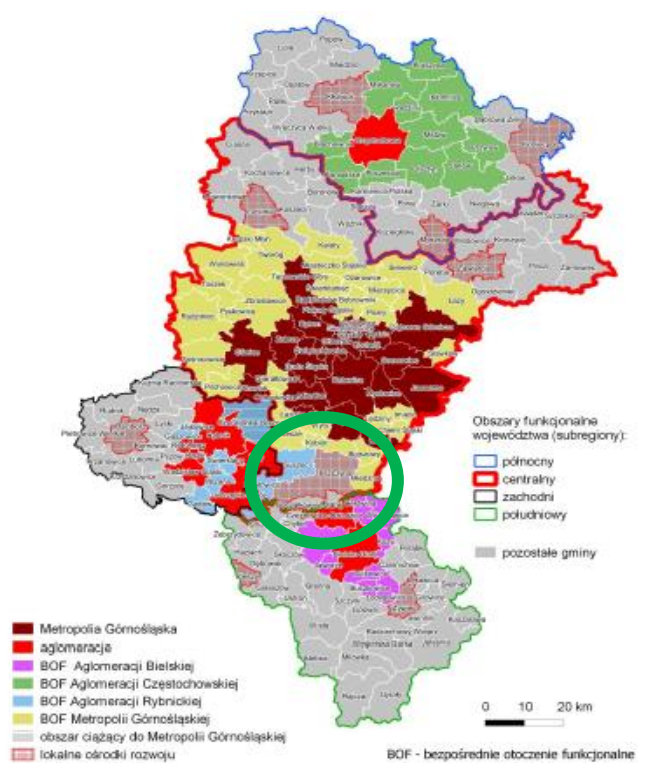
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

II. Położenie Gminy Pszczyna

Gmina Pszczyna charakteryzuje się szczególnym położeniem względem głównych ośrodków przemysłowych i turystycznych regionu. Zlokalizowana jest w południowej części Województwa Śląskiego, pomiędzy Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym a Beskidami a także pomiędzy Krakowem i Oświęcimiem na wschodzie oraz Rybnickim Okręgiem Przemysłowym na zachodzie.

Ryc.1. Położenie Gminy Pszczyna

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+", s. 45

Zgodnie z podziałem zaproponowanym w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk, a co za tym idzie, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+", specyfika położenia Gminy przedstawia się następująco:

- Gmina Pszczyna zakwalifikowana została do Subregionu Centralnego (stanowi lokalny ośrodek rozwoju w strefie oddziaływania Metropolii Katowickiej);
- graniczy z Subregionem Południowym a dokładnie z Ośrodkiem Funkcjonalnym Bielska-Białej;

- graniczy z Subregionem Zachodnim a dokładnie z Obszarem Funkcjonalnym Rybnika.

Gmina Pszczyna posiada status gminy miejsko-wiejskiej. W jej skład wchodzi miasto Pszczyna oraz 12 sołectw: Brzeźce, Czarków, Ćwiklice, Jankowice, Łąka, Poręba, Piasek, Rudołtowice, Studzienice, Studzionka, Wisła Mała i Wisła Wielka. Jednostka graniczy od zachodu z gminami Pawłowice i Suszec; od północy z gminą Kobiór; od wschodu z gminami Miedźna i Bojszowy, od południa z gminami Goczałkowice-Zdrój, Strumień, Czechowice-Dziedzice i Bestwina.

Gmina zajmuje 175 km², z czego 55% stanowią użytki rolne, prawie 30% grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia, 22% tereny zabudowane i zurbanizowane⁴, 3,4% grunty pod wodami oraz 0,6% to nieużytki.

Z punktu widzenia oceny położenia Gminy należy zwrócić uwagę na jej lokalizację względem głównych ciągów komunikacyjnych regionu. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 1 (DK1), która stanowi bezpośredni szlak tranzytowy na trasie Gdańsk-Katowice-Cieszyn. Poprzez istniejącą infrastrukturę drogową Gmina posiada także połączenie z autostradą A1 oraz A4. W przyszłości, zgodnie z planami rozbudowy dróg krajowych, w sąsiedztwie Gminy przebiegać będzie droga ekspresowa S1 zapewniająca szybkie połączenie z Katowicami i lotniskiem w Pyrzowicach.

Łączność z największymi ośrodkami miejskimi regionu zapewniona jest także poprzez istniejące sieci kolejowe. Odległości od głównych centrów rozwojowych (Katowice – 40 km, Bielsko-Biała – 22 km, Tychy – 20 km, Żory – 22 km, Oświęcim – 25 km) sprawia, że położenie Gminy Pszczyna w połączeniu z jej potencjałem stanowi ważne kryterium rozwojowe.

⁴ W grupie tej znajdują się zarówno tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe, rekreacyjne, jak i tereny komunikacyjne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

III. Diagnoza strategiczna

III.1. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz „Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”⁵ obszar zdegradowany to przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji. Jest to "obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację”⁶. Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkanym przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Opracowując przedmiotową analizę uwzględniono przede wszystkim zalecenia zawarte w przytoczonych powyżej dokumentach. Zgodnie z nimi, diagnoza opierać powinna się na mierzalnych wskaźnikach opisujących przede wszystkim zjawiska i problemy społeczne na danym terenie. Uwzględniając zalecenia, że obszar wymagający wsparcia stanowi jednostkę charakteryzującą się kumulacją negatywnych zjawisk i procesów oraz stanowi szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego, dokonano analizy podstawowych obszarów funkcjonowania Gminy.

Dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników, które posłużyły do analizy porównawczej sytuacji w gminie na tle regionu, ale przede wszystkim do przestrzennego zobrazowania wewnętrznego zróżnicowania Pszczyny. Poziom wewnętrznych dysproporcji rozwoju zbadany został w odniesieniu do jednostek pomocniczych, tj. osiedli w mieście oraz sołectw. Opracowanie objęło więc swym zasięgiem 12 osiedli oraz 12 sołectw.

Dla wydzielonych jednostek pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Pszczynie, jak i specjalnie w tym celu wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie czy Komendę Powiatową Policji w Pszczynie⁷.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem budowy listy porównywalnych wskaźników odnoszących wartość danej zmiennej do jednostki osiedla lub sołectwa. Weryfikacja wskaźników objęła następujące elementy:

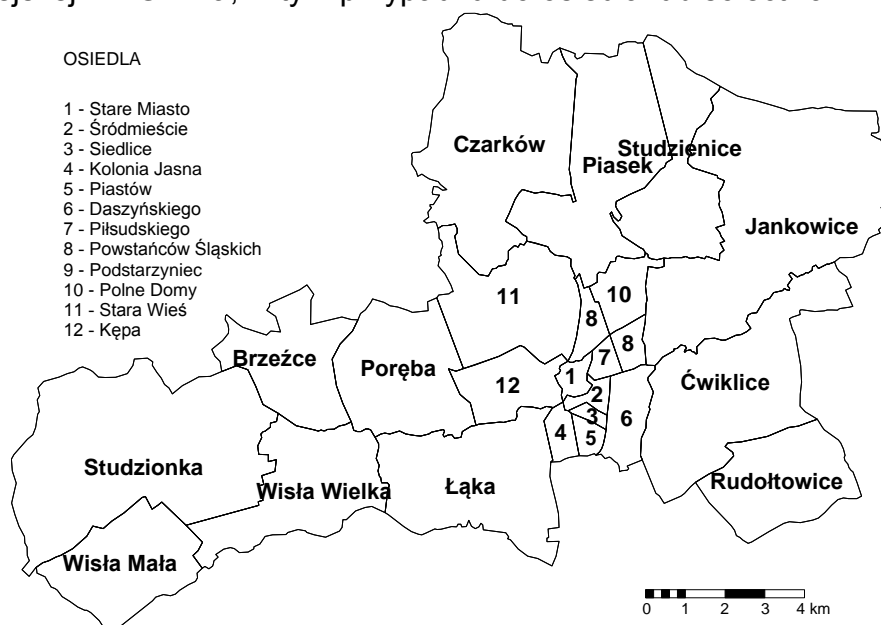
⁵ Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015.

⁶ j.w., Rozdział 3, pkt 4.

⁷ Dane statystyczne dotyczyły sfery społecznej, przestrzennej, technicznej, gospodarczej i środowiskowej. Rodzaj oraz źródło danych wskazany został w ramach poszczególnych rycin oraz tabel zawartych w części diagnostycznej.

- poprawność metodologiczną - wskaźnik powinien opisywać w sposób czytelny i przejrzysty dany problem, powinien być łatwy w odbiorze przez czytelnika, łatwo weryfikowalny, powinien również różnicować przestrzeń Gminy i być skonstruowany zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi,
- poprawność przestrzenną - wskaźnik powinien zostać odniesiony do jednostki mniejszej niż Gmina, w tym przypadku do osiedla lub sołectwa⁸.

Ryc.2. Podział Gminy Pszczyna na jednostki pomocnicze - osiedla i sołectw
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie

W wyniku tak przeprowadzonej procedury wskazano listę 10 wskaźników, które zastosowano dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wskaźniki te obejmują sferę społeczną (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość/patologie, poziom edukacji, uczestnictwo w życiu publicznym), sferę gospodarczą (stopień przedsiębiorczości) oraz sferę techniczno-środowiskową (brak rozwiązań technicznych w budownictwie mieszkaniowym w zakresie zapewnienia energooszczędności oraz ochrony środowiska).

Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby zarówno diagnozy, jak i Gminnego Programu Rewitalizacji, była ankieta⁹. Badanie miało na celu poznanie opinii mieszkańców na temat obszarów gminy, które szczególnie wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych - zarówno wskazania osiedla lub sołectwa oraz oceny kluczowych problemów na ich terenie. Na etapie

⁸ Część danych statystycznych charakteryzujących dane zjawisko czy proces nie jest agregowana przez instytucje do jednostek mniejszych niż gmina, co tym samym uniemożliwia ich wykorzystanie do analizy przestrzennej wewnątrz danej jednostki.

⁹ Ankieta była dostępna w dniach 16.10-4.11. 2015 r. na stronie internetowej www.pszczyna.pl, www.strategia.pszczyna.pl w zakładce „rewitalizacja” oraz w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Pszczynie. Zaprośzenie do udziału w badaniach zamieszczone zostało także na portalu społecznościowym (w ramach konta prowadzonego przez Gminę Pszczyna).

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji sfinalizowano również prace nad Strategią Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015 - 2023. Pozwoliło to na wykorzystanie znacznych zasobów danych przy diagnozowaniu potrzeb rewitalizacyjnych i planowaniu rewitalizacji. Podobny horyzont czasowy tworzenia głównych dokumentów strategicznych i programowych w gminie stanowi znaczne ułatwienie dla zachowania spójności w tych dokumentach.

III.2. Sfera społeczna

III.2.1. Demografia

Gminę na dzień 31.12.2014 roku zamieszkiwało ponad 50 tys.¹⁰ mieszkańców, z czego 49,6% w mieście a 50,4% na wsi. Przewaga mieszkańców obszarów wiejskich została odnotowana w 2013 roku. W poprzednich latach rozmieszczenie mieszkańców wskazywało na przewagę ośrodka miejskiego.

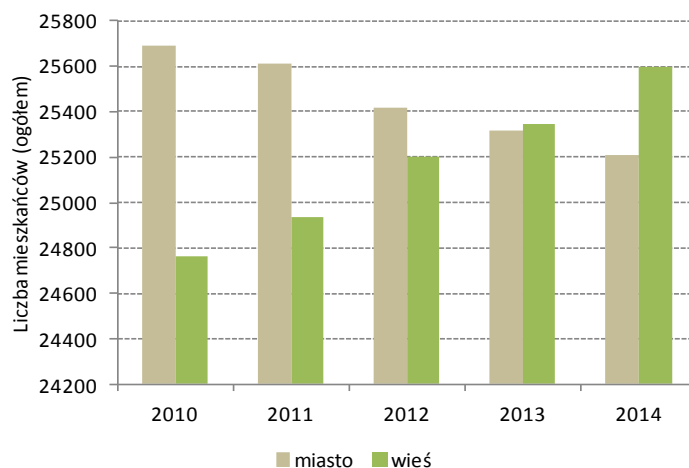
Dynamika zmian liczby ludności w latach 2010-2014 nie jest wysoka. Na przestrzeni ostatnich 5 lat potencjał demograficzny Gminy wzrósł zaledwie o niecały 1%. Tym samym nie odbiega pod tym względem od Powiatu Pszczyńskiego (wzrost o 1,6%) oraz podregionu tyskiego (wzrost o 1,0%). Zmiany liczby mieszkańców Gminy i Powiatu mają charakter pozytywny w porównaniu do całego województwa śląskiego, które charakteryzuje się spadkiem liczby ludności na poziomie ponad 1%.

Przestrzenne zróżnicowanie dynamiki zmian liczby mieszkańców odpowiada procesowi suburbanizacji, tj. zjawisku rozwoju strefy podmiejskiej. Spadkowi liczby mieszkańców miasta towarzyszy intensywny rozwój miejscowości podmiejskich.

Analiza trendów na podstawie danych historycznych wskazuje, że kierunek ten będzie się utrzymywał, czego konsekwencją będzie stopniowy wzrost potencjału demograficznego Gminy Pszczyna. Będzie on jednak opierał się głównie na przyroście liczby mieszkańców obszarów wiejskich. Niekorzystną zmianą będzie natomiast dalsze wyludnianie się Miasta.

¹⁰ Zgodnie z danymi otrzymanymi w Urzędzie Miejskim w Pszczynie liczba ludności w 2014 roku wyniosła 50 807 osób, natomiast według Głównego Urzędu Statystycznego Gminę zamieszkiwało 51 712 osób. Dla potrzeb dalszych analiz, ze względu na konieczność zapewnienia porównywalności danych wykorzystane zostaną dane Głównego Urzędu Statystycznego.

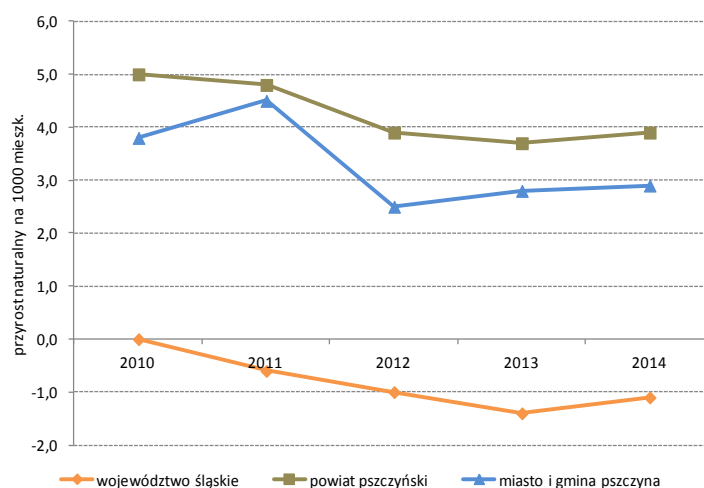

Ryc.3. Zmiany liczby ludności w Gminie Pszczyna w latach 2010 - 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Obecna sytuacja demograficzna Gminy Pszczyna jest wypadkową przyrostu naturalnego oraz ruchu migracyjnego.

Ryc.4. Przyrost naturalny w Gminie Pszczyna, Powiecie Pszczyńskim oraz Województwie Śląskim w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Na kształtowanie się wskaźnika przyrostu naturalnego wpływ ma stopa urodzeń oraz zgonów. W okresie 2010-2014 liczba urodzeń była na wyrównanym poziomie, co wpłynęło na względnie stały wskaźnik urodzeń, utrzymujący się na poziomie około 12 urodzeń na 1000 osób (w mieście 10,7; na wsi 12,2). Tendencja spadkowa, jakkolwiek niekorzystna z punktu polityki społecznej, jest zbieżna z trendami zachodzącymi w skali całego regionu śląskiego.

Powyższe uwarunkowania przyczyniły się do obniżenia wielkości przyrostu naturalnego z 3,8 osoby w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w roku 2010 do 2,9 osoby/1000 mieszkańców w roku 2014. Zmiany w zakresie przyrostu naturalnego obejmują w takim samym stopniu populację miasta i obszarów wiejskich. W obu

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

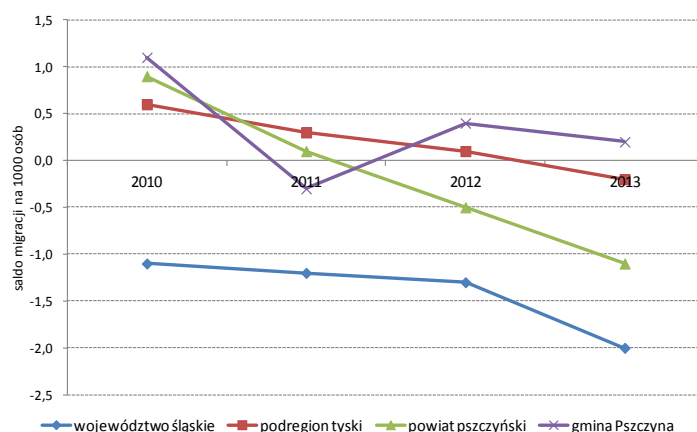
Unia Europejska
Fundusz Spójności

przypadkach utrzymuje się spadkowy trend wielkości przyrostu naturalnego, przy czym w mieście wyniósł +1,5‰, natomiast w części wiejskiej jest on na poziomie +4,4‰.

Gmina Pszczyna charakteryzuje się względnie stałym kierunkiem migracji wskazującym na atrakcyjność miejscowości dla nowych mieszkańców. Na dodatnie wartości wskaźnika salda migracji wpływ ma przede wszystkim wzrost liczby zameldowań w miejscowościach wiejskich gminy. Natomiast w mieście Pszczyna w ostatnich latach przeważa ujemny kierunek ruchu mieszkańców. W latach 2010 – 2013 saldo migracji na 1000 mieszkańców kształtowało się na poziomie -3,5‰ (ryc.5).

Gminę charakteryzuje dodatnie saldo migracji lecz należy zwrócić uwagę, że z roku na rok wartość wskaźnika maleje (ryc.5). Odływ migracyjny mieszkańców jest jednym z największym problemów demograficznych nie tylko Gminy Pszczyna, ale całego regionu i województwa śląskiego. Analiza danych z ostatnich lat wskazuje na utrzymywanie się stałego trendu spadkowego, który w długoterminowej perspektywie może wpłynąć na znaczący spadek potencjału demograficznego obszaru objętego GPR.

Ryc.5. Saldo migracji w Pszczynie na tle powiatu, podregionu i województwa w latach 2010-2013

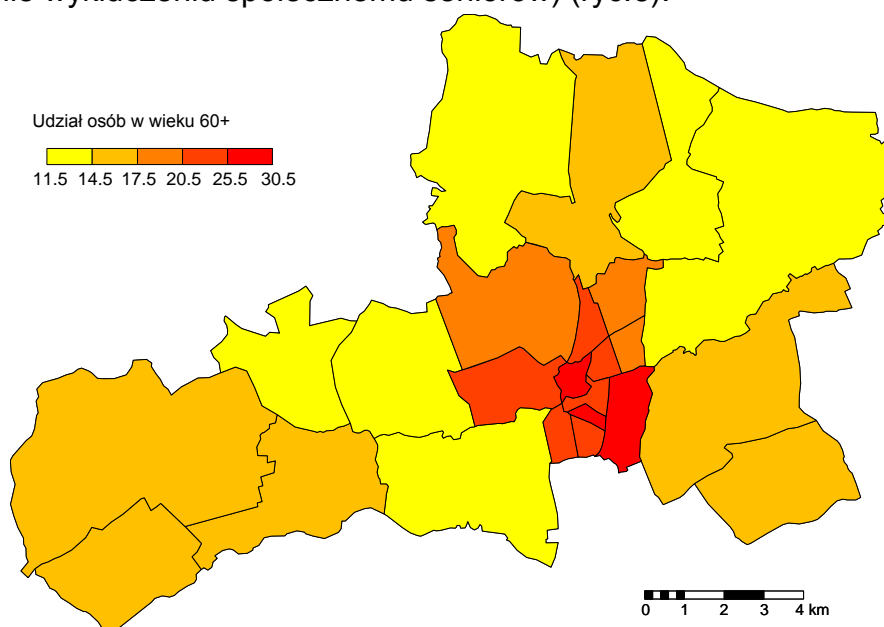
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Rozwój jednostki terytorialnej jest w dużej mierze uzależniony od posiadanego kapitału ludzkiego, który na tym etapie zostanie zanalizowany w oparciu o ekonomiczne grupy wieku. W 2014 roku udział osób wieku przedprodukcyjnym wyniósł 20,2% i utrzymuje się on na względnie stałym poziomie od 2010 roku. Za niekorzystny uznać można fakt spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym (z 64,6% do 63,1%) na rzecz wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym (z 15,1% do 16,7%).

Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku korzystniej przedstawia się na obszarze wiejskim Gminy, gdzie odnotowano wyższy udział osób

w wieku przedprodukcyjnym (zasób ten może zasilić w przeciągu kilku lat lokalny rynek pracy) i produkcyjnym niż w mieście. Jest to m.in. efekt czynnika migracyjnego. Na terenach podmiejskich inwestycje mieszkaniowe realizują przede wszystkim osoby w stosunkowo młodym wieku, względnie mobilne, ustabilizowane życiowo i ekonomicznie. Tym samym struktura demograficzna wsi ulega odmłodzeniu i poprawie.

Analiza struktury zróżnicowania wewnętrznego Gminy pod względem występowania obszarów problemowych, tj. charakteryzujących się przewagą osób w wieku poprodukcyjnym, wskazuje na koncentrację tego zjawiska na terenie Miasta. Na problem ten zwróciło uwagę 42% respondentów badania ankietowego. W 2014 roku udział osób w wieku powyżej 60 lat¹¹ osiągnął poziom prawie 17%. Dysproporcje w rozmieszczeniu tej grupy społecznej w Gminie są wyraźne i wskazują na obszary, które już teraz wymagają stosownej interwencji (m.in. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów) (ryc.6).

Ryc.6. Liczba osób w wieku powyżej 60 lat w ogólnej liczbie mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Dysproporcje pomiędzy miastem o obszarem wiejskim są znaczne. W Pszczynie średni udział w 2014 roku osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 23,3%, o prawie 9 punktów procentowych więcej niż w miejscowościach wiejskich. Wśród jednostek charakteryzujących się najwyższymi wartościami wskaźnika wymienić należy Siedlice (30,1%), Stare Miasto (26,1%), Daszyńskiego (26,1%), Śródmieście (24,6%).

¹¹ Zgodnie z metodologią zbierania danych o zdarzeniach demograficznych przez Urząd Miejski w Pszczynie w grupie wiekowej „poprodukcyjnej” zakwalifikowano osoby po 60 roku życia.

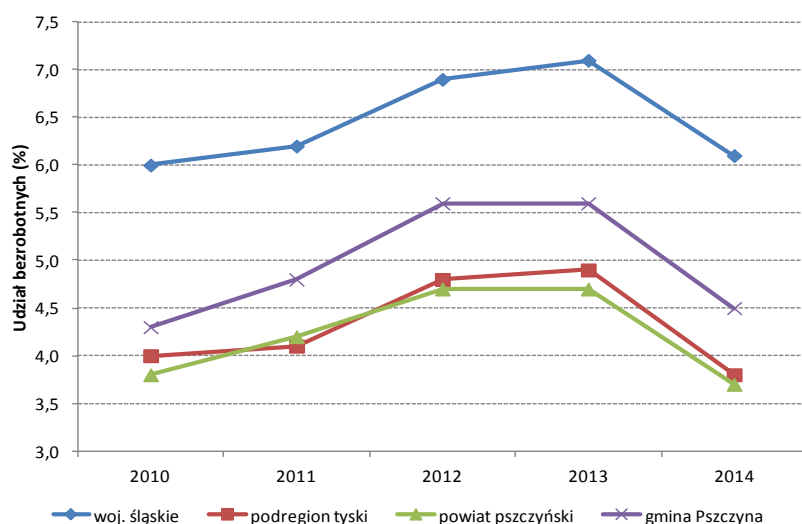
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

III.2.2. Bezrobocie

Zmiany na lokalnym i regionalnym rynku pracy wpływają na kształtowanie się jednego z najbardziej niekorzystnych zjawisk społecznych, jakim jest bezrobocie. Powiat Pszczyński pod tym względem charakteryzuje się stosunkowo korzystną sytuacją. Stopa bezrobocia rejestrowanego (wskazująca udział osób pozostających bez pracy w stosunku do ludności aktywnej zawodowo) w 2014 roku wyniósł 5,6% i była prawie dwukrotnie niższa od wartości dla województwa i kraju. Podobne dysproporcje wykazuje wskaźnik udziału bezrobotnych względem liczby osób w wieku produkcyjnym. W 2014 roku wartość wskaźnika wyniosła 3,7% i była o 2,4 punktu procentowego niższa niż średnia dla województwa śląskiego. W samej Gminie Pszczyna zgodnie z danymi GUS bez pracy pozostawało 4,5% mieszkańców będących w wieku produkcyjnym. Na terenie Gminy Pszczyna zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie, w 2014 roku zarejestrowanych było 1 457 bezrobotnych, co stanowiło 56% wszystkich bezrobotnych w Powiecie.

Ryc.7. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tab.1. Bezrobocie na terenie Gminy Pszczyna w latach 2010-2014

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
ogółem		1 421	1 562	1 823	1 825	1 457
kobiety		807	978	1 116	1 008	877
mężczyźni		614	584	707	817	580
z ogółem	do 25 roku życia	351	409	430	405	260
	powyżej 50 roku życia	342	321	419	404	392

wykształcenie	wyższe	172	170	217	236	193
	policealne i średnie zawodowe	284	332	386	363	284
	ogólnokształcące	162	175	208	204	167
	zasadnicze zawodowe	459	512	568	576	438
	gimnazjalne i poniżej	344	373	444	446	375

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Dynamika zmian w zakresie bezrobocia charakteryzuje trend wzrostowy. Wśród osób pozostających bez pracy przewagę (60%) stanowią kobiety, co wskazuje na stałą konieczność minimalizacji skutków zmian na rynku pracy. Grupą społeczną szczególnie narażoną na wykluczenie z powodu bezrobocia są także osoby starsze, które stanowią prawie 30% pozostających bez pracy w Pszczynie. Udział ten jest silnie skorelowany z udziałem bezrobotnych o najniższym wykształceniu (wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe). W 2014 roku udział tej grupy bezrobotnych wyniósł ponad 55%. Niemniej jednak należy pamiętać, że obecnie na rynku pracy poszukiwani są pracownicy wykwalifikowani w zawodach technicznych. Istnieje jednak konieczność dostosowania kwalifikacji do wymagań nowoczesnej gospodarki. Oczekuje się, że w najbliższych latach wzrośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających wykształcenie zawodowe w wybranych branżach przemysłowych.

Niekorzystną sytuacją z punktu oceny problemu bezrobocia w Gminie Pszczyna jest wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych: z 37% w 2012 roku do 46,8% w 2014 roku. Interesujący jest fakt, że rzeczywista liczba osób spełniająca to kryterium utrzymuje się na podobnym poziomie, przy znaczącym spadku liczby bezrobotnych ogółem. Może to oznaczać, że na terenie Gminy Pszczyna jest grupa osób, której status na rynku pracy raczej nie ulegnie zmianie. Może być to spowodowane szeregiem czynników, takich jak: brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych, wiek utrudniający podjęcie nowej pracy (pow. 50 lat), ale również brak realnych chęci do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Tab.2. Struktura bezrobotnych wg wybranych kryteriów

	2012	2013	2014
Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych	113	113	95
Liczba bezrobotnych długotrwale	674	756	682
Liczba bezrobotnych uprawnionych do zasiłku	335	268	223
Liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych	534	509	337
Liczba bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci do lat 18	165	152	124

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Na potrzeby analizy dysproporcji przestrzennych w Gminie wykorzystano dane uzyskane w Powiatowym Urzędzie Pracy¹². Zgodnie z nimi, w PUP zarejestrowanych

¹² Stan na dzień 29 października 2015 roku. Ze względu na brak możliwości wyodrębnienia danych o liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym dla osiedli liczbę bezrobotnych odniesiono do całkowitej liczby mieszkańców danej jednostki (osiedla lub sołectwa).

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

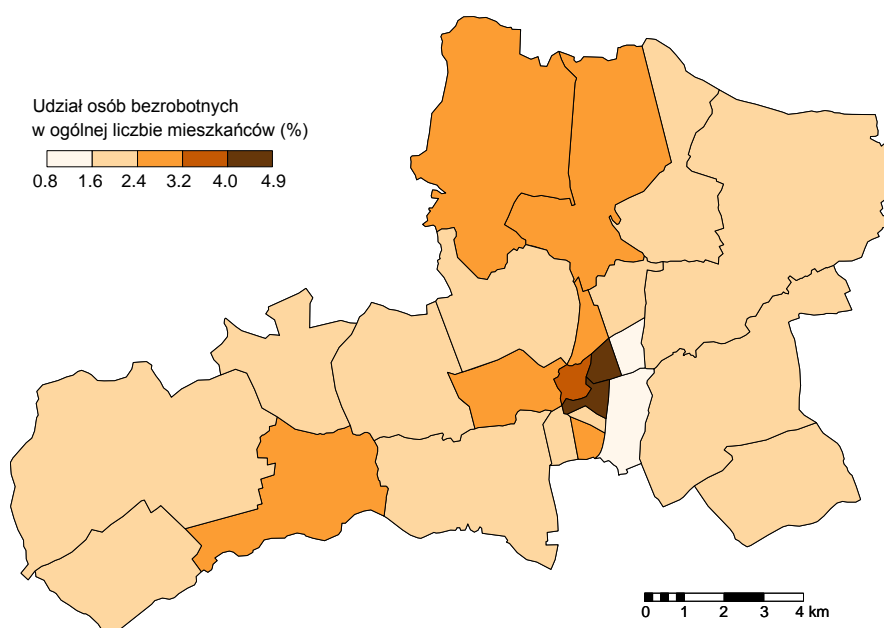
Unia Europejska
Fundusz Spójności

było 1.222 bezrobotnych, co stanowiło 2,4% ogólnej liczby mieszkańców. W odniesieniu do porównywalnych danych dla Powiatu Pszczyńskiego sytuacja na pszczyńskim rynku pracy wskazuje na niekorzystny trend. Na koniec 2014 roku wartość wskaźnika udziału bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnych w Gminie Pszczyna wyniosła 4,5% i była wyższa o 0,7 punktu procentowego od wartości w Powiecie. Niemniej jednak na tle województwa śląskiego (6,1%) sytuacja kształtuje się korzystniej¹³.

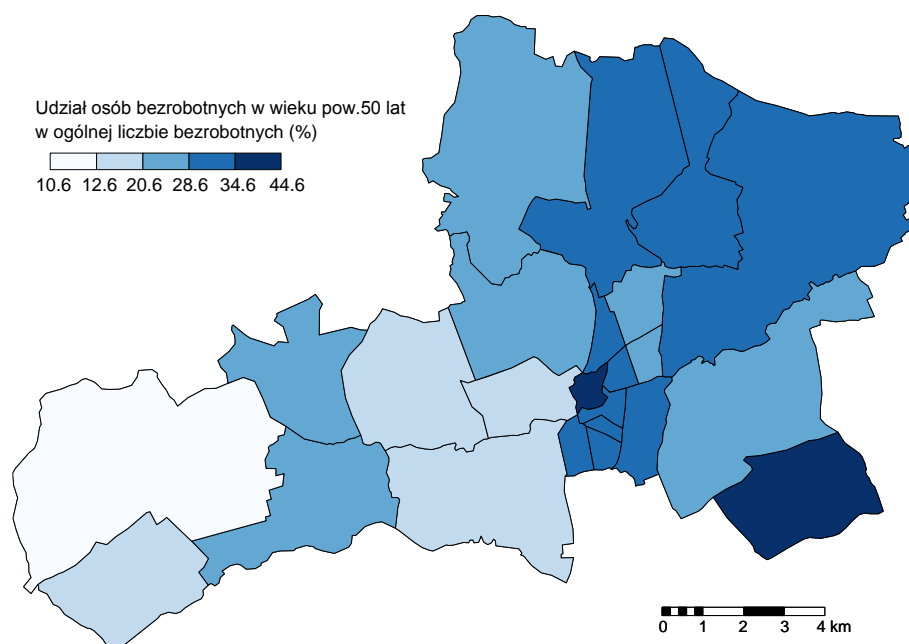
Przestrzenny rozkład bezrobocia w Pszczynie wskazuje na znaczne, wewnętrzne dysproporcje. Rozkład wartości wskaźnika w analizowanych osiedlach i sołectwach mieści się w zakresie 0,9% (osiedle Podstarzyniec) – 4,8% (osiedle Śródmieście). Wartość wskaźnika powyżej średniej charakteryzowała 7 z analizowanych stref (ryc.8).

Jak wspomniano wyżej, jednym z zaznaczających się problemów społecznych na terenie Gminy jest bezrobocie wśród osób po 50-tym roku życia. Prawie 30% wszystkich osób pozostających bez pracy stanowią osoby, które ukończyły pięćdziesiąty rok życia. Zjawisko to jest szczególnie niekorzystne ze względu na spadek aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rosnące zagrożenie wynikające ze względów ekonomicznych (konieczność wsparcia z tytułu pomocy społecznej). Jednostki, w których wartość wskaźnika odbiega znacząco od średniej zlokalizowane są w centralnej oraz północno-zachodniej części Gminy są to: Stare Miasto (43,5%), Sołectwo Rudółtowice (39,1%), osiedle Piastów (34,2%).

Ryc.8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w całkowitej liczbie ludności
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy

¹³ Na podstawie danych GUS – www.stat.gov.pl

Ryc.9. Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy

Analiza potencjału rynku pracy wskazała ponadto rosnące zagrożenie bezrobociem osób młodych, do 30 roku życia.

III.2.3. Ubóstwo

Jednostką organizacyjną, która na szczeblu gminnym odpowiada za wsparcie socjalne mieszkańców jest Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) w Pszczynie. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną ulega stopniowemu wzrostowi. Jak wynika ze sprawozdań MPiPS-03 sporządzanych przez OPS, w 2014 roku przyznano świadczenia 3 062 osobom (1092 rodzinom). Liczba ta była nieco wyższa niż w 2012 roku (2975 os.), ale niższa niż w 2013 roku (3333 os.). Wzrost liczby przyznanych świadczeń, wynikał ze wzrostu udziału osób pozostających bez pracy oraz wskazuje na wykluczenie społeczne grup społecznych ze względu na ich postępującą pauperyzację i uzależnienie od stałej pomocy. Obecnie na terenie Gminy ponad 6% ogólnej liczby mieszkańców korzysta z różnych form wsparcia ośrodka. Na uwagę zasługuje fakt, że wśród beneficjentów pomocy przewagę stanowią rodziny zamieszkujące miasto (58,4% w 2014 roku; 56,2% w 2012 roku).

Tab.3. Struktura świadczeniobiorców w latach 2012 - 2014

Przyczyny udzielenia pomocy	Liczba gospodarstw 2012	Liczba gospodarstw 2013	Liczba gospodarstw 2014
ubóstwo	712	811	786
bezdomność	41	56	59
potrzeba ochrony macierzyństwa	173	168	154
bezrobocie	612	657	603
upośledzenie fizyczne lub umysłowe	252	295	331

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

długotrwała choroba	299	332	344
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	210	224	264
rodziny niepełne	142	154	169
rodziny wielodzietne	49	51	58
alkoholizm	46	50	57
narkomania	3	7	5
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	21	28	26
zdarzenia losowe	9	11	4
przemoc w rodzinie	3	4	17

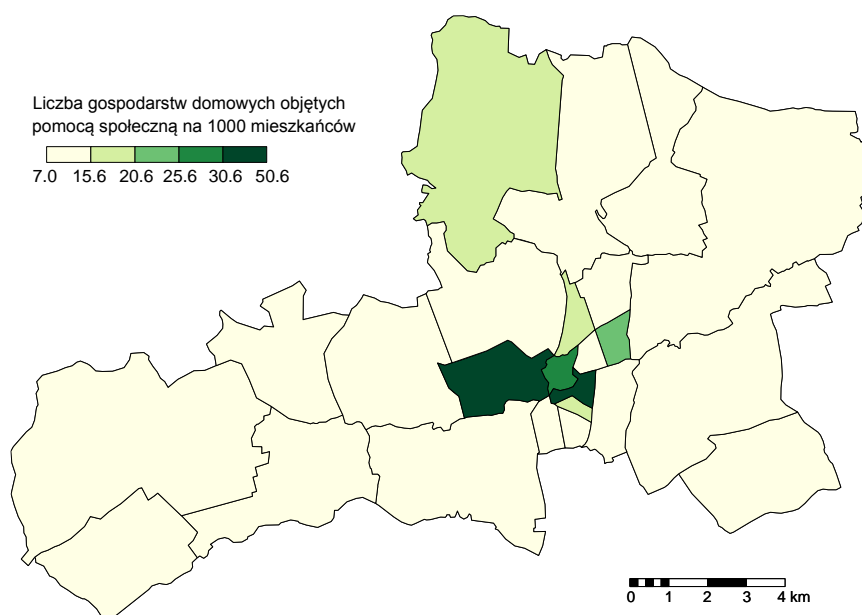
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczynie

Analiza sprawozdań pozwala określić grupy społeczne wymagające w przyszłości większego wsparcia. Wśród głównych przyczyn udzielenia wsparcia występuje ubóstwo. W 2014 roku wśród 806 gospodarstw objętych pomocą, 97% stanowiły jednostki otrzymujące wsparcie z tego powodu. Drugą kategorię stanowiło natomiast bezrobocie, z powodu którego OPS skierował pomoc do prawie 75% swoich klientów.

Niekorzystnie przedstawia się sytuacja w przypadku wzrostu liczby osób, którym udzielane jest wsparcie z powodu bezdomności (wzrost o 43% względem 2012 roku), upośledzenia fizycznego lub umysłowego (wzrost o 31,3%), długotrwałej choroby (wzrost o 15%), bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (wzrost o 19%) oraz alkoholizmu (wzrost o 23%). Utrzymujący się trend wzrostowy w przypadku wspomnianych wyżej przyczyn wskazuje na przewagę wsparcia dla przypadków związanych z rozwojem największych problemów społecznych – ubóstwa i patologii (alkoholizm).

Wskaźnik informujący o koncentracji problemów społecznych, tj. liczba gospodarstw domowych na 1000 mieszkańców, którym przyznano wsparcie socjalne, wskazuje na rosnące dysproporcje w przestrzeni Gminy. Wartość wskaźnika powyżej średniej (15,5 gospodarstw domowych) wystąpiła w 7 obwodach, z czego najwięcej osób objętych wsparciem zamieszkuje centrum miasta (ryc.10). Ponadto ubóstwo jako istotny problem społeczny Gminy wskazało 31,3% respondentów ankiety. Wśród obszarów, które szczególnie borykają się problemem biedy wskazano osiedle Stare Miasto (38,8% wskazań) oraz sołectwo Studzionka (16,3% wskazań).

Ryc.10. Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

III.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie na terenie podlegającym pod jednostkę stwierdzono 2210 przestępstw, z czego 61% stanowiły przestępstwa kryminalne¹⁴. Stosunkowo wysoki udział stanowiły przestępstwa z grupy czynów szczególnie wpływających na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców (tzw. 7 kategorii przestępstw o charakterze kryminalnym¹⁵).

W strukturze czynów karalnych popełnionych na terenie Gminy Pszczyna dominuje kradzież mienia (47,4%) oraz kradzież z włamaniem (27,7%). Kategorie związane z bezpośrednim narażeniem zdrowia i życia stanowiły dużo mniejszy udział: uszkodzenie ciała (6,9%), rozbój i wymuszenie rozbójnicze (4,2%), bójka i pobicie (2%).

Analiza przestrzennego rozkładu czynów zagrażających bezpieczeństwu wskazała, że największe zagrożenie przestępczością ma miejsce w centralnych strefach miasta (ryc.11). Na samym tylko osiedlu Śródmieście w 2014 roku popełniono 399 czynów karalnych. Wskaźnik przestępczości tym samym był najwyższy w Gminie – przyjął wartość ponad 200 przestępstw na 1000 mieszkańców. Wśród pozostałych jednostek przestrzennych szczególna koncentracja czynów karalnych wystąpiła na osiedlu Stare Miasto (173 zdarzenia)

¹⁴ Grupa przestępstw kryminalnych obejmuje: kradzież cudzej rzeczy, włamanie, uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie mienia, kradzież samochodu, rozboje, bójki i pobicia.

¹⁵ Do grupy tej zalicza się: bójkę i pobicie; uszczerbek na zdrowiu; kradzież cudzej rzeczy; kradzież samochodu; rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenia rozbójnicze; kradzież z włamaniem; uszkodzenie mienia.

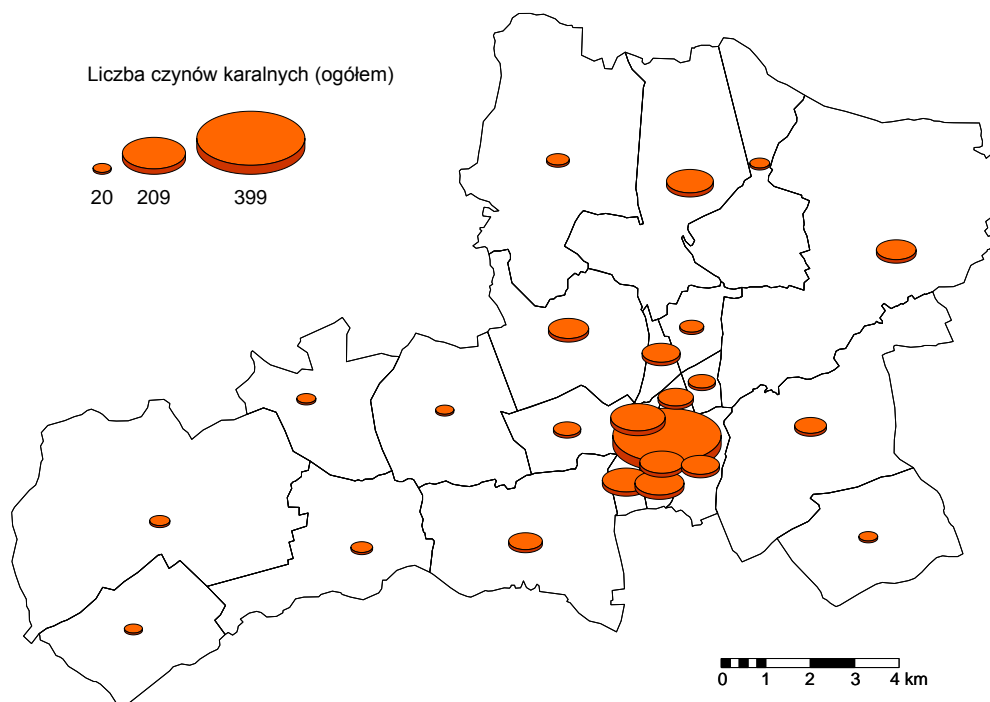

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

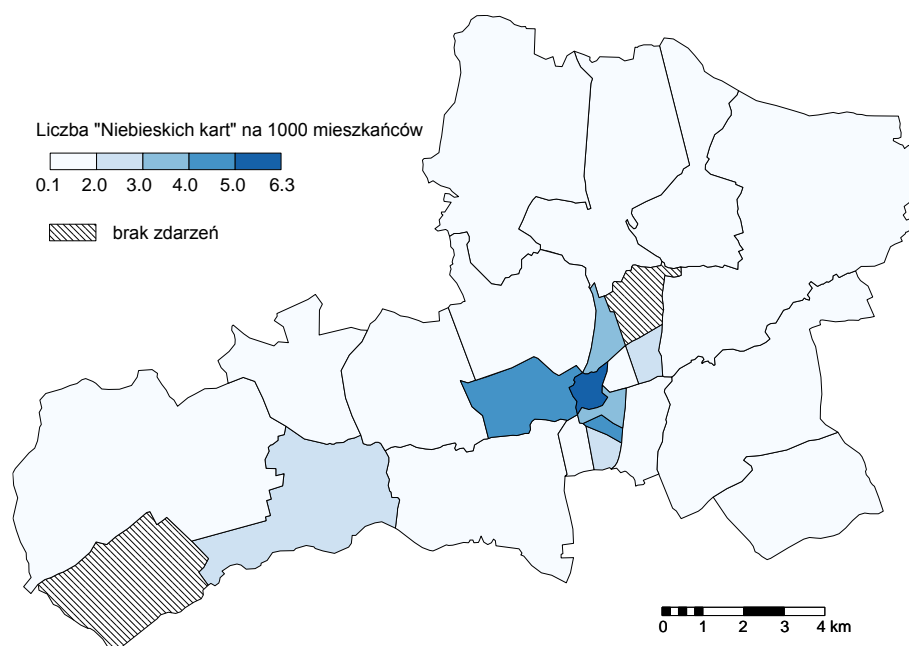

oraz osiedlu Kolonia Jasna (145 zdarzeń) i sołectwie Piasek (141 zdarzeń). O ile w pierwszym przypadku liczba zdarzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była jedną z najwyższych w Gminie (133 czyny), to w dwóch ostatnich wartość wskaźnika przestępczości nie przekroczyła średniej dla gminy, tj. 43 czynów na 1000 mieszkańców. Wyniki ankiety potwierdziły obecność problemu braku poczucia bezpieczeństwa (42,5% wskazań), przede wszystkim na obszarze Starego Miasta (38,8% wskazań), ale także odmiennie od wskaźnika statystycznego, zwrócono uwagę na rosnący problem przestępczości w sołectwie Studzionka (16,3% wskazań).

Ryc.11. Liczba czynów zagrażających bezpieczeństwu w Gminie Pszczyna
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie

Jednym z przejawów patologii społecznej o charakterze przestępczym stanowi przemoc w rodzinie. Na terenie Gminy Pszczyna w 2014 roku założonych zostało 98 "Niebieskich Kart", tj. 1,9 karty na 1000 mieszkańców. Wskaźnik nasycenia przyjął najwyższe wartości głównie na terenie miasta (ryc.12) – osiedle Stare Miasto (6,2 karty/1000 mieszk.), osiedle Siedlice (4,5 karty/1000 mieszk.), osiedle Powstańców Śląskich (3,9 karty/1000 mieszk.). Przypadku przemocy domowej skutkującego założeniem "Niebieskiej Karty" nie odnotowano wyłącznie na osiedlu Polne Domy oraz w Sołectwie Wiśła Mała.

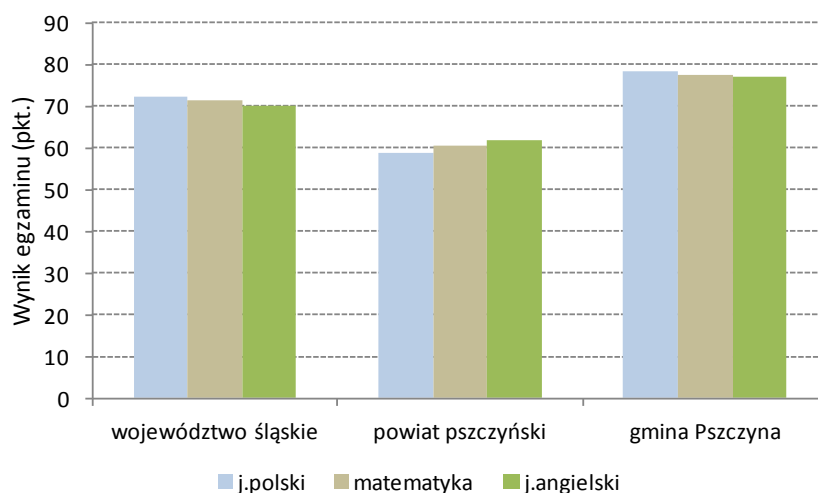

Ryc.12. Liczba "Niebieskich kart" na 1000 mieszkańców w 2014 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie

III.2.5. Poziom edukacji

Jakość kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach w Gminie Pszczyna przeanalizowano w oparciu o wyniki sprawdzianu szóstoklasisty oraz egzaminu gimnazjalnego.

Wyniki sprawdzianu po klasie VI szkoły podstawowej z 2015 r. wskazują, że średni wynik uczniów z Gminy Pszczyna jest wyższy niż średni wynik w województwie (ryc.13).

Ryc.13. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.oke.jaworzno.pl

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

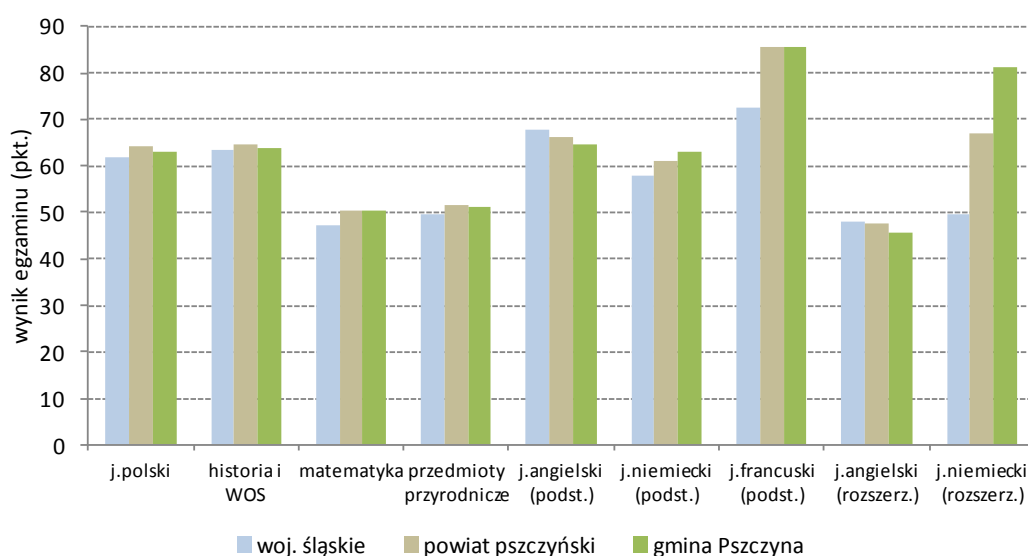
Unia Europejska
Fundusz Spójności

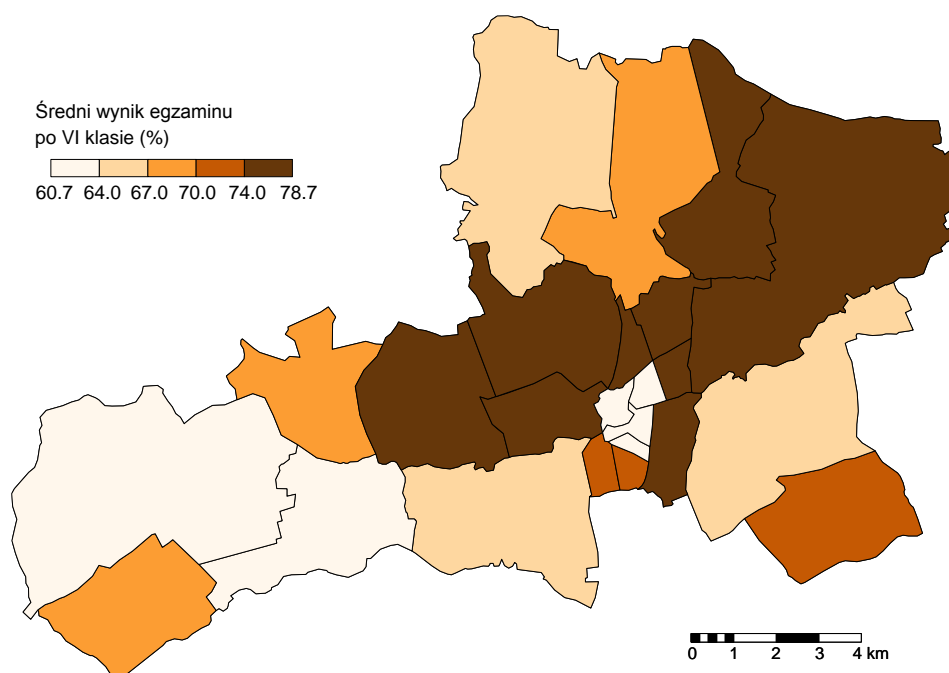
Najmłodsi uczniowie w Gminie osiągnęli wyższą punktację, zarówno w części I egzaminu (język polski, matematyka), jak i części II (język angielski) niż ich koledzy w Powiecie i Województwie. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że jedynie w przypadku egzaminu z języka polskiego uczniowie pszczyńscy osiągnęli nieco niższy średni wynik.

Wyniki dla egzaminu końcowego w Gimnazjum na koniec roku szkolnego 2014/2015 wskazują, że w przypadku części humanistycznej (język polski, historia i WOS) oraz matematyczno-przyrodniczej uczniowie pszczyńscy mieli wyniki nieznacznie lepsze niż ich koledzy w województwie. Najślabiej na tle regionu wypadały wyniki z języka angielskiego. Natomiast w przypadku uczniów zdających język niemiecki i francuski, odnotowano dużo wyższe średnie wyniki niż w województwie śląskim.

Analizując poziom wyników w wybranych szkołach należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że gimnazjaliści w Gminie osiągnęli wyniki słabsze niż średnia ocena w Powiecie. Tym samym może być to sygnał dla konieczności podjęcia stosownych działań w celu wyrównania poziomu i poprawy sytuacji. Analiza wyników dla poszczególnych szkół wskazuje na duże zróżnicowanie. W przypadku przedmiotów humanistycznych najlepiej ocenieni zostali uczniowie Gimnazjum nr 1 w Pszczynie, ale też Gimnazjum w Studzionce. Część matematyczno-przyrodnicza okazała się mocną stroną Gimnazjum nr 3 w Pszczynie.

Ryc.14. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.oke.jaworzno.pl

Ryc.15. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie¹⁶

III.2.6. Aktywność społeczna

Na terenie Gminy Pszczyna obserwowany jest rozwój tzw. trzeciego sektora. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w Pszczynie na 10 tys. mieszkańców przypadało w 2014 roku 25 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Wskaźnik ten nie odbiega od średniej wojewódzkiej (24 organizacje/10 tys. mieszkańców).

Jednym z narzędzi rozwoju społeczeństwa obywatelskiego stosowanego w Gminie Pszczyna jest budżet obywatelski. W 2015 roku zorganizowana została druga edycja, w ramach której w budżecie zarezerwowano 2 mln złotych na przedsięwzięcia wynikające z inicjatywy oddolnej mieszkańców.

Projekty zostały podzielone na dwie kategorie: projekty inwestycyjne oraz projekty kulturalno-społeczne. W ramach pierwszej grupy etap I oceny przeszło 56 projektów, które w dalszej kolejności poddane zostały głosowaniu. W przypadku projektów, tzw. „miękkich”, mieszkańcy wybierali pomiędzy 29 inicjatywami.

Zakres potrzeb społeczności lokalnej jest znaczny, obejmuje prace w zakresie infrastruktury drogowej (budowa chodników, oświetlenia, utwardzenie dróg), modernizacji i budowy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, rozbudowy infrastruktury społecznej a także szereg działań aktywizujących mieszkańców poprzez działania kulturalne i społeczne. Na projekty inwestycyjne przewidziano budżet w wysokości 1 500 000 zł. W wyniku głosowania wybrano przedsięwzięcia związane z budową Domu Ojca Pio, poprawą infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

¹⁶ <http://www.oke.jaworzno.pl>

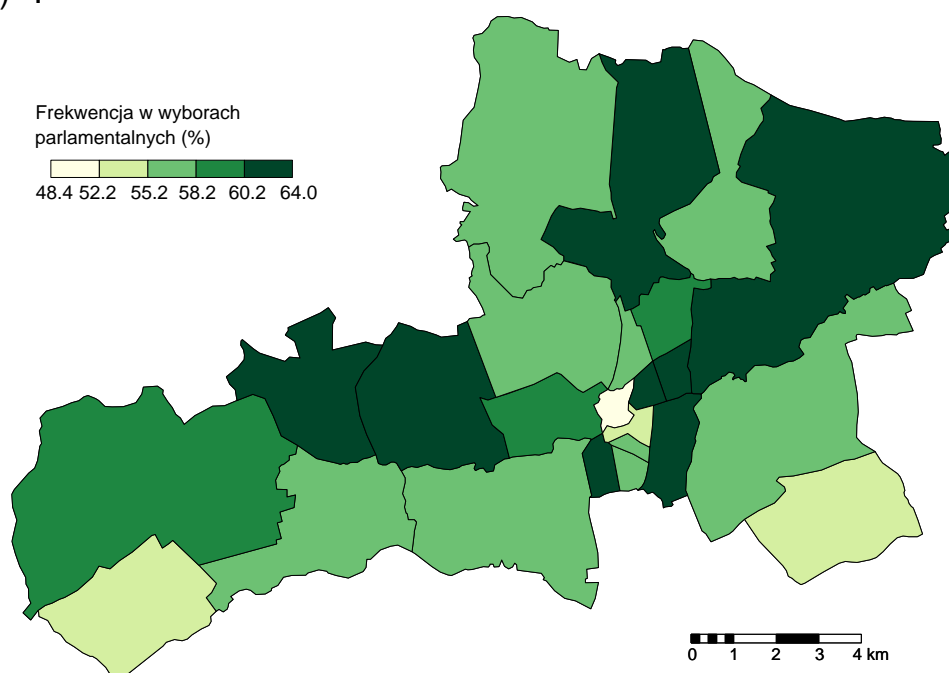
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

w Jankowicach, Studzienicach, Wiśle Małej, budową i oświetleniem placu zabaw (Łąka, Pszczyna). Na projekty kulturalno-społeczne przeznaczono 500 000 zł. Kwota ta zostanie rozdysponowana na projekty obejmujące doposażenie bibliotek, organizację imprez kulturalnych, zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci czy szkolenia.

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, zagwarantowaną przez Konstytucję RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483) jest prawo wyborcze. Na terenie Gminy Pszczyna na dzień wyborów parlamentarnych (25 października 2015) mieszkało 40.197 osób uprawnionych do głosowania. Frekwencja wyborcza zanotowana zarówno w Gminie (58,1%), jak i powiecie pszczyńskim (58,22%) była jedną z wyższych w województwie śląskim (52,25%). Analiza przestrzenna poziomu aktywności obywatelskiej mieszkańców wskazuje, że są na terenie Gminy obszary, w których zdecydowanie mniejsza liczba osób korzysta ze swojego obywatelskiego prawa. Najniższą aktywnością w życiu publicznym (względem średniej frekwencji dla całej gminy) charakteryzowały się osiedla Stare Miasto (48,42%), osiedle Śródmieście (53,18%) czy osiedle Siedlice (55,26%)¹⁷.

Ryc.16. Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej¹⁸

III.3. Sfera gospodarcza

¹⁷ Wskaźnik frekwencji obliczony został jako średnia ważona (frekwencja w odniesieniu do liczby mieszkańców w wieku uprawniającym do głosowania dla danej jednostki).

¹⁸ <http://parlament2015.pkw.gov.pl>

Stan kryzysowy danej jednostki może wynikać również z niskiego poziomu przedsiębiorczości. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy głównie od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz gminy w sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Na terenie Gminy w 2014 roku zarejestrowanych było 6389 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 57,5% wszystkich przedsiębiorstw w Powiecie Pszczyńskim. Rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na terenie Gminy jest nierównomierne bowiem 61% firm zarejestrowanych było na terenie miasta, zaś jedynie 38% na obszarach wiejskich. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON wzrosła w latach 2010-2014 o 3% (o 0,7% więcej niż średni przyrost w województwie).

W ocenie przedsiębiorczości pomocna jest również analiza stosunku podmiotów nowo zarejestrowanych względem wyrejestrowanych. W Pszczynie obserwuje się spadek liczby firm, które rozpoczynają działalność. Gdy w 2010 zarejestrowanych zostało 583 firmy to już w 2014 roku liczba ta zmalała do 449 podmiotów (spadek o 23%). Dynamicznie wzrasta natomiast liczba przedsiębiorstw, które decydują się na zakończenie działalności. W 2014 roku decyzję taką podjęło (zgodnie z danymi REGON) 410 firm, tj. prawie dwukrotnie więcej niż w 2010 roku. Tym samym obserwuje się znaczącą zmianę wartości wskaźnika opisującego stosunek zamykanych firm do nowo rejestrowanych. W ciągu zaledwie 4 lat wzrósł on z poziomu 0,38 do 0,91. Co prawda świadczy on o przewadze firm nowo zakładanych nad zamykanymi, ale kierunek i tempo zmian sygnalizują, że w bardzo krótkim czasie może nastąpić odwrócenie proporcji.

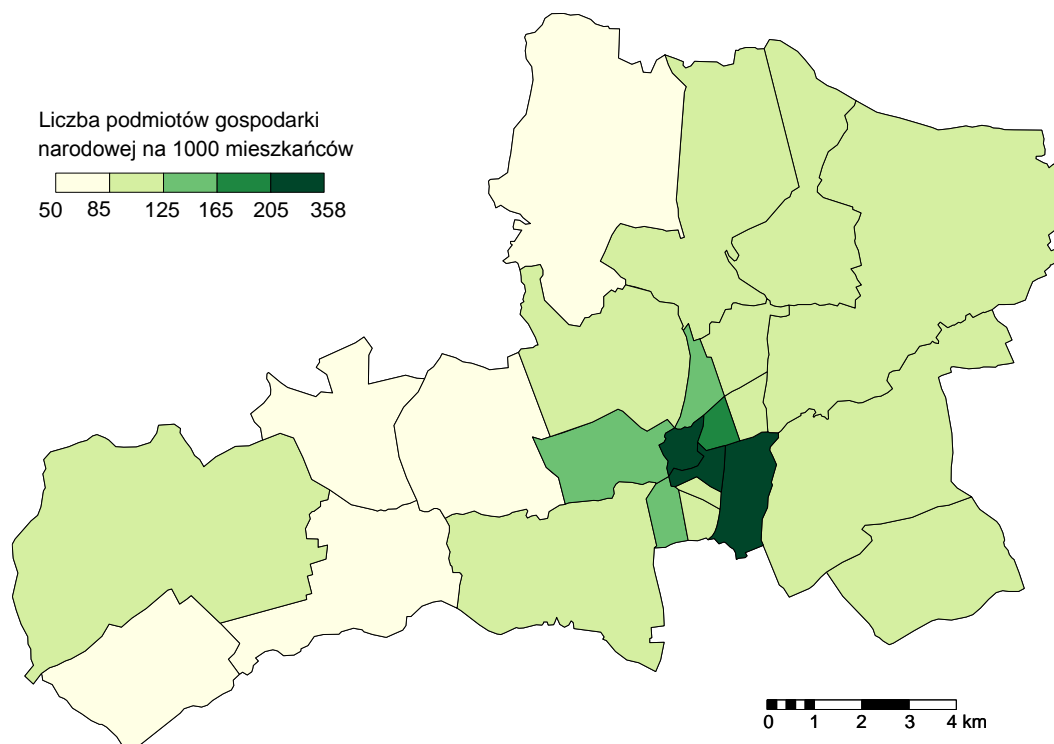
Przedsiębiorstwa działające w Gminie stanowią w przeważającej części sektor prywatny (98% w 2014 roku). Struktura wielkościowa firm działających w Pszczynie odpowiada strukturze w kraju. Ponad 90% wszystkich podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa, tj. o liczbie pracujących poniżej 10 osób. Przedsiębiorstwa małe zapewniające pracę od 10 do 49 pracowników stanowią 4,8% podmiotów gospodarczych, natomiast przedsiębiorstw dużych, zatrudniających ponad 250 osób jest w sumie zaledwie 3.

Szczególną miarę oceny aktywności gospodarczej stanowi współczynnik przedsiębiorczości opisujący liczbę podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne przypadającą na 1000 mieszkańców. Dla potrzeb oceny dysproporcji przestrzennych w Gminie przyjęto dane aktualne na koniec października 2015 roku. Według Urzędu Statystycznego w Katowicach w Gminie Pszczyna zarejestrowanych było 6.327 podmiotów gospodarczych¹⁹, z czego prawie $\frac{3}{4}$ stanowiły podmioty osób fizycznych. Wskaźnik przedsiębiorczości w Gminie wyniósł 124 podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców. Najslabiej rozwinięta działalność gospodarcza charakteryzowała

¹⁹ Uwzględniono wyłącznie przedsiębiorstwa osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Pszczyna.

przede wszystkim obszary wiejskie gminy. Co prawda w części miejscowości zarejestrowana była duża liczba podmiotów gospodarczych (np. w sołectwie Łąka, Piasek czy Jankowice – odpowiednio po około 320 przedsiębiorstw), ale nie przełożyło się to na wysokie wskaźniki przedsiębiorczości. Wśród osiedli miejskich najniższe nasycenie podmiotami gospodarczymi odnotowano na osiedlu Siedlice oraz Piastów (około 100 podmiotów/1000 mieszkańców.)

Ryc.17. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Katowicach

III.4. Sfera przestrzenno - funkcjonalna

III.4.1. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Na terenie Gminy długość sieci wodociągowej wynosi 345,1 km, natomiast gęstość w 2013 roku²⁰ wyniosła 196,1 km/100 km² i była o 30 km większa niż średnio w województwie śląskim. Zdecydowanie wyższy poziom zwodociągowania charakteryzuje miasto (323,3 km/100 km²). Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że wskaźnik gęstości sieci na terenach wiejskich Gminy również jest na

²⁰ Dane dostępne w statystyce publicznej zagregowane do poziomu Gminy nie objęły 2014 roku dlatego też podano informację dla ostatniego możliwego roku.

wysokim poziomie (177,3 km/100 km²) w porównaniu ze średnią dla obszarów wiejskich województwa (112,9 km/100 km²).

Dzięki modernizacji sieci, która realizowana jest etapami, wiek około 30% całości instalacji nie przekracza 5 lat. Nadal jednak wysoki udział stanowi sieć wymagająca remontów częściowych (ok. 35% sieci w wieku 25-35 lat) oraz całkowitej wymiany (ok. 10% sieci powyżej 35 lat).

Wysoki poziom zwodociągowania sprawia, że ponad 97% mieszkańców Gminy korzysta z instalacji wodociągowej.

Infrastruktura kanalizacyjna liczyła 248,5 km długości; zaś gęstość instalacji kanalizacyjnej w 2013²¹ roku wyniosła 131,5 km/100 km² i była o 20 km większa niż średnio w województwie śląskim. Zdecydowanie wyższy poziom skanalizowania charakteryzuje miasto (641,6 km/100 km²). Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że wskaźnik gęstości sieci na terenach wiejskich Gminy również jest na wysokim poziomie (56,2 km/100 km²) w stosunku do średniej dla obszarów wiejskich województwa (49,2 km/100 km²).

Odbiór i zagospodarowanie ścieków odbywa się w ramach dwóch aglomeracji: Wisła Wielka oraz Pszczyna. Na ich terenie w sumie zlokalizowanych jest 6 621 odbiorców kanalizacji, z czego 90,3% stanowią gospodarstwa domowe (ponad 43% mieszkańców Gminy korzysta z sieci). Z indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków korzysta obecnie 50 gospodarstw domowych. Ścieki kierowane są do dwóch oczyszczalni ścieków.

Ważną rolę w uregulowaniu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy odegrała realizacja projektu "Gospodarka wodno-ściekowa w Pszczynie – etap I" współfinansowanego z Funduszu Spójności. Dzięki niemu ograniczono zrzut zanieczyszczeń spływających do gruntu i do okolicznych zbiorników wodnych (jez. Goczałkowickie, zbiornik w Łące czy rzeka Pszczynka). W ramach niniejszego projektu, który został zakończony w grudniu 2012 roku, wybudowano 128 km systemu kanalizacji sanitarnej, zmodernizowano główne kolektory ogólnospławne oraz doposażono oczyszczalnię ścieków Pszczyna²².

Infrastruktura drogowa

Podstawową sieć drogową Gminy Pszczyna tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Na terenie Gminy krzyżują się ważne ciągi komunikacyjne południowej części województwa śląskiego. Są to:

- droga krajowa nr 1 relacji Gdańsk - Cieszyn (zapewnia bezpośrednie połączenie Gminy z autostradą A4),
- drogi wojewódzkie: 931, 933, 939 oraz 935, które łączą Pszczynę z autostradą A1.

²¹ Dane dostępne w statystyce publicznej zagregowane do poziomu Gminy nie objęły 2014 roku dlatego też podano informację dla ostatniego możliwego roku.

²² <http://pik-pszczyna.pl/kanalizacja/>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Nadrzędny układ sieci komunikacyjnej uzupełniają drogi i ulice miejskie oraz wiejskie które stanowią podstawowy układ komunikacyjny Gminy Pszczyna.

Na terenie miasta Pszczyna znajduje się łącznie 94 km dróg gminnych, a na terenach wiejskich – 143,5 km. Prawie 64% dróg z obszaru miasta (59,9 km) ma charakter dróg twardych z ulepszoną nawierzchnią. Ponadto taki charakter ma połowa dróg gminnych na terenach wiejskich. Drogi o nawierzchni gruntowej stanowią zdecydowaną mniejszość w mieście - ich łączna długość to 2 km, prawie 80% dróg gruntowych zlokalizowana jest na terenach wiejskich.

Tab.4. Drogi gminne w mieście Pszczyna

Osiedle	Długość dróg	Rodzaj nawierzchni				Stan techniczny dróg				
		Trwała	Udział w dł. dróg (%)	Utwardzona/ mieszana	grunt.	Średnia ocena*	Stan zły (6 pkt)		Stan dostateczny (3 pkt)	
							(m)	(%)	(m)	(%)
Stare Miasto	3 301,0	3 301,0	100	0,0	0,0	1,1	206,0	6,2	897,0	27,2
Śródmieście	5 040,0	4 790,0	95	250,0	0,0	2,6	650,0	12,9	2 052,0	40,7
Siedlice	1 573,0	1 573,0	100	0,0	0,0	1,5	1 500,0	95,4	0,0	0,0
Powstańców Śląskich	12 376,0	8 640,0	70	3 736,0	0,0	2,9	3 810,0	30,8	4 451,0	36,0
Polne Domy	7 910,0	2 937,0	37	4 973,0	0,0	3,9	2 697,0	34,1	2 033,0	25,7
Podstarzynieć	4 013,0	567,0	14	3 345,0	101,0	5,3	2 994,0	74,6	549,0	13,7
Piłsudskiego	3 500,0	3 019,0	86	481,0	0,0	2,5	67,0	1,9	2 415,0	69,0
Piastów	3 528,0	3 528,0	100	0,0	0,0	2,6	1 772,0	50,2	1 108,0	31,4
Stara Wieś	27 299,0	9 897,0	36	15 675,0	1 727,0	4,9	18 426,0	67,5	5 041,0	18,5
Kolonia Jasna	11 598,0	10 672,0	92	926,0	0,0	2,7	2 894,0	25,0	4 714,0	40,6
Kępa	1 401,0	379,0	27	1 022,0	0,0	4,8	1 022,0	72,9	0,0	0,0
Daszyńskiego	12 459,0	10 654,0	86	1 805,0	0,0	2,4	1 865,0	15,0	7 052,0	56,6
OGÓŁEM	93 998,0	59 957,0	64	32 213,0	1 828,0	3,1	37 903,0	40,3	30 312,0	32,2

* Jest to średnia z ocen stanu technicznego, gdzie: 0 – stan dobry, 3 pkt - pojedyncze łaty, zapadnięcia, ubytki w warstwie ścieralnej; 6 pkt - stan zły – liczne łaty, spękania, nierówności, wyrwy.
Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Tab.5. Drogi gminne na obszarach wiejskich w Gminie Pszczyna

sołectwo/ miejscowość	długość dróg	rodzaj nawierzchni				stan techniczny dróg				
		trwała	Udział w dł. dróg (%)	utwardzona/ mieszana	grunt.	średnia ocena*	stan zły (6 pkt)		stan dostateczny (3 pkt)	
							(m)	(%)	(m)	(%)
Brzeźce	5 144,0	2 613,0	51	2 531,0	0,0	4,4	1 231,0	23,9	3 525,0	68,5
Ćwiklice	13 127,0	9 028,0	69	3 084,0	1 015,0	3,9	4 634,0	35,3	5 408,0	41,2
Czarków	12 444,0	7 808,0	63	4 356,0	280,0	4,5	5 257,0	42,2	4 124,0	33,1
Jankowice	14 407,0	7 267,0	50	6 500,0	640,0	4,4	7 536,0	52,3	4 825,0	33,5
Łąka	22 807,0	11 130,0	49	11 107,0	570,0	4,0	8 774,0	38,5	10 282,0	45,1
Piasek	17 901,0	8 858,0	49	9 043,0	0,0	4,1	9 273,0	51,8	4 022,0	22,5
Poręba	6 323,0	3 908,0	62	2 415,0	0,0	4,5	1 675,0	26,5	3 908,0	61,8
Rudołtowice	6 145,0	3 302,0	54	2 843,0	0,0	4,1	2 766,0	45,0	3 302,0	53,7
Studzienice	8 168,0	3 247,0	40	4 021,0	900,0	4,7	4 921,0	60,2	730,0	8,9
Studzionka	18 259,0	10 345,0	57	5 622,0	2 292,0	4,6	7 300,0	40,0	6 999,0	38,3

Wisła Mała	9 495,0	1 630,0	17	7 111,0	754,0	4,5	4 457,0	46,9	4 540,0	47,8
Wisła Wielka	9 367,0	3 780,0	40	4 740,0	847,0	4,1	4 588,0	49,0	1 528,0	16,3
OGÓŁEM	143 587,0	72 916,0	51	63 373,0	7 298,0	4,3	62 412,0	43,5	53 193,0	37,0

* Jest to średnia z ocen stanu technicznego, gdzie: 0 – stan dobry, 3 pkt - pojedyncze łaty, zapadnięcia, ubytki w warstwie ścieralnej; 6 pkt - stan zły – liczne łaty, spękania, nierówności, wyrwy
Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Z uwagi na ciągle rosnący ruch lokalny stan techniczny niektórych dróg nie odpowiada wymogom (tab.5) Ponadto ich rozmieszczenie i stan nie zapewnia dobrego połączenia komunikacyjnego pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi w Gminie. Dysproporcje te są efektem przede wszystkim ograniczonych środków finansowych, które samorządy posiadają do dyspozycji. W dużym stopniu pomocne w szeregu inwestycji drogowych były środki pomocowe w ramach funduszy unijnych do 2013 roku a także mogą być środki finansowe w ramach nowej perspektywy finansowej UE (Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020). Obecnie jest przygotowana dokumentacja techniczna dla realizacji wybranych odcinków dróg gminnych, w większości na terenach wiejskich.

Istniejący układ przestrzenny dróg powoduje utrudnienia w ruchu samochodowym na terenie miasta. W najbardziej newralgicznych punktach (połączenie drogi krajowej z drogami wojewódzkimi) tworzą się korki, które pogarszają jakość życia w mieście, ale także przyczyniają się do pogorszenia warunków atmosferycznych (wzrost emisji gazów i pyłów).

Komunikacja publiczna zapewniona jest przede wszystkim przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Pszczynie Sp. z o.o. Główne kierunki dostępności komunikacyjnej połączeniami autobusowymi to: Bielsko-Biała, Rybnik, Zakopane oraz Mrzeżyno i Gizycko (w sezonie wakacyjnym). Przewoźnik zapewnia także połączenia na trasie Pszczyna - Studzienice oraz Pszczyna - Góra Pawilon. Ponadto obsługuje linie lokalne w Pszczynie (w sumie 19 linii)²³.

Uzupełnieniem dla komunikacji autobusowej jest komunikacja kolejowa. Na terenie Gminy znajdują się linie kolejowe nr: 139 relacji Katowice – Bielsko-Biała – Zawadoń, 148 relacji Pszczyna – Rybnik. Miasto skomunikowane jest również z Żorami i Rybnikiem ale także pośrednio z takimi ośrodkami jak Bydgoszcz, Częstochowa, Warszawa, Łódź, Gdańsk, Kraków, Wrocław poprzez zatrzymywanie się pociągów Kolei Śląskich, InterCity, a także posiada łączność ze stolicami Europy poprzez zatrzymywanie się pociągów i RuroCity. Przebudowana droga DK1 biegnie równolegle w bliskiej odległości od linii kolejowej na odcinku parunastu kilometrów, Ze względu na brak skrzyżowań dwupoziomowych (bezkolizyjnych) z linią kolejową poprzez zamykanie rogatek przejazdów w godzinach szczytu ograniczają znacząco możliwość przemieszczania się z części wschodniej miasta na zachodnią.

Utrudniona komunikacja wewnątrz miasta może w przyszłości przyczynić się do zahamowania rozwoju. Wiadomo bowiem, że najwięcej inwestycji lokalizowanych

²³ <http://www.pks-pszczyna.pl>

jest w miejscach posiadających pełną infrastrukturę - przede wszystkim umożliwiającą dojazd. Układ urbanistyczny miasta, a przede wszystkim jego zabytkowy charakter, determinuje rozwój infrastruktury komunikacyjnej w centrum. Sieć uliczek wokół Rynku posiada ograniczone możliwości przejazdu i zaparkowania. Dlatego też niezbędne jest podjęcie stosowanych kroków w celu usprawnienia tej sfery w mieście.

III.4.2. Infrastruktura społeczna

Dostępność do infrastruktury ochrony zdrowia

Ważną rolę z punktu widzenia zapewniania wysokiej jakości usług medycznych pełni Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pszczyński Ośrodek Rehabilitacyjno – Terapeutyczny²⁴. Ośrodek zapewnia świadczenia zdrowotne w zakresie rehabilitacji, psychologii, zdrowia psychicznego, logopedii, wad postawy, medycyny sportowej, profilaktyki i promocji zdrowia. Zgodnie z projektem aktualizacji Statutu Ośrodka, który został poddany konsultacjom społecznym, w ramach jednostki funkcjonować będą też: poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym oraz poradnia psychologiczna dla dzieci²⁵.

Analiza wskaźników nasycenia usługami w zakresie ochrony zdrowia wskazuje, że sytuacja w Gminie jest lepsza niż w województwie śląskim. W Pszczynie na każde 10 tys. mieszkańców przypada 9 przychodni, o 4 więcej niż średnia dla kraju i 3 więcej niż średnio w województwie śląskim. Również dostępność do aptek dla mieszkańców Pszczyny jest na wyższym poziomie (3978 osób na 1 aptekę) niż w kraju i województwie (średnio 3100 osób na 1 aptekę).

Dostępność do infrastruktury edukacyjnej

Mieszkańcy Gminy Pszczyna posiadają dobry dostęp do edukacji na podstawowym i gimnazjalnym poziomie. Rozmieszczenie szkół stanowi dobrze rozwiniętą i zoptymalizowaną sieć placówek oświatowych.

Na terenie Gminy funkcjonuje 13 publicznych przedszkoli i oddziały przedszkolne w 11 szkołach podstawowych prowadzone przez Gminę Pszczyna. Zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną w Gminie jest bardzo duże, co potwierdza stały wzrost liczby podopiecznych. W roku szkolnym 2014/2015 w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych uczyło się 1813 dzieci, o 10% więcej niż w roku szkolnym 2011/2012. Przyrost liczby podopiecznych znacznie powyżej średniej miał miejsce w miejscowościach: Rudolowice, Ćwiklice i Brzeźce. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie są to duże przedszkola, dlatego nawet niewielki przyrost bezwzględny liczby dzieci wpływa na wysokie wartości wskaźnika. Niemniej

²⁴ Informacje na temat Ośrodka uzyskane na podstawie Statutu Pszczyńskiego Ośrodka Rehabilitacyjno-Terapeutycznego (<http://bip.pszczyna.pl/index.php/statut-samodzielnego-publicznego-zakladu-opieki-zdrowotnej-pszczynskiego-osrodka-rehabilitacyjno-terapeutycznego>)

²⁵ <http://bip.pszczyna.pl/>

jednak wzrost liczby dzieci we wspomnianych przedszkolach wskazuje na konieczność rozwoju infrastruktury, podyktowany zapotrzebowaniem mieszkańców na tę formę usługi.

W Gminie Pszczyna funkcjonuje również oświata niepubliczna w postaci przedszkoli dotowanych przez Gminę. Obecnie funkcjonuje ich 5 (3 na terenie miasta Pszczyna, 2 w sołectwach, do których łącznie uczęszcza około 217 dzieci).

W ramach omawiania możliwości opieki nad najmłodszymi mieszkańcami Gminy należy wspomnieć również o infrastrukturze przeznaczonej dla dzieci poniżej 3 roku życia. W mieście działa Żłobek Miejski, który stanowi jednostkę organizacyjną Gminy Pszczyna. Żłobek przyjmuje dzieci, które ukończyły 1-szy rok życia i dysponuje 84 miejscami. Ponadto na terenie Gminy Pszczyna działa żłobek niepubliczny prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną Pedagogów Śląskich, który może przyjąć 50 dzieci oraz prowadzony przez osobę fizyczną klub dziecięcy dla 30 dzieci. Mieszkańcy mogą także korzystać z usług klubów dziecięcych, opiekunów dziennych itp.

Badania przeprowadzone w trakcie prac nad niniejszym dokumentem wskazały jednoznacznie na braki w tego rodzaju infrastrukturze opiekuńczej na terenie Gminy. Zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia miejsc w żłobkach i przedszkolach publicznych, co pozwoli znacznej liczbie rodziców na powrót do pracy. Korzystanie z niepublicznych form opieki często przekracza możliwości finansowe rodziców. Ponadto jednostki niepubliczne, np. kluby czy opiekunowie są podmiotami prywatnymi, które w każdej chwili mogą zakończyć działalność, co nie daje poczucia stabilizacji.

Liczba szkół podstawowych w Gminie Pszczyna nie ulega zmianie i obecnie dzieci kształcą się w 17 placówkach. Liczba uczniów szkół podstawowych w ostatnich latach utrzymywała się na stałym poziomie. Wzrost w roku szkolnym 2014/2015 wiąże się m.in. z obowiązkowym rozpoczęciem edukacji szkolnej przez dzieci 6-letnie, urodzone w pierwszej połowie roku 2008²⁶. Obecnie we wszystkich placówkach oświatowych na szczeblu podstawowym kształci się 3465 uczniów.

Szkoły podstawowe w Gminie Pszczyna różnią się liczbą uczniów – placówki w mieście Pszczyna są większe niż szkoły na wsiach, ale między tymi ostatnimi również widoczne są różnice wynikające z różnej wielkości miejscowości. Najwięcej dzieci uczy się w Szkole Podstawowej nr 1 w Pszczynie, najmniej w Szkole Podstawowej nr 11 w Porębie oraz Szkole Podstawowej nr 8 w Rudołtowicach.

Wszystkie publiczne szkoły podstawowe oprócz SP11 w Porębie posiadają sale gimnastyczne²⁷ oraz pracownie komputerowe z dostępem do Internetu. W placówkach działają również świetlice szkolne, są prowadzone zajęcia zarówno

²⁶ Dzieci urodzone w II połowie 2008 roku pójść do I klasy wraz z dziećmi z rocznika 2009 w roku szkolnym 2015/2016, stąd również w tymże roku liczba dzieci w I klasach będzie większa.

²⁷ Jest to jednak infrastruktura wymagająca rozbudowy i modernizacji. Wyniki badań wskazały na konieczność uzupełnienia istniejącej bazy sportowej o nowoczesną, spełniającą wymagania przepisów bezpieczeństwa oraz oczekiwania najmłodszych użytkowników, infrastrukturę sportową.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

dla uczniów wymagających pomocy, jak dla osób, które chcą poszerzać swoje zainteresowania.

Na terenie Gminy funkcjonuje 5 gimnazjów: cztery zlokalizowane są w mieście Pszczyna oraz jedno funkcjonuje w Studzionce. W ostatnich latach liczba gimnazjów utrzymuje się na stałym poziomie. Nie odnotowano również żadnych zmian w sieci szkolnej.

Absolwenci gimnazjów mogą kontynuować naukę w szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych na terenie Pszczyny. Należą do nich:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Pszczynie,
- Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Pszczynie,
- Powiatowy Zespół Szkół nr 2 im. Karola Miarki w Pszczynie,
- Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Woli,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 w Zespole Szkół nr 3 im. Janusz Korczaka w Pszczynie,
- III Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 1 w Pszczynie.

Organizatorem powyższych placówek oświatowych jest Powiat Pszczyński. Wyjątek stanowi III Liceum Ogólnokształcące, które prowadzi Gmina Pszczyna. W roku szkolnym do liceum uczęszczało 244 uczniów, o ponad 5% mniej niż w roku szkolnym 2011/2012. Licealiści uczą się w 11 oddziałach i mają do dyspozycji pełną infrastrukturę, taką jak: sala gimnastyczna, pracownie komputerowe oraz świetlicę szkolną.

Na terenie Gminy Pszczyna działa Placówka Kształcenia Ustawicznego, która zrealizowała następujące projekty szkoleniowe w zakresie kształcenia osób dorosłych:

- „Uniwersytet wiedzy” – w ramach projektu prowadzone były szkolenia IT; szkolenia dotyczące animacji społecznej; wykłady dla mieszkańców; wizyty studyjne do miejsc, w których realizowane są inicjatywy edukacyjne na terenach wiejskich; cykl wykładów; wystawę rękodzieła; wydanie broszury dotyczącej zabytków Studzionki;
- „Akademia Umiejętności Trenerskich” - działania projektowe obejmowały przeszkolenie dwudziestu trenerów piłkarskich przez wysoko wyspecjalizowaną zagraniczną kadrę ekspertów oraz udział trenerów w wizycie studyjnej w drużynie ekstraklasy „Piast Gliwice”. W ramach przedsięwzięcia doposażono warsztat trenerów piłkarskich w nowoczesny sprzęt niezbędny do prowadzenia edukacji dzieci i młodzieży;
- „START Animacja – kulturalna aktywizacja mieszkańców powiatu pszczyńskiego”- celem projektu było wzmocnienia potencjału animatorów działających na terenie powiatu pszczyńskiego;
- „Platforma Współpracy na rzecz edukacji powiatu pszczyńskiego” - w ramach działań projektowych podniesiono kompetencje dwudziestu osób działających

aktywnie w sferze edukacji oraz utworzono interaktywne narzędzie do promocji uczenia się przez całe życie.

Dostępność do infrastruktury kulturalnej i sportowej

Działalność kulturalna w Gminie prowadzona jest przede wszystkim przez Pszczyńskie Centrum Kultury (PCKul). Jest to samorządowa instytucja kultury, której podstawowym celem jest prowadzenie działalności kulturowej, polegającej na tworzeniu, ochronie i upowszechnieniu kultury. Centrum podejmuje szereg działań rzecz rozwoju potencjału kulturalnego mieszkańców. Jednym z kluczowych problemów ośrodka jest brak infrastruktury lokalowej zapewniającej uczestnikom właściwe i nowoczesne warunki uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturalnych. Obecnie nie jest możliwe rozszerzenie działalności instytucji i zwiększenie oferty kulturalnej z powodu braku właściwej infrastruktury lokalowej. Dodatkowym mankamentem i ważnym problemem instytucji jest brak środków na przeprowadzenie niezbędnych prac zabezpieczających obiekt przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych oraz minimalizujących straty energetyczne.

Należy jednak stale pamiętać o dużej kulturotwórczej roli, jaką na terenach wiejskich pełnią świetlice oraz nowo powstałe obiekty, tzw. "Serca Wsi". Zgodnie z Projektem "Serce Wsi - modernizacja terenów wiejskich na cele integracji lokalnej społeczności" na terenach wiejskich powstały wiaty - zadaszania typu grill (Jankowice, Studzienice, Poręba, Piasek, Wisła Wielka, Brzeźce, Ćwiklice, Rudółtowice) czy mała scena na cele rekreacyjno - kulturalne (Łąka). Obiekty te mają służyć na rzecz integracji społeczności lokalnej.

Aktywną działalność w sferze kultury, w szczególności czytelnictwa, prowadzi Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie. Działa ona od 1946 roku. Sieć placówek bibliotecznych obejmuje Bibliotekę Centralną, cztery filie na terenie miasta oraz 10 filii wiejskich. Na koniec roku zarejestrowanych było w całej sieci 8 729 czytelników, którzy mogli korzystać ze zbiorów bibliotecznych: 135 407 książek oraz 949 "książek mówionych"²⁸. Biblioteka jest ponadto organizatorem różnego rodzaju przedsięwzięć i projektów czytelniczo - kulturalnych. W 2014 roku zorganizowano ich 270 i uczestniczyło w nich 11 914 osób. Realizowane były one w Bibliotece Centralnej i we wszystkich filiach Biblioteki. Biblioteka od 2002 roku pełni zadania powiatowej biblioteki publicznej, tym samym zakres jej działania został powiększony m.in. o opiekę merytoryczną nad gminnymi bibliotekami publicznymi z powiatu pszczyńskiego oraz tworzenie bibliografii regionalnej ziemi pszczyńskiej.

Biblioteka główna znajdująca się w Pszczynie zlokalizowana jest obecnie w budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury. Ograniczenia lokalowe sprawiają, że nie ma zapewnionego właściwego komfortu pracy a tym bardziej obsługi czytelników. Niewystarczająca powierzchnia powoduje, że nie można we właściwy sposób przechowywać księgozbiór, nie można go powiększać a tym samym nie można

²⁸ dane - dokumentacja Biblioteki

efektywnie działać na rzecz zachęcenia czytelników do korzystania z oferty instytucji. W obecnej sytuacji konieczne jest podjęcie działań zmierzających do wzmocnienia potencjału i roli biblioteki publicznej. Poprzez działania polegające na dostosowaniu infrastruktury do obowiązujących standardów (modernizacja obecnego obiektu lub budowa nowego) umożliwi to zapewnienie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji oraz zwiększenia poziomu atrakcyjności usług bibliotecznych.

Wśród ważnych instytucji kultury na terenie Gminy wymienić należy również:

- Muzeum Zamkowe,
- Skansen Zagroda Wsi Pszczyńskiej,
- Muzeum Pracy Śląskiej im. Wojciecha Korfanteo w Pszczynie.

Funkcjonowanie tego typu infrastruktury determinuje nie tylko atrakcyjność turystyczną Pszczyny, ale także stanowi infrastrukturę umożliwiającą integrację mieszkańców wokół działań kulturalnych, edukacyjnych oraz rozrywkowych.

Gmina Pszczyna zapewnia mieszkańcom możliwość korzystania z bazy sportowo-rekreacyjnej, obejmującej m.in.: boiska, hale sportowe, baseny, place zabaw dla dzieci. Obiekty dostępne dla mieszkańców pozostają w zarządzie jednostki budżetowej Gminy-Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu, poszczególnych szkół lub klubów sportowych. Na terenie Gminy zlokalizowane są także boiska sportowe, które pozostają pod zarządem MORiS w Pszczynie. Mieszkańcy Gminy mają także możliwość korzystania z boiska sportowego w Wiśle Małej oraz boiska ze sztuczną nawierzchnią przy ZS 1 w Pszczynie (zarząd Pszczyńskiego Zarządu Edukacji), kompleksu Boisk Orlik przy ul. Zamenhofs w Pszczynie (zarząd Powiatowego Ośrodka Sportu i Rekreacji) oraz prywatnego boiska klubu ATS Orły Mirosława K. Wśród dostępnej infrastruktury sportowej należy wymienić ponadto cztery kryte pływalnie działające przy placówkach oświatowych: PG 4 w Pszczynie, SP 15 w Jankowicach, SP 12 w Studzionce oraz Powiatowym Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie.

III.5. Sfera techniczna i środowiskowa

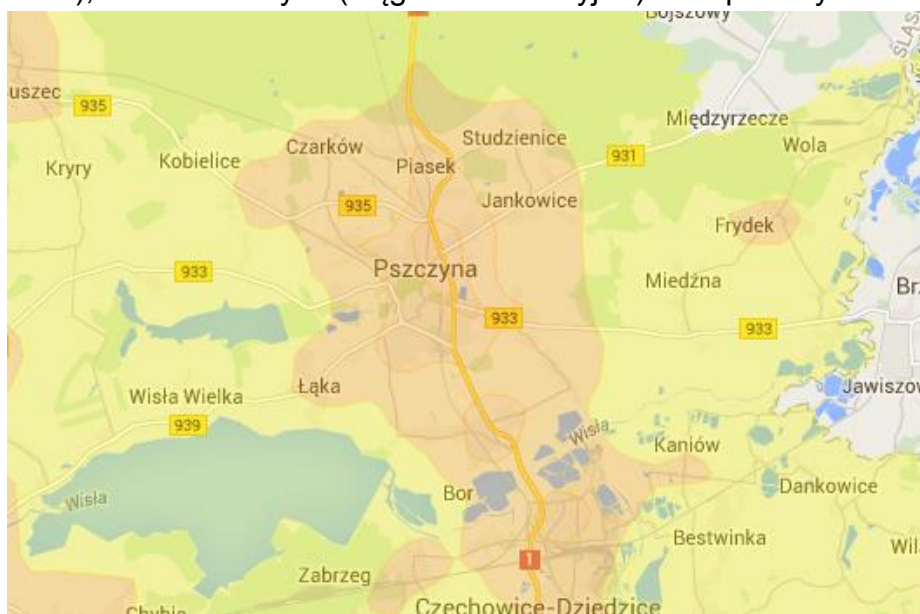
III.5.1. Przekroczenie standardów jakości środowiska

Zgodnie z wynikami badań przeprowadzonych w ramach projektu Air Silesia "System informacji o jakości powietrza na obszarze pogranicza Polsko-Czeskiego w regionie Śląska i Moraw"²⁹. Wskazują one na przekroczenie emisji PM₁₀ (emisja pyłu zawieszonego o bardzo drobnej frakcji mogącej przedostać się łatwo do dróg oddechowych) z palenisk lokalnych, która na części Gminy Pszczyna wynosiła >10 kg/mieszkańca/rok (ryc.18). Teren miasta oraz graniczących z nim sołectw został także zakwalifikowany do stref przekroczenia rocznego limitu PM₁₀. Wskazane

²⁹ <http://www.air-silesia.eu>

przekroczenia wynikają z zanieczyszczeń pochodzących z palenisk lokalnych (piece na paliwo stałe), źródeł liniowych (ciągi komunikacyjne) oraz przemysłu³⁰.

Ryc.18. Koncentracja przekroczenia emisji PM10 na terenie Gminy Pszczyna

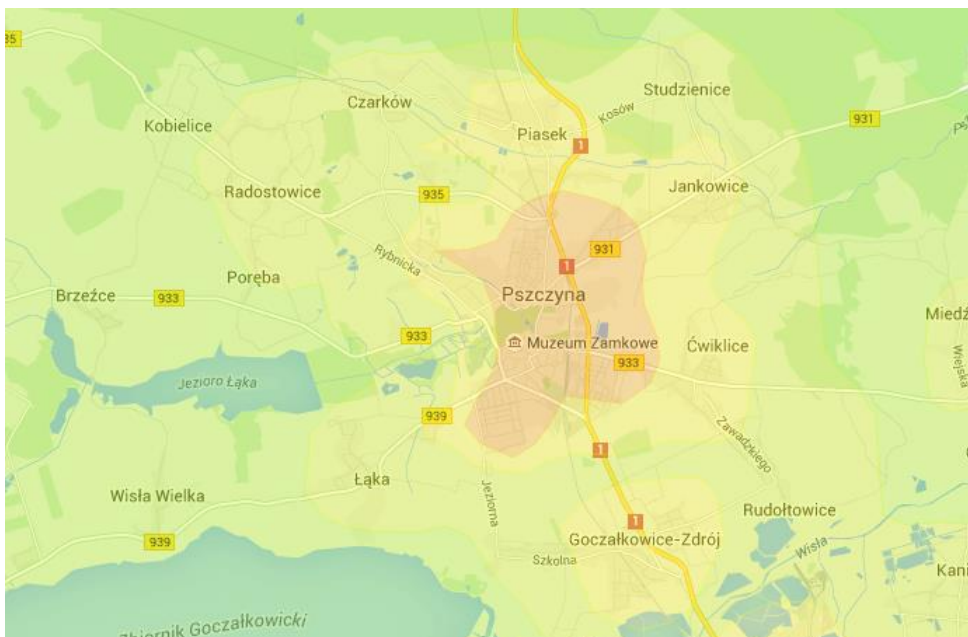
Źródło: <http://portal.air-silesia.eu/pl/Home/Map>

Analiza cząstkowa struktury źródeł zanieczyszczeń pyłowych wykazała, że obszarem szczególnie narażonym na emisję z lokalnych palenisk jest teren miasta (ryc.19). Lokalizacja na stosunkowo niewielkiej powierzchni budynków, w których system grzewczy oparty jest o tradycyjne piece (ewentualnie system grzewczy jest mieszany, obejmujący także ogrzewanie gazowe) przyczynia się do powstania tzw. niskiej emisji. Zjawisko to spowodowane jest głównie przez spalanie często niskoenergetycznego węgla oraz produktów szkodliwych (śmieci, plastiki itp.).

Na uwagę zasługuje ponadto fakt, że sami mieszkańcy zwracają uwagę na wzrastający problem zarówno złego stanu technicznego komunalnych budynków mieszkalnych (55% wskazań), jak również stanu budynków mieszkalnych spółdzielczych i prywatnych (31,3% wskazań). Ponadto w grupie problemów środowiskowych 75% respondentów wskazało jako istotny problem zanieczyszczenie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze.

³⁰ j.w.

Ryc.19. Koncentracja przekroczenia emisji PM10 z palenisk lokalnych na terenie Gminy Pszczyna

Źródło: <http://portal.air-silesia.eu/pl/Home/Map>

III.5.2. Stan techniczny budynków

Wśród grupy zjawisk negatywnych Wytyczne Ministerstwa wyodrębniają także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budownictwa wielorodzinnego pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko³¹.

W latach 2010-2013 liczba budynków mieszkalnych wzrosła o ponad 6% (z 9385 do 9971 budynków³²). Tym samym wzrosła także liczba mieszkań. W 2013 roku w Gminie zlokalizowanych było 14 802 mieszkań, z czego 58,1% na terenie miasta.

W analizie zasobów mieszkaniowych nie można pominąć stopnia wyposażenia w podstawowe instalacje. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego prawie wszystkie mieszkania w mieście posiadają dostęp do wodociągu i łazienki (odpowiednio 99,7% i 98,4%), natomiast centralne ogrzewanie posiada 88,3% mieszkańców. Na obszarach wiejskich proporcje te są nieco odmienne.

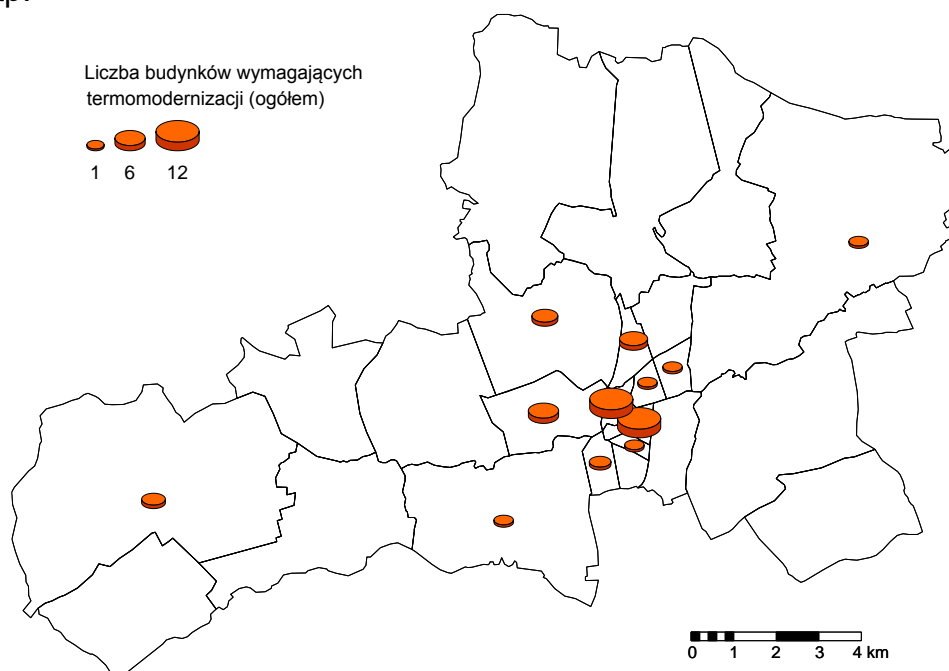
³¹ Dane o zasobach lokalowych otrzymano z Urzędu Miejskiego w Pszczynie oraz od zarządców nieruchomości na terenie Gminy Pszczyna.

³² Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego ogólna liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Pszczyna wynosi 10 591, z czego 96% stanowi zasób osób indywidualnych.

Wodociąg i łazienka wskazana została w przypadku odpowiednio 98,9% i 96,5% mieszkańców. Z centralnego ogrzewania korzystają lokatorzy 92,3% mieszkań.

Na uwagę zasługuje fakt, że w Gminie Pszczyna znaczna część zasobów mieszkaniowych ogrzewana jest przez lokalne kotłownie bazujące na węglu. Tym samym w okresie zimowym wzrasta emisja szkodliwych pyłów i zanieczyszczeń wpływających na stan powietrza atmosferycznego a także jakość życia mieszkańców. Tradycyjne źródła ogrzewania w połączeniu z niską efektywnością energetyczną budynków jest problemem, który wiąże się wprost ze zjawiskiem niskiej emisji. Dlatego też niezbędne jest przedsięwzięcie działań zmierzających do ograniczenia tego problemu, m.in. poprzez termomodernizację budynków, wymianę pieców itp.

Ryc.20. Liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pszczynie

Analiza danych wskazała, że na terenie Gminy Pszczyna zlokalizowanych jest 49 budynków mieszkalnych wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych, z czego najwięcej na terenie Starego Miasta oraz Śródmieścia (ryc.20). Są to głównie obiekty mieszkalne powstałe przed 1945 rokiem. Również analiza danych opisujących zasoby komunalne pod kątem stosowanego systemu grzewczego wskazuje, że na terenie miasta ma miejsce koncentracja budynków opartych na tradycyjnym sposobie ogrzewania – piece na paliwo stałe³³.

³³ Szczegółowa analiza rozmieszczenia budynków budownictwa jednorodzinnego pod względem stosowanego systemu grzewczego jest elementem „Planu Gospodarki Emisyjnej dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2022”. Plan został przyjęty Uchwałą Nr XXII/234/16 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 19 maja 2016 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2022.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

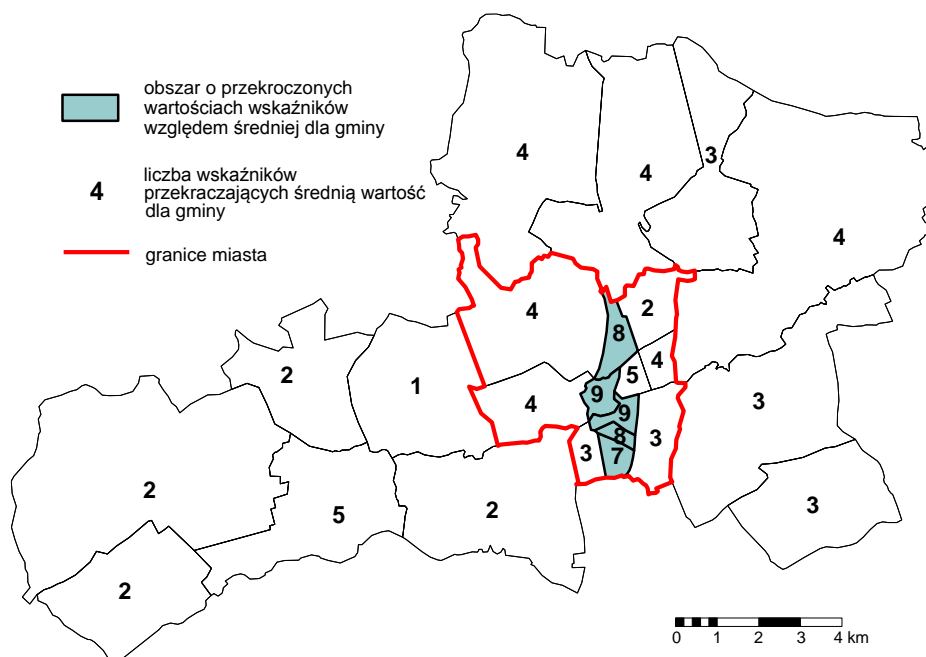
Unia Europejska
Fundusz Spójności

III.6.1. Identyfikacja obszarów zdegradowanych

Za obszar zdegradowany uznano obszar na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, czyli kumulację negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, a także techniczną³⁴ i gospodarczą.

Założono, że za obszar spełniający kryterium koncentracji problemów uznany zostanie obwód/jednostka, która na 10 analizowanych wskaźników spełnił co najmniej 6. Tak przeprowadzone postępowanie badawcze pozwoliło wyznaczyć 5 jednostek, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego (tab.6). Są to osiedla: Stare Miasto, Śródmieście, Siedlice, Piastów oraz Powstańców Śląskich. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego przedstawia rycina 21.

Ryc.21. Delimitacja obszaru zdegradowanego
Źródło: opracowanie własne

³⁴ Wskaźnik "budynki wielorodzinne wymagające termomodernizacji" wybrany dla delimitacji obszaru kryzysowego w sferze technicznej jest powiązany z negatywnymi zjawiskami w sferze środowiskowej (zanieczyszczenie powietrza). Tym samym, można go uznać jako kryterium sfery technicznej i środowiskowej.

Tab.6. Zestawienie wskaźników delimitacyjnych

jednostka	udział osób w wieku 60+ (%)	udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	udział bezrobotnych pow. 50 roku (%)	liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo na 1000 mieszkańców	liczba czynów karalnych ogółem	liczba "Niebieskich Kart" na 1000 mieszkańców	średni wynik sprawdzianu po VI klasie (%)	frekwencja wyborcza (%)	liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	budynki wielorodzinne wymagające termomodernizacji(szt.)	Liczba wskaźników o wartości spełniających kryterium
GMINA PSZCZYNA (wartość referencyjna)	17,5	2,4	28,6	15,5	2210	1,9	69,77	58,1	124,5	49	
Stare Miasto	26,1	3,5	43,5	29,3	173	6,2	60,70	48,42	343,9	12	9
Śródmieście	24,6	4,8	32,6	40,9	399	3,4	60,70	53,18	357,4	12	9
Siedlice	30,1	2,4	30,5	19,9	131	4,5	60,70	55,26	106,7	1	8
Kolonia Jasna	23,5	1,9	31,9	14,5	145	0,8	73,23	62,33	149,1	2	3
Piastów	23,4	3,0	34,2	14,9	150	2,4	73,23	57,97	95,4	0	7
Daszyńskiego	26,1	1,5	31,3	9,7	104	0,5	75,93	63,00	209,8	0	3
Piłsudskiego	22,9	4,2	29,8	7,1	93	1,8	60,70	60,95	175,0	1	5
Powstańców Śląskich	24,0	2,9	30,5	19,8	104	3,9	76,50	57,46	131,2	5	8
Podstarzynieć	20,4	0,9	25,0	20,8	58	2,2	75,93	60,95	108,3	1	4
Polne Domy	18,4	1,9	23,8	8,2	45	0,0	76,50	58,73	85,1	0	2
Stara Wieś	19,1	2,2	24,1	13,6	113	1,1	75,87	57,49	117,1	4	4
Kępa	20,7	2,4	16,7	50,2	59	4,0	75,87	59,09	152,6	6	4
Brzeźce	14,5	1,7	25,0	10,4	24	1,7	69,43	61,84	80,6	0	2
Czarków	11,6	3,0	28,1	17,3	40	1,9	66,73	56,90	78,6	0	4
Ćwiklice	15,6	1,9	27,8	11,6	78	1,8	66,40	55,20	100,8	0	3

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Jankowice	13,8	1,9	31,6	15,6	111	1,7	75,53	63,39	105,5	1	4
Łąka	13,9	2,1	18,8	12,8	86	1,6	66,83	57,55	106,5	1	2
Piasek	16,9	2,4	33,3	11,9	141	1,2	69,13	60,34	94,8	0	4
Poręba	11,7	2,2	17,4	12,4	21	1,9	78,70	60,67	79,2	0	1
Rudołtowice	16,6	2,0	39,1	9,6	23	1,7	71,03	54,92	105,0	0	3
Studzienice	12,2	2,4	31,1	14,3	28	0,5	74,13	56,03	102,9	0	3
Studzionka	16,4	2,0	10,6	13,5	29	1,7	62,80	58,22	88,9	3	2
Wisła Mała	14,8	2,2	16,7	12,0	20	0,0	69,37	54,69	56,9	0	2
Wisła Wielka	15,3	2,5	23,2	10,2	35	2,2	63,73	57,54	75,8	0	5

Na zielono zaznaczono jednostki odbiegające od wartości referencyjnej dla Gminy. Na czerwono oznaczono jednostki charakteryzujące się kumulacją problemów.

Źródło: opracowanie własne

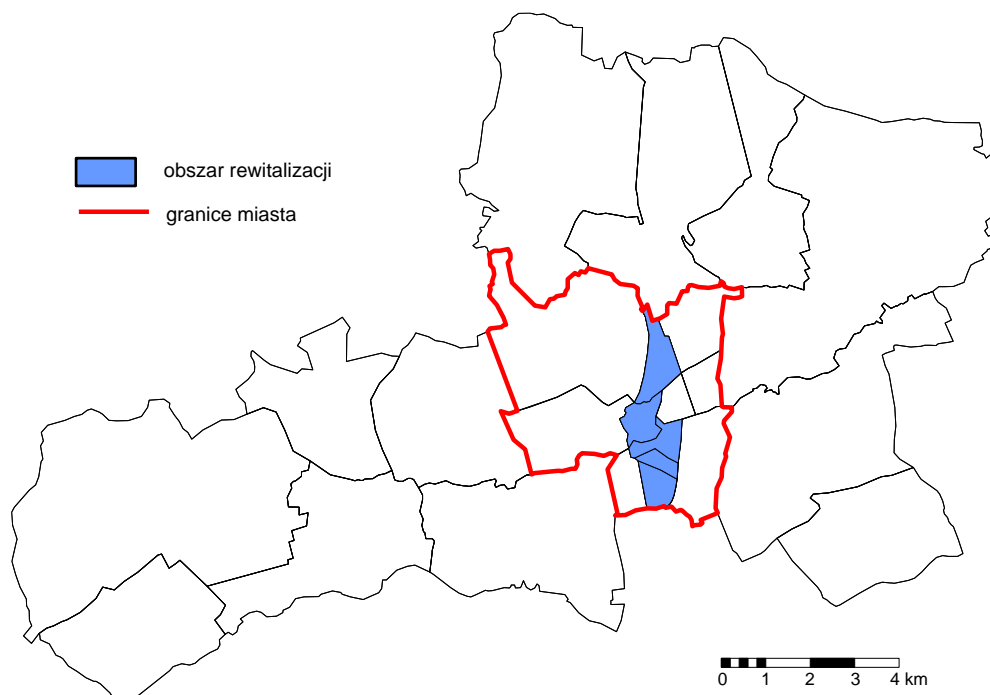

III.6.2. Identyfikacja obszaru rewitalizacji

Dla wyznaczenia zasięgu obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi przesłankami wynikającymi z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz zapisami Wytycznych Ministerstwa w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020:

- obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk;
- obszar rewitalizacji to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego;
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Przyjęte założenia oraz procedura badawcza pozwoliła określić, że wszystkie powyższe warunki spełniają osiedla wskazane jako tereny zdegradowane. Są to: Stare Miasto, Śródmieście, Siedlice, Osiedle Piastów, Powstańców Śląskich. Obszar rewitalizacji stanowi **1,8% powierzchni** i jest zamieszkiwany przez **23,9% ludności** Gminy Pszczyna.

Ryc.22. Zasięg obszaru rewitalizacji w Gminie Pszczyna

Źródło: opracowanie własne

III.6.3. Główne problemy obszaru rewitalizacji

Charakter procesów społecznych przebiegających w mieście oraz ogólnopolskie trendy powodują kumulowanie, często na zasadzie sprzężeń zwrotnych, przyczyn sytuacji kryzysowych. Diagnoza przeprowadzona na potrzeby

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

wyznaczenia obszaru charakteryzującego się koncentracją problemów pozwoliła określić podstawowe problemy, a co za tym idzie, potrzeby rewitalizacyjne. W poniższym zestawieniu wskazano główne problemy wraz z podstawowymi, zagregowanymi przyczynami. Stanowią one wypadkową zarówno obecnej sytuacji w mieście, jak i czynników zewnętrznych (polityka Państwa, województwa itp.).

SFERA SPOŁECZNA I GOSPODARCZA

Problem główny:

NIEWYSTARCZAJĄCA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA, OBYWATELSKIEJ ORAZ
SŁABA INTEGRACJA oraz
NIEDOSTATECZNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZEGO

Przyczyny:

- odpływ mieszkańców z miasta,
- zmiana struktury wiekowej mieszkańców - przewaga osób w wieku senioralnym,
- wzrost anonimowości mieszkańców,
- bezrobocie,
- wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo,
- stopniowa marginalizacja grup społecznych,
- wzrost zniechęcenia społecznego, marazm, brak chęci do działania,
- niedostateczna edukacja w zakresie przedsiębiorczości - niedostateczny potencjał przedsiębiorczy, w tym w zakresie przedsiębiorczości społecznej.
- polityka socjalna Państwa ułatwiająca tzw. dziedziczenie ubóstwa oraz brak motywacji do indywidualnych działań w zakresie rozwoju działalności gospodarczej i podejmowania zatrudnienia,
- zróżnicowana struktura przestrzenna osiedli miejskich utrudniająca integrację,
- niewystarczający rozwój inicjatyw partnerskich.

SFERA ŚRODOWISKOWA I TECHNICZNA

Problem główny:

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Przyczyny:

- niska emisja,

- zabytkowa zabudowa,
- wysokie koszty zmiany źródeł ogrzewania,
- ograniczenia finansowe w realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych,
- słaba świadomość ekologiczna mieszkańców,
- niskie dochody mieszkańców - wybór taniego, mniej efektywnego energetycznie opału (w tym spalanie śmieci).

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Problem główny:

NIEZADAWAJĄCY STAN PRZESTRZENI PUBLICZNYCH ORAZ
INFRASTRUKTURY O DUŻYM ZNACZENIU HISTORYCZNYM I KULTUROWYM

Przyczyny

- wysokie koszty prac w obrębie obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- ograniczone środki finansowe na inwestycje,
- zły stan infrastruktury społecznej,
- brak odpowiedzialności mieszkańców za najbliższe otoczenie,
- brak infrastruktury społecznej odpowiadającej potrzebom mieszkańców.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

IV. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

IV.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Realizacja założeń przyświecających Gminnemu Programowi Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 pozwoli na osiągnięcie oczekiwanego stanu rozwoju miasta jako lokalnego ośrodka rozwoju. Wizja stanu po przeprowadzeniu rewitalizacji obejmuje zespół uzupełniających się, pozytywnych zmian zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno - przestrzennej oraz technicznej i środowiskowej.

W wyniku rewitalizacji obszar wsparcia charakteryzować się będzie wysoką jakością kapitału społecznego. Przede wszystkim wzrośnie poziom integracji mieszkańców nie tylko w obrębie poszczególnych osiedli, ale także pomiędzy jednostkami. W kreowanie rozwoju miasta włączone zostaną osoby, które do tej pory narażone były na wykluczenie społeczne. Wzrośnie poziom aktywności seniorów oraz poprawi się ich jakość życia. Ponadto wzrośnie potencjał dla integrowania różnych środowisk. Wzmocniona zostanie świadomość własnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego. Tym samym, nastąpi zwiększenie spójności społecznej na obszarze rewitalizacji.

Nastąpi poprawa kompetencji zawodowych mieszkańców, a co za tym idzie wzrośnie jakość oraz konkurencyjność kapitału społecznego. Tym samym, zapewniony zostanie podstawowy warunek dla rozwoju przedsiębiorczości opartej na wewnętrznym potencjale. Dzięki działaniom wspierającym współpracę pomiędzy różnymi interesariuszami zainicjowane zostaną działania rozwojowe w długofalowej perspektywie. Miasto stanie się atrakcyjnym miejscem dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Obszar rewitalizacji stanie się dobrym przykładem dla działań zmierzających do poprawy stanu przestrzeni publicznych. Będzie stanowiło spójne przestrzennie, atrakcyjne miejsce dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Charakteryzować go będzie wysoki standard infrastruktury społecznej i technicznej, dostępnej dla wszystkich mieszkańców. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców w aktywny udział w rewitalizacji wzrośnie potrzeba wspólnego działania na rzecz najbliższego otoczenia. Zostanie osiągnięty kluczowy efekt - poprawie ulegnie spójność społeczna, przestrzenna i funkcjonalna.

Zmiany, które zajdą na obszarze rewitalizacji przyczynią się m.in. do realizacji misji rozwoju (określonej w Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023), która brzmi: Historyczna perła Górnego Śląska dąży do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez wykorzystanie posiadanego potencjału: walorów

geograficznych, przyrodniczych i turystyczno-kulturowych. Stwarza warunki dla wysokiej jakości życia i gospodarowania mieszkańcom i partnerom zewnętrznym oraz rozwoju gospodarki uwzględniającej oczekiwania społeczne w poszanowaniu własnej tradycji i dziedzictwa.

IV.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W Gminnym Programie Rewitalizacji wyznaczono cele strategiczne i dedykowane im kierunki działań rewitalizacyjnych. Tak skonstruowana koncepcja strategiczna stanowi odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze Gminy negatywne zjawiska i problemy rozwojowe koncentrujące się w różnorodnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), które dodatkowo zostały potwierdzone przez mieszkańców w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych. Cele strategiczne i kierunki działań są względem siebie komplementarne, gwarantując spójność realizacji Programu.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Ryc. 23. Struktura celów i kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023

Źródło: opracowanie własne

I CEL STRATEGICZNY ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

Zachowanie spójności społecznej jest jednym z podstawowych elementów zapewnienia właściwego kierunku rozwoju jednostki. Obecnie preferowane podejście rozwojowe ukierunkowane jest na działania zmierzające do rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, które stanowią barierę rozwoju, poprzez

szeroko rozumiane przeciwdziałanie wykluczeniu. Proponowane działania mają przyczynić się do rozwoju kapitału społecznego, który ma stanowić siłę napędową przemian na obszarze rewitalizacji.

Odbiorcami działań wskazanych w ramach poniższych kierunków będą:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- osoby starsze,
- młodzież,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby narażone na wykluczenie społeczne z powodu ubóstwa,
- osoby pozostające bez pracy,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje kultury.

Kierunek działań I.1.: Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej

Jednym z podstawowych problemów społecznych zgłaszanych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji jest niedostateczny poziom aktywności oraz integracji mieszkańców. Co prawda działania są w tym kierunku podejmowane, natomiast brakuje inicjatyw integrujących mieszkańców na szczeblu "ponadosiedlowym". Struktura przestrzenna miasta determinuje sposób spędzania czasu oraz wpływa na poziom anonimowości. Przeciwdziałanie niekorzystnym trendom polegać będzie przede wszystkim na organizacji działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną poprzez zaangażowanie w przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i rekreacyjnym. Ich realizacja odbywać się będzie przy współpracy instytucji kultury a także organizacji pozarządowych czy lokalnych przedsiębiorców.

Szerokie spektrum działań skoncentrowanych wokół wspólnego tworzenia i uczestnictwa w tego typu przedsięwzięciach, pozwoli umocnić więź mieszkańców ze swoją małą ojczyzną. Przyczyni się ponadto do wzrostu tożsamości lokalnej oraz pobudzenia lokalnej inicjatywy. Sprawí, że to sami mieszkańcy staną się inicjatorami różnorodnych przedsięwzięć. Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji a przede wszystkim wpłynie zasadniczo na zwiększenie spójności społecznej obszaru miasta.

Kierunek działań I.2.: Inkluzja społeczna osób zagrożonych marginalizacją

Dezintegracja społeczna powodowana jest przede wszystkim przez brak spójności wszystkich grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych przez marginalizację z powodu przyczyn takich, jak: ubóstwo, niepełnosprawność, ograniczona mobilność z powodu starszego wieku, itp.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W celu przeciwdziałania degradacji społecznej, niezbędne będzie podjęcie działań aktywizujących wspomniane wyżej grupy. Włączenie ich w społeczny rozwój miasta przyczyni się do generowania pozytywnych impulsów. Często pozwoli również przywrócić konkretne jednostki do aktywności. Wpłynie tym samym pozytywnie na rozwój kapitału społecznego obszaru objętego kumulacją problemów społecznych. Ponadto należy mieć na względzie, że włączenie we wspólne działania osób narażonych na wykluczenie społeczne spowoduje lepszą integrację, a jednocześnie przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej obszaru rewitalizacji, jak również będzie miało pozytywny oddźwięk dla całego miasta.

Aktywizacja społeczna osób marginalizowanych będzie odbywała się nie tylko poprzez organizację integracyjnych przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, ale także poprzez włączenie ich w tworzenie dziedzictwa historycznego miasta. W ramach projektów rewitalizacyjnych przewidziano rewitalizację kamienic, której ważnym elementem będzie utrwalenie wartości historycznych poprzez opracowanie przez mieszkańców krótkiej historii budynku na bazie odszukanych czy posiadanych przez nich materiałów historycznych. Tym samym, działanie to pozwoli na włączenie w rozwój miasta wszystkich mieszkańców.

Kierunek działań I.3.: Poprawa jakości kapitału społecznego

Spójność społeczna obszaru rewitalizacji wzmocniona będzie również przez aktywizację kapitału społecznego poprzez szeroko rozumianą edukację. Przede wszystkim podejmowane będą działania wzmacniające tożsamość kulturalną i historyczną obejmujące również młodych mieszkańców Pszczyny. Na uwagę zwraca bowiem fakt, że dzięki wczesnej edukacji i promowaniu edukacji, można zagwarantować większą świadomość i więź młodego obywatela z miejscem zamieszkania. Tym samym jest szansa na wykreowanie szacunku do najbliższego otoczenia i chęć do naturalnego dbania o miejsce zamieszkania. Dobrze wykształcony obywatel, w długoterminowej perspektywie stanowić będzie o kierunkach rozwoju miasta.

W ramach niniejszego kierunku działań realizowane mogą być przedsięwzięcia zmierzające do nauczania młodych mieszkańców postaw prozawodowych. Bez wykształcenia w młodym obywatelu etosu pracy, odpowiedzialności, dyscypliny, szacunku do pracy itp. lokalizacja nawet najbardziej atrakcyjnych inwestycji, nie zapewni poprawy na rynku pracy. Działania w edukację najmłodszych stanowią więc inwestycje w przyszłość obszaru rewitalizacji.

Kluczowe jest oczywiście zapewnienie wysokiej jakości istniejącego w mieście kapitału społecznego. Nieocenioną rolę pełnią mieszkańcy w wieku senioralnym.

Osoby te często ze względu na wiek, ograniczenia w mobilności, a często także samotność, izolują się od społeczeństwa. Przejście na emeryturę, ewentualne problemy zdrowotne nie powinny stanowić o wykluczeniu tej grupy społecznej z działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięć włączających seniorów w rozwój miasta sprawi, że uaktywniony zostanie znaczny kapitał społeczny.

II CEL STRATEGICZNY WZROST POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZEGO W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ

Jednym z kluczowych zadań realizowanych na obszarze wskazanym do rewitalizacji będzie tworzenie korzystnych warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Zakres możliwych działań obejmuje zarówno poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności dla mikro, małej i średniej przedsiębiorczości, jak również aktywne wspieranie nowo powstających przedsiębiorstw, w tym podmiotów ekonomii społecznej. Rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw wpłynie pozytywnie na aktywizację zawodową mieszkańców oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Pozwoli tym samym na minimalizację ryzyka degradacji gospodarczej obszaru wsparcia.

Odbiorcami działań rewitalizacyjnych w ramach niniejszego celu będą:

- przedsiębiorcy,
- mieszkańcy pozostający bez pracy,
- instytucje otoczenia biznesu,
- organizacje pozarządowe.

Kierunek działań II.1.: Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy

Wyzwania stawiane nowoczesnym gospodarkom wskazują na konieczność dostosowania oferty edukacyjnej do wymagań rynku pracy. Jest to podyktowane koniecznością uzupełnienia braków profesjonalnej, specjalistycznej kadry zawodowej, która pozostanie na lokalnym rynku pracy zwiększając jego potencjał. Gmina w ramach swoich kompetencji nie ma bezpośrednich możliwości kształtowania oferty kształcenia zawodowego. Ma jednak możliwość uczestniczenia w przedsięwzięciach realizowanych w formule partnerstwa. Tym samym Gmina

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Pszczyna wraz z Powiatem Pszczyńskim mogą wspólnie wypracować niezbędne narzędzia (określenie profilu kształcenia, dostosowanie infrastruktury, nawiązanie współpracy z pracodawcami itp.) dla podniesienia atrakcyjności kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym.

Działania przyczyniające się do realizacji celu strategicznego ukierunkowane będą na szeroko rozumianą aktywizację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Już obecnie instytucje takie jak Ośrodek Pomocy Społecznej czy instytucje otoczenia biznesu realizują szereg przedsięwzięć ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji zawodowych wszystkich mieszkańców miasta. Działania przewidziane do realizacji w ramach programu rewitalizacji mają być odpowiedzią na problemy związane z poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia mobilności zawodowej mieszkańców (np. poprzez wzmocnienie dostępności oferty placówki Kształcenia Ustawicznego, działalność w zakresie doradztwa zawodowego, wsparcia w wyborze ścieżki zawodowej, staże zawodowe), jak i aktywizacji potencjału przedsiębiorczego mieszkańców (działalność doradcza, szkoleniowa, wsparcie rozpoczęcia działalności gospodarczej).

Szczególnie promowanym sposobem aktywizacji zawodowej mieszkańców będzie, w najbliższych latach, rozwój narzędzi dla wsparcia ekonomii społecznej. Ta szczególna forma oddolnej inicjatywy w obszarze tworzenia np. spółdzielni socjalnych pozwala zarówno na integrację społeczną, jak i na wzrost świadomości „ekonomicznej” mieszkańców. Tym samym warto rozważyć rozwój tej formy aktywności na obszarze rewitalizacji w Pszczynie.

Kierunek działań II.2.: Inicjowanie współpracy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego

Ważnym działaniem na rzecz dynamizacji rozwoju na obszarze rewitalizacji będzie promowanie oraz inicjowanie przedsięwzięć realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Formuła ta, promowana od kilku lat na forum krajowym, ma wpływać na wzrost odpowiedzialności zbiorowej za rozwój danej jednostki. Ma również przyczynić się do zmiany sposobu postrzegania jednostki samorządowej. Jednostka samorządowa nie jest w stanie, często przy ograniczonych zasobach, zrealizować wszystkich działań w odpowiedzi na społeczne oczekiwania. Tym samym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego ma pomóc rozwiązać wspomniany problem. Będzie stanowiła również odpowiedź na wyzwania stawiane beneficjentom rewitalizacji - zgodnie z nowymi założeniami przyświecającemu wyciąganiu jednostki z sytuacji kryzysowej, proces ten powinien się odbywać przez zaangażowanie wszystkich możliwych grup interesu - przedsiębiorców, samorządów,

organizacji pozarządowych i in. Tylko w ten sposób zapewnić można bowiem kompleksowość i spójność działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

III CEL STRATEGICZNY SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA NA TERENIE ZDEGRADOWANYM

Spójność przestrzenna obszaru rewitalizacji zapewniona zostanie poprzez inicjatywy zmierzające do odnowy przestrzeni publicznych poprzez nadanie im nowych funkcji, w szczególności w zakresie podaży usług publicznych: rekreacyjnych, turystycznych czy kulturowych. Tak ukierunkowana interwencja przyczyni się bowiem do zaspokojenia potrzeb różnych grup społecznych w zakresie szeroko rozumianej aktywności.

Ponadto zostaną podjęte przedsięwzięcia zakładające w szczególności stworzenie infrastrukturalnych warunków dla właściwego rozwoju usług społecznych - modernizacja obiektów zabytkowych, budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej, dążąc do podniesienia estetyki obszaru rewitalizacji. Ponadto w ramach przedmiotowego celu uwzględnione zostaną działania uzupełniające, tzn. poprawiające dostępność komunikacyjną obszaru rewitalizacji.

Odbiorcami poniższych kierunków działań będą:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- zarządcy nieruchomości,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- instytucje kultury,
- przedsiębiorcy.

Kierunek działań III.1.: Poprawa estetyki i ładu przestrzennego obszarów zdegradowanych

Wysoka atrakcyjność posiadanych zasobów oraz zaangażowanie mieszkańców w działania pielęgnujące lokalną tożsamość stanowią istotny argument dla wykorzystania istniejącego potencjału na rzecz zapewnienia spójności przestrzennej obszaru rewitalizacji.

Prospołeczne działania nie mogą być realizowane bez działań infrastrukturalnych ukierunkowanych na stworzenie m.in. wysokiej jakości przestrzeni publicznych. Powinny one obejmować miejsca, w których mieszkańcy mogą spędzać wolny czas zarówno w ramach sąsiedzkich spotkań, jak i aktywności rekreacyjnej i sportowej. Atrakcyjna przestrzeń dla mieszkańców podniesie jakość życia mieszkańców, „zaprosi” do większej aktywności a także przyczyni się do wzrostu

integracji społecznej. Ponadto może wpłynąć na wzrost odpowiedzialności społecznej za estetykę i jakość najbliższego otoczenia.

Wśród działań możliwych do realizacji w ramach przedmiotowego celu wskazać można modernizację i budowę placów zabaw, obiektów sportowych, tworzenie tzw. drobnej infrastruktury na wolnym powietrzu itp. czy też adaptację i udostępnienie nowych terenów na szeroko rozumiane cele społeczne.

Wśród działań minimalizujących wykluczenie z życia publicznego osób starszych, ale także osób niepełnosprawnych niezbędne jest likwidowanie barier architektonicznych zarówno w obiektach, jak i w przestrzeni publicznej (budowa podjazdów, modernizacja ciągów komunikacyjnych, itp.).

Wymierną korzyścią tego typu działań będzie nie tylko poprawa warunków życia na obszarze wsparcia, wzrost aktywności mieszkańców, większa integracja społeczna, ale także podniesienie atrakcyjności dla potencjalnych, nowych mieszkańców.

Kierunek działań III.2.: Poprawa dostępności komunikacyjnej

Elementem niezbędnym dla zapewnienia spójności przestrzennej obszaru rewitalizacji jest sprawny system komunikacyjny oparty na sieci dróg. Strategiczne położenie Gminy, a tym samym obszaru rewitalizacji, na skrzyżowaniu ważnych szlaków drogowych zarówno o znaczeniu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym sprawia, że kwestia zapewnienia właściwych warunków drogowych odgrywa coraz większą rolę. Ważnym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest „konflikt” przestrzenny występujący na terenie miasta. W związku z przebiegiem drogi kolejowej przez centrum miasta, na jego terenie tworzą się tzw. "wąskie gardła" związane z ograniczaniem ruchu przez zamknięte przejazdy kolejowe. Pojawia się więc ograniczona możliwość komunikacji w kierunku wschód-zachód. Pogarsza to nie tylko jakość życia mieszkańców, ale wpływa zasadniczo na poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego w regionie. Niezbędne jest zatem podjęcie działań na rzecz zmiany tego stanu rzeczy, np. poprzez budowę wiaduktu np. w formule partnerskiej pomiędzy jednostkami mogącymi uczestniczyć w zadaniu w związku z posiadanymi kompetencjami.

Pomimo dotychczasowych działań zmierzających do poprawy stanu istniejącej infrastruktury nadal istnieje konieczność modernizacji i budowy ciągów komunikacyjnych. Wynika to m.in. z faktu rozwoju przestrzennego Pszczyny, tj. budowy nowych stref zagospodarowania mieszkaniowego oraz planowanego rozwoju stref aktywności gospodarczej. Bez infrastruktury, zapewniającej sprawną komunikację pomiędzy osiedlami a centrum miasta, dalszy rozwój miasta będzie utrudniony. Niezbędne są więc przedsięwzięcia zmierzające do modernizacji istniejących dróg (w miarę możliwości technicznych i finansowych) oraz stworzenie

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

infrastruktury ograniczającej ruch samochodowy, głównie na obszarze miasta. Zapewnienie właściwej infrastruktury (drogowej oraz towarzyszącej - parkingi) zwiększy jakość przestrzeni miejskiej. Pozwoli na sprawne i bezpieczne przemieszczanie się mieszkańcom i przedsiębiorcom, którzy zdecydują się na lokalizację swoich firm na terenie Pszczyny.

Kierunek działań III.3.: Wysokiej jakości infrastruktura społeczna

Tworzenie wysokiej jakości warunków życia, zgodnie ze społecznymi oczekiwaniami, nie może się odbyć bez interwencji w zakresie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury. Dostępność do wysokiej jakości usług świadczonych w obrębie infrastruktury społecznej przyczynia się do podniesienia jakości życia mieszkańców a tym samym, do podniesienia atrakcyjności i konkurencyjności danej jednostki. Niezbędne jest zatem zapewnienie warunków dla realizacji celów społecznych poprzez modernizację lub budowę infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, mieszkaniowej, zdrowotnej a także poprzez zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznej oraz bezpieczeństwa mieszkańcom.

Dostosowanie istniejącej infrastruktury społecznej do oczekiwań jej użytkowników podniesie ich atrakcyjność i umożliwi aktywizację społeczną. Stworzenie wysokiej jakości obiektów użyteczności publicznej zapewni lepszą dostępność do świadczonych w nich usług.

Ponadto przyczynią się do stworzenia właściwych warunków mieszkalnych (lokalowych). Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury pozwoli na wyrównanie szans rozwojowych, zarówno w obrębie Gminy Pszczyna, jak i względem całego województwa.

Tworzenie warunków dla jakości życia mieszkańców obejmuje także konieczność rozwoju systemu mieszkalnictwa odpowiadającego potrzebom społecznym. W tym celu możliwe jest m.in. powiększenie zasobów lokali socjalnych o budowę nowych obiektów lub adaptację i modernizację istniejących. Rozwiązanie problemów mieszkaniowych będzie możliwe m.in. poprzez rozwój budownictwa czynszowego. Działania te będą ściśle powiązane z szeroko rozumianymi działaniami rewitalizacyjnymi przestrzeni Gminy. Mają one mieć charakter kompleksowy i uwzględniać przede wszystkim aspekt społeczny a następnie infrastrukturalny. Diagnoza problemów lokalnych oraz określenie obszarów wymagających interwencji będzie jednym z najważniejszych zadań prospołecznych w najbliższych latach.

IV CEL STRATEGICZNYZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Diagnoza obszaru rewitalizacji wskazała na konieczność poprawy stanu powietrza atmosferycznego na terenie miasta. Mimo dużego udziału terenów zielonych, koncentracja szkodliwych gazów i pyłów przekroczyła normy dla zachowania zdrowia mieszkańców. Działania niezbędne do realizacji uwzględniają przede wszystkim zwiększenie efektywności energetycznej, przeciwdziałanie niskiej emisji, a tym samym zmniejszenie zanieczyszczenia. Odbiorcami działań będą:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz całego miasta,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- zarządcy nieruchomości,
- osoby odwiedzające Pszczynę.

Kierunek działań IV.1.: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez przeciwdziałanie niskiej emisji oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków

Polityka energetyczna nowoczesnej Europy powinna opierać się na ograniczaniu zużycia energii, zwłaszcza pozyskiwanej z tradycyjnych źródeł. Regiony europejskie zostały zobligowane do ograniczenia emisji CO₂ oraz do spadku energochłonności transportu. W obecnej perspektywie finansowej UE 2014-2020, w ramach planowanego wsparcia dla Polski, znaczne środki pomocowe przeznaczone zostaną na finansowanie rozwoju systemu komunikacji zbiorowej na rzecz ograniczenia ruchu samochodowego, głównie na terenach zurbanizowanych, tym samym, również na obszarze rewitalizacji w Pszczynie. W ramach rozwoju niskoemisyjnego transportu przewidziano budowę (w partnerstwie z Powiatem Pszczyńskim) centrum przesiadkowego wraz z systemem tras rowerowych, które zlokalizowane zostanie przy dworcu kolejowym i umożliwi sprawną komunikację pomiędzy transportem kolejowym, autobusowym i samochodowym. Pozwoli na ograniczenie ruchu samochodowego, a poprzez to wpłynie na spadek w powietrzu stężeń szkodliwych pyłów.

Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy odbywać się powinno także poprzez działania termomodernizacyjne, tj. poprawiające efektywność energetyczną systemu grzewczego w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych. Ogrzewanie w oparciu o tradycyjne źródła i mało efektywne piece przyczyniają się do wzrostu niekorzystnego zjawiska tzw. niskiej emisji w Pszczynie. Przeprowadzenie inwestycji termomodernizacyjnych, szczególnie wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE), przyniesie wymierne korzyści nie tylko środowiskowe, ale i ekonomiczne. Oszczędność energii poprzez zabiegi

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

termomodernizacyjne zmniejsza koszty ogrzewania oraz poprawia bezpieczeństwo energetyczne.

Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej oraz polityki energetycznej w Gminie Pszczyna zrealizowane zostanie również dzięki realizacji projektu „Poprawa efektywności energetycznej systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Pszczyna”.

IV.3. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

IV.3.1. Przedsięwzięcia podstawowe

Gminny Program Rewitalizacji będzie operacjonalizowany za pomocą poszczególnych przedsięwzięć o charakterze kluczowym (tab. 7) i uzupełniającym, przewidzianych do realizacji w latach 2015 - 2023. Wyszczególnione działania są komplementarne, wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb i problemów rozwojowych w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) oraz są ściśle powiązane z wytyczonymi celami strategicznymi i kierunkami działań rewitalizacyjnych. Szczegółowy opis poszczególnych projektów zamieszczony został w Załączniku 1.

Tab.7. Wykaz przedsięwzięć kluczowych

nr	tytuł	typ projektu
01	Organizowanie Społeczności Lokalnej jako metoda na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i nieaktywnych zawodowo (Klub Seniora i Klub Integracji Społecznej)	Nieinfrastrukturalny (sfera społeczna)
02	Nowa biblioteka-większe szanse rozwoju mieszkańców	Mieszany (sfera społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa)
03	Wokół dziedzictwa historyczno-kulturowego ziemi pszczyńskiej - aktywne formy integracji społeczności lokalnej	nieinfrastrukturalny (sfera społeczna)
04	Rewitalizacja budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury	mieszany (sfera społeczna, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa)
05	Aktywny w każdym wieku - wsparcie dla osób pozostających bez zatrudnienia w powiecie pszczyńskim	Nieinfrastrukturalny (sfera społeczna, gospodarcza)
06	Kopalnia biznesu	Nieinfrastrukturalny (sfera społeczna, gospodarcza)
07	Outplacement - kompleksowym wsparciem na rynku pracy w powiecie pszczyńskim	Nieinfrastrukturalny (sfera społeczna, gospodarcza)
08	Lokalne Okienko Przedsiębiorczości	Mieszany (sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa)
09	Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej	Nieinfrastrukturalny (sfera społeczna, gospodarcza)
10	Rewitalizacja terenu przy ul. Katowickiej w Pszczynie	Infrastrukturalny

		(sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna)
11	Budowa Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą	Infrastrukturalny (sfera środowiskowa)
12	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości przy ul. Dworcowej 36 w Pszczynie	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa)
13	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa)
14	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych przy ul. Kilińskiego 3a,3b	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa)
15	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku handlowo-usługowym "Bajadera"	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa)
16	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości w Pszczynie przy ul. Korfańskiego 45-55	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa)
17	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (1)	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa, społeczna)
18	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (2)	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa, społeczna)
19	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynkach komunalnych	Infrastrukturalny (sfera techniczna, środowiskowa, społeczna)

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych fiszek projektowych

IV.3.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W ramach rewitalizacji przewidziano również realizację przedsięwzięć istotnych ze względu na realizowanie poszczególnych kierunków działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Ze względu na ich zakres (charakter uzupełniający do działań wskazanych w tab.7) oraz poziom przygotowania do realizacji (przedsięwzięcie na etapie tworzenia koncepcji realizacji) stanowią one tzw. działania uzupełniające. Wśród zadań takich wymienić należy:

1) Rewitalizacja oficyny zamkowej z przeznaczeniem na nowe cele.

Budynek oficyny zamkowej odgradza dziedziniec Zamku Książęcego od zabytkowego rynku i parku (XVIII-XIX w.) Aktualnie w obiekcie znajdują się lokale komunalne. Stan techniczny budynku został oceniony jako zły. Obiekt wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych w celu zabezpieczenia wysokiej jakości dziedzictwa historycznego centrum miasta. W celu zachowania spójności przestrzennej części miasta, w której obiekt się znajduje, zasadnym wydaje się wprowadzenie zmian w sposobie użytkowania budynku. Brak spójnych działań doprowadzi w przyszłości do dalszej degradacji obiektu, negatywnie wpływając na mieszkańców, turystów, jak i otoczenie (Muzeum Zamkowe). Idea zmiany przeznaczenia obiektu została wyrażona w Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 w celu operacyjnym I.3.2. "Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego na rzecz poprawy konkurencyjności". Przedsięwzięcie jest na etapie

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

konceptyjnym. Wprowadzenie zmian funkcji wymaga bowiem zapewnienia mieszkańcom budynku zastępczego oraz nowych lokali mieszkalnych (najprawdopodobniej związane to będzie z budową nowego obiektu komunalnego). Szczegółowy zakres działań określi porozumienie publiczno-prywatne (PPP), które będzie stanowiło podstawową formułę realizacji przedsięwzięcia. Nowe przeznaczenie obiektu będzie związane z prowadzeniem działalności turystycznej (hotel z restauracją). Podmiot prywatny prowadzący działalność w ramach PPP zatrudni osoby do prowadzenia działalności (hotelarstwo, gastronomia), co pozytywnie wpłynie na lokalny rynek usług i obniży bezrobocie.

2) Monitoring osiedli mieszkaniowych.

Na osiedlach Siedlice i Piastów zdiagnozowano konieczność zwiększenia poczucia bezpieczeństwa poprzez montaż kamer monitoringu miejskiego. Działanie to będzie stanowiło uzupełnienie dla przedsięwzięć integrujących mieszkańców realizowanych obecnie i planowanych do realizacji w przyszłości. Przede wszystkim niezbędne jest zintegrowanie mieszkańców, zmniejszenie poczucia anonimowości oraz wzrost odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Monitoring, po uzgodnieniu z Policją (lokalizacji kamer, miejsca i sposobu gromadzenia zebranego materiału filmowego) pomoże zmniejszyć liczbę wykroczeń związanych z wandalizmem, chuligaństwem, itp.

3) Koncepcja rozwoju i zagospodarowania Pszczyńskiego Ośrodka Rehabilitacyjno – Terapeutycznego.

Przedsięwzięcie będzie stanowiło uzupełnienie dla działań związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu. Ukierunkowane zostało na specjalizację w zakresie rehabilitacji i terapii dzieci niepełnosprawnych. Przedsięwzięcie obejmuje pozyskanie niezbędnej kadry, doskonalenie zawodowe pracowników zgodnie z potrzebami Ośrodka, zastosowanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce, wprowadzenie nowych, nowatorskich metod, wzbogacanie oferty rehabilitacyjno – terapeutycznej. Dzięki temu możliwe będzie stworzenie kompleksowej oferty edukacyjnej, opiekuńczej, rehabilitacyjnej służącej stworzeniu wysokiej jakości infrastruktury poprawiającej warunki dla włączenia już najmłodszych, niepełnosprawnych mieszkańców w życie społeczne miasta.

4) Rewitalizacja „Bramy Wybrańców” jako części kompleksu zamkowego w Pszczynie.

Brama Wybrańców zwana również budynkiem „Warty” jest jednym z najstarszych zabytków Pszczyny, a najstarszym budynkiem zespołu pałacowego zachowanym w niezmienionym kształcie. Budynek wpisany jest do rejestru zabytków. Obiekt stanowi ważny element dziedzictwa historycznego miasta. Dzięki rewitalizacji zostanie zabezpieczony przed degradacją oraz będzie stanowił ważny element całego kompleksu zabytkowego udostępnionego mieszkańcom na potrzeby

wzmacniania potencjału kulturowego i zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym miasta.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Pszczyna, dokumencie odpowiadającym na problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne, techniczne i środowiskowe uwzględniono również dynamikę zmian w przestrzeni miasta oraz wynikającą z tego konieczność zachowania elastyczności w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Działania podejmowane w wieloletniej perspektywie będą kreowały nową jakość obszaru rewitalizacji. Tym samym wpływać będą również na zdiagnozowane problemy oraz na sposoby ich rozwiązywania. Założono, że na etapie wdrażania Programu zaistnieją okoliczności umożliwiające realizację nowych przedsięwzięć. Dlatego też dopuszcza się możliwość rozszerzenia kategorii przedsięwzięć o poniższe przykłady:

Sfera społeczna

- wsparcie dla rodzin,
- wsparcie przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej mieszkańców,
- kontynuacja działań w zakresie partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym,
- budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury długoterminowej opieki dla osób starszych,
- rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych.
- rozwój budownictwa czynszowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorstw ekonomii społecznej,
- współpraca jednostek na rzecz stworzenia oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb rynku pracy,
- aktywizacja mieszkańców na rzecz rozwoju działalności kulturalnej,
- ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego,
- poszerzenie i promocja oferty kulturalnej oraz wsparcie środowisk twórczych,
- wspieranie przedsięwzięć ograniczających przedwczesne ukończenie nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych,
- zwiększenie dostępności i jakości świadczeń medycznych.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

- wspieranie działań na rzecz modernizacji infrastruktury drogowej i kolejowej na terenie miasta,
- inicjowanie oraz współpraca w zakresie rozwiązania problemów przejazdu przez szlaki kolejowe i drogowe,

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- modernizacja niezbędnej infrastruktury towarzyszącej w celu poprawy warunków komunikacyjnych,
- tworzenie nowych atrakcji rekreacyjno – wypoczynkowych,
- poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi,
- budowa, rozbudowa i modernizacja placówek oświatowych,
- budowa, rozbudowa i modernizacja zaplecza sportowego placówek oświatowych,
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- budowa i modernizacja infrastruktury aktywnego wypoczynku,
- rozwój bazy sportowej,
- przebudowa i remont obiektów wraz z zagospodarowaniem otoczenia na cele społeczne,
- poprawy estetyki i ładu przestrzennego,
- budowa nowych i modernizacja istniejących zasobów komunalnych na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

Sfera gospodarcza

- wspieranie tworzenia instytucji otoczenia biznesu działających na rzecz przedsiębiorczości lokalnej,
- Wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju samo zatrudnienia,
- wspieranie działań doradczych, szkoleniowych i informacyjnych w zakresie przedsiębiorczości, oferowanych najczęściej przez organizacje pozarządowe oraz instytucje biznesu (szczególnie dla mikro i małych przedsiębiorstw),
- tworzenie warunków do aktywnej współpracy pomiędzy urzędem gminy a przedsiębiorstwami, opartej na partnerstwie,
- wspieranie i promowanie innowacyjnych usług w zakresie turystyki i rekreacji.

Sfera techniczna i środowiskowa

- budowa i modernizacja tras rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą,
- poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych,
- wsparcie działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych,
- poprawa efektywności energetycznej systemu oświetlenia ulicznego,
- odnowa i rewitalizacja terenów zielonych,
- zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

IV.4. Mechanizm integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność działań w zakresie prowadzonej rewitalizacji stanowi kluczowy element Gminnego Programu Rewitalizacji. Zapewnienie właściwych powiązań i spójności pomiędzy możliwymi do realizacji przedsięwzięciami przyczyni się do efektywnego wdrożenia planu wyprowadzenia obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej.

Komplementarność może przejawiać się w różnych wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania. Poniżej scharakteryzowano mechanizmy, dzięki którym możliwe jest zapewnienie komplementarności pomiędzy przedsięwzięciami w zakresie rewitalizacji, a także pomiędzy działaniami różnych podmiotów na obszarze objętym rewitalizacją.

Tab.8. Charakterystyka mechanizmów zapewniających komplementarność

Komplementarność	Uzasadnienie
Przestrzenna	Projekty wskazane do realizacji dotyczą obszarów kryzysowych wyznaczonych po przeprowadzeniu szczegółowej analizy wskaźnikowej oraz w wyniku konsultacji z mieszkańcami. Efekty osiągnięte w ramach działań oddziaływać będą pośrednio na całe miasto. Przy tworzeniu oraz projektowaniu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji zwrócono szczególną uwagę na wzajemne powiązania zaproponowanych przedsięwzięć we wszystkich 5 sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia charakteryzuje koncentracja przestrzenna. Działania infrastrukturalne realizowane w obszarze rewitalizacji stanowią uzupełnienie dla przedsięwzięć społecznych. W przypadku działań związanych z rewitalizacją przestrzenną (poprawa środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości) w ramach poszczególnych projektów uwzględniony został ponadto komponent społeczny (integracja mieszkańców poprzez wspólne przygotowanie informacji o dziedzictwie historycznym osiedla lub kamienicy). Realizacja zaplanowanych działań będzie zapobiegać dyfuzji stanu kryzysowego na inne obszary miasta.
Problemowa	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczynią się do rozwiązania problemów w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, zapewniając kompleksowy charakter podejmowanych działań. Zadania infrastrukturalne związane z renowacją, termomodernizacją, modernizacją budynków czy obiektów użyteczności publicznej zakładają również prowadzenie działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym czy też związanym z aktywizacją mieszkańców). Rewitalizacja obejmująca obiekty instytucji kultury przyczyni się do ożywienia miejsc służących aktywizacji działalności kulturalnej, jednocześnie przyczyniając się do włączenia lokalnej społeczności do życia kulturalnego oraz wzajemnej integracji. Rozwiązany zostanie również problem technicznej i funkcjonalnej dewastacji obiektów oraz nastąpi zmniejszenie emisji CO ₂ , prowadzące do zmniejszenia poziom zanieczyszczenia środowiska. Działania termomodernizacyjne przyczynią się również do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej, ale przede wszystkim aktywizuje mieszkańców do integracji wokół odtworzenia historii poszczególnych obiektów. Dodatkowo wpłynie na poprawę na lokalnym rynku pracy - firmy budowlane zobowiązane do zaangażowania do części prac osób pozostających bez pracy zamieszkujące obszar rewitalizacji. Uporządkowanie i stworzenie przestrzeni publicznych poprawi estetykę, przyczyni się do integracji mieszkańców, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa publicznego a także umożliwi spędzania wolnego czasu w sposób aktywny. Przywrócenie funkcji historycznym obiektom przyczyni się do wykreowania przestrzeni publicznych, umożliwiających integrację społeczeństwa oraz podniesie atrakcyjności miasta. Wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w ramach rewitalizacji mają na celu rozwiązanie problemów, które pojawiły się na zdiagnozowanych obszarach. Dzięki wzajemnemu powiązaniu przedsięwzięć społecznych z infrastrukturalnymi nie istnieje ryzyko wystąpienia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	fragmentacji działań
Proceduralno-instytucjonalna	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona została poprzez powołanie Komitetu Rewitalizacji, który wspiera działania Burmistrza Pszczyny w zakresie rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, jak również sprawuje funkcję opiniotawczą-doradczą w sprawach związanych z opracowaniem i wdrożeniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet reprezentuje lokalne środowiska gospodarcze, społeczne, mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe oraz inne grupy społeczne. Ponadto Komitet Rewitalizacji uczestniczy w opiniowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza Pszczyny związanych z rewitalizacją. Dodatkowo, w związku z faktem realizacji przedsięwzięć przez różnych interesariuszy (Powiat, Gmina, przedsiębiorcy, instytucje kultury, instytucje otoczenia biznesu) zagwarantowana będzie większa efektywność działań. Zaangażowanie w rewitalizację różnych podmiotów stanowi więc odpowiedź na komplementarność proceduralno-instytucjonalną.
Międzyokresowa	Zaplanowane w ramach rewitalizacji projekty stanowią uzupełnienie oraz kontynuację działań realizowanych w latach minionych. Gminny Program Rewitalizacji zachowuje ciągłość strategicznej koncepcji rozwoju, wykorzystując jednocześnie doświadczenia z realizacji poprzedniego Programu. W Programie Rewitalizacji Miasta Pszczyna ³⁵ jako kluczowe cele wskazano: odbudowę i renowację historycznego układu miasta, rozbudowę infrastruktury społecznej i gospodarczej z uwzględnieniem budownictwa mieszkaniowego (w tym społecznego) oraz rozwój działalności gospodarczej. Działania te miały stanowić impuls dla poprawy jakości i warunków życia mieszkańców Pszczyny. Tym samym, obecna koncepcja rewitalizacji jest komplementarna z dotychczas podejmowanymi działaniami.
Źródła finansowania	Uwzględnione działania rewitalizacyjne finansowane będą z wkładu własnego podmiotów realizujących i/lub z dofinansowania zewnętrznego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności – Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, jak również środków pochodzących z Ministerstwa Sportu i Turystyki, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Lokalnej Grupy Działania, w ramach Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020. Wykorzystanie tak zdywersyfikowanych źródeł finansowania gwarantuje skuteczne wdrożeniu zaplanowanych projektów.

Źródło: opracowanie własne

³⁵ Uchwała Nr XVII/169/07 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 20 grudnia 2007.

V. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne o znaczeniu kluczowym zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji są na wysokim poziomie przygotowania. Dzięki temu możliwe było określenie szacunkowych kosztów ich realizacji.

Tab.9. Szacunkowe koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

nr projektu	tytuł	koszt przedsięwzięcia
1	Organizowanie Społeczności Lokalnej jako metoda na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i nieaktywnych zawodowo (Klub Seniora i Klub Integracji Społecznej)	180 000,00
2	Nowa biblioteka-większe szanse rozwoju mieszkańców	3 000 000,00
3	Wokół dziedzictwa historyczno-kulturowego ziemi pszczyńskiej - aktywne formy integracji społeczności lokalnej	60 000,00
4	Rewitalizacja budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury	16 000 000,00
5	Aktywny w każdym wieku - wsparcie dla osób pozostających bez zatrudnienia w powiecie pszczyńskim	971 684,00
6	Kopalnia biznesu	1 806 074,00
7	Outplacement - kompleksowym wsparciem na rynku pracy w powiecie pszczyńskim	581 995,00
8	Lokalne Okienko Przedsiębiorczości	1 200 000,00
9	Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej	128 000,00
10	Rewitalizacja terenu przy ul. Katowickiej w Pszczynie	140 000,00
11	Budowa Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą	35 000 000,00
12	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości przy ul. Dworcowej 36 w Pszczynie	492 000,00
13	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych	246 000,00
14	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych przy ul. Kilińskiego 3a,3b	430 500,00
15	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku handlowo-usługowym "Bajadera"	430 500,00
16	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości w Pszczynie przy ul. Korfanteo 45-55	615 000,00
17	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (1)	6 415 200,00
18	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (2)	800 000,00
19	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynkach komunalnych	1 810 000,00
	OGÓŁEM	70 106 953,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych fiszek projektowych

Na powyższym wykazie przedsięwzięć niezbędnych do realizacji, ze względu na konieczność osiągnięcia zakładanych celów, znajdują się zarówno zadania zgłaszane przez Gminę Pszczyna, jak i projekty zgłoszone przez pozostałych interesariuszy. Realizacja przedsięwzięć zgłoszonych przez podmioty zewnętrzne zależy od możliwości finansowych Zgłaszającego (środki własne, pozyskane dofinansowanie w ramach środków UE, środków krajowych itp.). Ujęcie

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

przedsięwzięcia rewitalizacyjnego w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 nie skutkuje udzieleniem dofinansowania przez Gminę Pszczyna.

VI. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

VI.1. Zarządzanie GPR

Specyfika dokumentu GPR wymaga właściwego zarządzania. Ewaluacja postępów pozwoli odpowiednio reagować na okoliczności, które wpłynąć mogą na modyfikację planów realizacyjnych. Jest to o tyle ważne, iż obecnie silnie promowane zintegrowane podejście do rozwoju wskazuje na rosnącą rolę uwzględnienia w działaniach formuły partnerskiej. Tym samym realizacja Programu pozostaje w gestii nie tylko władz samorządowych, ale pośrednio także w rękach lokalnych aktorów rozwoju – organizacji pozarządowych, przedsiębiorców itp. Ponadto należy pamiętać, że Gmina funkcjonuje w większych strukturach: Powiatu oraz Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, których to członkowie mogą być w przyszłości inicjatorami przedsięwzięć aktywizujących kapitał obszaru rewitalizacji, a tym samym, przyczyniających się do realizacji GPR.

Zarządzanie Programem Rewitalizacji jest powiązane ściśle z rodzajami i typami instytucji zaangażowanych w poszczególne stadia jej realizacji (instytucje animujące, finansujące, doradcze, konsultingowe, koordynujące, monitorujące, kontrolujące, publiczne, niepubliczne itp.). Pod względem prawnym, obok służb administracji publicznej i samorządowej (Burmistrzem i Urzędem Miejskim) w realizacji GPR biorą udział różnego typu instytucje, np.: fundacje, stowarzyszenia, spółki, agencje, ośrodki i instytucje doradcze, przedsiębiorstwa, itp. Dlatego zasady zarządzania GPR powinny opierać się na ścisłej współpracy między:

- różnymi wydziałami danej jednostki administracyjnej lub samorządowej,
- sektorem publicznym i prywatnym,
- działami gospodarki narodowej,
- społecznościami regionalnymi i lokalnymi (np. współpraca Miasta z Powiatem).

Instytucją wdrażającą GPR oraz osobą odpowiedzialną za jej aktualizację będzie Burmistrz Pszczyny oraz Urząd Miejski wraz z całą swoją strukturą i jej pracownikami. Monitoring prowadzony będzie przez kierowników wydziałów Urzędu zgodnie z ich zakresem obowiązków. Dane i informacje gromadzone w poszczególnych Wydziałach, ale także w jednostkach organizacyjnych Gminy, będą służyły ocenie stopnia realizacji GPR. Tym samym, dadzą możliwość wprowadzenia ewentualnych korekt w dokumencie dotyczących celów strategicznych i kierunków działań rewitalizacyjnych.

Pomocnym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji będzie raport z wdrażania GPR. Raport będzie sporządzany w przypadku zmieniających się

okoliczności (np. zmiana przepisów prawa, aktualizacja dokumentów strategicznych wyższego rzędu, itp.). Dopuszczalne jest również przygotowanie raportu okresach rocznych, dopasowanych do terminarza roku budżetowego – tak, aby w budżecie można było planować środki na realizację zadań przewidzianych w GPR. Niemniej jednak zgodnie z Ustawą o rewitalizacji sprawozdanie z realizacji programu musi być przygotowane przynajmniej jeden raz na 3 lata.

Ważnym elementem wdrażania GPR jest stworzenie narzędzi do realizacji celów promocyjnych, które powinny być skuteczne, spójne i zapewniać rozpowszechnianie informacji w prawidłowy sposób. Wśród narzędzi promocji wymienić można stronę internetową, która już teraz w przypadku Gminy Pszczyna stanowi kompendium wiedzy i informacji o Gminie. Z racji tego, że Gmina posiada Strategię Promocji, działania związane z promocją rewitalizacji powinny stanowić uzupełnienie dla i tak już prowadzonej działalności. Niezbędne jest przede wszystkim udostępnianie informacji o planowanych kierunkach działań rewitalizacyjnych oraz preferowanych przedsięwzięciach. Tym samym, działania informacyjno-promocyjne skoncentrowane wokół GPR powinny uaktywnić potencjalnych aktorów rozwoju lokalnego. Szereg spójnych działań opisanych powyżej wraz z umiejętnie prowadzonym *public relations* może wpłynąć na wzrost silniejszego utożsamiania się mieszkańców z obszarem rewitalizacji, a przez to może przyczynić się realizacji celów zapisanych w dokumencie.

Ważną rolę w zarządzaniu GPR pełnić będzie Komitet Rewitalizacji. Został on powołany Zarządzeniem nr SG.0050.487.2016 Burmistrza Pszczyny z dnia 30 maja 2016 roku. Będzie on opiniował przedsięwzięcia oraz Gminny Program Rewitalizacji. Ponadto, w ramach swoich obowiązków będzie również opiniował raporty ewaluacyjne.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 nie będzie generowało dodatkowych kosztów dla Gminy Pszczyna. Działania zarządcze podejmowane będą w ramach zadań własnych poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego. Również funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji nie będzie związane z wydatkami finansowymi. Uczestnictwo w Komitecie ma bowiem społeczny charakter.

VI.2. Monitoring GPR

Elementem monitoringu będą wskaźniki realizacji GPR. Narzędziem monitoringu będzie raport z wdrażania GPR (wskazany w rozdziale VI.1). Tym samym określono zestaw wskaźników wynikających z przedstawionych

w dokumencie przedsięwzięć. Dla sprawnego wdrażania GPR, realizatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą mieli obowiązek informowania o stopniu realizacji projektów, jego efektach, ale także o występujących trudnościach skutkujących zmianą harmonogramu lub kosztów projektu.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tab.10. Wskaźniki realizacji GPR

Wskaźnik	Oczekiwana zmiana
CEL I ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	
Liczba odwiedzin w bibliotece (os.)	wzrost
Liczba przedsięwzięć i wydarzeń organizowanych w rewitalizowanej przestrzeni (szt.)	wzrost
Liczba osób uczestniczących w imprezach (os.)	wzrost
Liczba uczestników Klubu Seniora i Klubu Integracji Społecznej (os.)	wzrost
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie (os.)	wzrost
CEL II WZROST POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZEGO W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ	
Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)	wzrost
Liczba osób powyżej 30 roku życia: nieaktywnych zawodowo, objętych wsparciem w programie (os.)	wzrost
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (os.)	wzrost
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (etaty)	wzrost
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (os.)	wzrost
Liczba partnerstw lokalnych (szt.)	wzrost
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (szt.)	wzrost
CEL III SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA NA TERENIE ZDEGRADOWANYM	
Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)	wzrost
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.)	wzrost
Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu (m ²)	wzrost
Liczba nowo utworzonych stref rekreacji (szt.)	wzrost
Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach "parkuj i jedź" (szt.)	wzrost
Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)	wzrost
CEL IV ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM	
Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	wzrost
Redukcja emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO ₂ /rok)	wzrost
Stopień redukcji PM ₁₀ (t/rok)	wzrost

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych fiszek projektowych

Monitoring obejmie również zmiany zachodzące w obszarze rewitalizacji. Oparty on zostanie o analizę wskaźników zastosowanych na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Źródłem informacji będą: statystyka publiczna (Główny Urząd Statystyczny), dane wydziałów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych (m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowy Urząd Pracy, instytucje kultury, itp.). Monitoringiem zostaną obejmie następujące wskaźniki:

- udział osób w wieku pow. 60 lat w ogólnej liczbie mieszkańców (%),
- udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców (%),
- udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia (%),
- liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo na 1000 mieszkańców,
- liczba czynów karalnych (szt.),
- liczba "Niebieskich Kart" na 1000 mieszkańców (szt.),
- wynik sprawdzianu po VI klasie (%),
- frekwencja w wyborach parlamentarnych (%),
- liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców,
- liczba budynków wymagających termomodernizacji (ogółem).

VI.3. Określenie zmian w uchwałach

Planowanie przestrzenne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna wskazuje na brak konieczności wprowadzenia zmian do zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pszczyna. Nie przewiduje się zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp). W przypadku wprowadzenia do GPR (np. w wyniku aktualizacji) zadania obejmującego konieczność stworzenia lub aktualizacji mpzp Komitet Rewitalizacji zaopiniuje konieczność dokonania takiej zmiany.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023 nie przewiduje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

VII. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji

VII.1. Włączenie na etapie opracowania dokumentu

Na etapie opracowania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji uwzględniono konieczność włączania (współdecydowania) mieszkańców i potencjalnych interesariuszy. W tym celu wykorzystano różne formy partycypacji społecznej, których zastosowanie spełniło wymóg skuteczności i adekwatności w kontekście aktywnego uczestnictwa jak najszerzej liczby odbiorców. W ramach dostępnych narzędzi i technik partycypacyjnych wykorzystano: badania ankietowe, warsztaty, składanie wniosków (fiszki projektowe), konsultacje.

Ponadto został powołany Komitet Rewitalizacji jako forum reprezentujące kluczowe grupy interesariuszy rewitalizacji. Komitet pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza Pszczyny.

Badania ankietowe

Na etapie diagnostycznym mieszkańcy zostali zaproszeni do wypełnienia ankiety, w ramach której należało określić obszary, na których koncentrują się problemy społeczne, gospodarcze i przestrzenne, techniczne i środowiskowe. Mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie miejsca (osiedla lub sołectwa) oraz o ocenę występujących zjawisk negatywnych. Ankieta została udostępniona w dniach 21 października 2015 - 4 listopada 2015. W jej wyniku otrzymano w sumie 138 wskazań odnośnie obszarów zdegradowanych.

Warsztaty

W ramach opracowania dokumentu GPR przeprowadzone zostały również warsztaty dla mieszkańców. Pierwsze spotkanie zorganizowane zostało 18 stycznia 2016 roku. Podczas warsztatu przedstawione zostały wyniki prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji w Gminie. Ponadto w ramach działań edukacyjnych oraz informacyjnych wyjaśniono istotę, cele i zasady prowadzenia rewitalizacji. Ponadto wyjaśniono zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji oraz zaproszono do zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Omówiono fiskę projektową oraz wyjaśniono zasady realizacji projektów mających na celu poprawę jakości życia na obszarze rewitalizacji.

Kolejny warsztat odbył się 23 maja 2016 roku. Przedmiotem spotkania była prezentacja oraz dyskusja nad zebranymi (w postaci fiszek projektowych) potrzebami rewitalizacyjnymi. Podczas warsztatu została przedstawiona i poddana dyskusji propozycja kluczowych celów przyświecających rewitalizacji Pszczyny. Omówiono również wykaz zadań, które zostały zgłoszone jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Składanie wniosków oraz konsultacje

W dniu 23 grudnia 2015 r., zgodnie z art. 6 ust. 1-9, art.7 ust.3 i art.11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U.2015 poz. 1777) oraz art. 30 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) Burmistrz Pszczyny zawiadomił o zaproszeniu do udziału w konsultacjach społecznych:

- projektu uchwały Rady Miejskiej w Pszczynie w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji,
- projektu Uchwały Rady Miejskiej w Pszczynie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Pszczyna.

Konsultacje trwały w dniach 30 grudnia 2015 r. - 29 stycznia 2016 r.

Zaproszenie do udziału w konsultacjach ww. projektów uchwał wraz ze stosownymi załącznikami umieszczono i dystrybuowano następującymi kanałami informacyjnymi:

- strona internetowa gminy: www.pszczyna.pl,
- Biuletynu Informacji Publicznej: www.bip.pszczyna.pl,
- strona internetowa: www.strategia.pszczyna.pl (strona stanowi narzędzie kontaktu pomiędzy wykonawcami opracowania "Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2013-2023" oraz "Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2013-2023"),

- tablica informacyjna zlokalizowana w Urzędzie Miejskim w Pszczynie (sposób zwyczajowo przyjęty),

Konsultacje społeczne ww. projektów uchwał wraz ze stosownymi załącznikami przeprowadzono w następujących formach:

- zbieranie uwag w formie papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Miejski w Pszczynie, ul. Rynek 1, w terminie od 30 grudnia 2015 r. - 29 stycznia 2016 r.),
- zbieranie uwag w formie elektronicznej (na adres pszczyna@dcrl.pl oraz pszczyna@pszczyna.pl),
- organizacja warsztatu w dniu 18 stycznia 2016 r. o godz. 16:00, w Urzędzie Miejskim w Pszczynie,
- zbieranie uwag ustnych podczas spotkania z mieszkańcami w dniu 18 stycznia 2016 r. Przez cały czas trwania konsultacji w mieszkańcy mogli zgłaszać

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

swoje uwagi pracownikom Referatu Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie.

Ostatnim etapem włączenia mieszkańców w projektowanie rewitalizacji było poddanie konsultacjom ostatecznej wersji Gminnego Programu Rewitalizacji. Przyjęto następujące formy:

- zbieranie uwag w formie papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Miejski w Pszczynie, ul. Rynek 1, w terminie 4 sierpnia 2016 r. - 05 września 2016 r.),
- zbieranie uwag w formie elektronicznej (na adres pszczyna@dcrl.pl oraz pszczyna@pszczyna.pl),
- organizacja otwartej debaty w dniu 30 sierpnia 2016 r. o godz. 15:00, w Urzędzie Miejskim w Pszczynie,
- zbieranie uwag ustnych - przez cały czas trwania konsultacji w mieszkańcy mogli zgłaszać swoje uwagi pracownikom Referatu Rozwoju i Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Pszczynie.

VII.2. Włączenie na etapie wdrażania

Na etapie wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji przewiduje się jak włączać interesariuszy poprzez:

- działania Komitetu Rewitalizacji - Komitet będzie pełnił funkcję opiniotwórczą - doradcą Burmistrza Pszczyny. Jego członkowie stanowią grupę reprezentantów wszystkich grup zaangażowanych w proces rewitalizacji. Dlatego będą na bieżąco uczestniczyć we wszystkich działaniach związanych z rewitalizacją w mieście. Pozwoli to na zachowanie transparentności oraz aktywnego współdecydowania interesariuszy o całym procesie rewitalizacji. Ponadto członkowie Komitetu będą stanowili swoisty "pomost" pomiędzy mieszkańcami a Urzędem Miejskim koordynującym działania rewitalizacyjne.
- realizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych - mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą aktywnymi uczestnikami planowanych działań, które w swym założeniu dedykowane są poprawie jakości kapitału społecznego oraz poprawie jakości i poziomu życia. Dzięki działaniom promocyjnym realizowanym w ramach poszczególnych projektów oraz dzięki Komitetowi Rewitalizacji, mieszkańcy będą na bieżąco informowani o rewitalizacji, a tym samym inspirowani do zgłaszania swoich potrzeb poprzez konkretne pomysły na przedsięwzięcia. Należy bowiem pamiętać, że GPR jest dokumentem otwartym i nie ograniczającym możliwości dla potencjalnych interesariuszy i beneficjentów.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

VIII. Spójność programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna stanowi instrument zarządzania rozwojem w obszarach kryzysowych oraz stanowi uzupełnienie dla dotychczas realizowanych i wdrażanych planów i programów na szczeblu lokalnym oraz ponadlokalnym.

VIII.1. Spójność z dokumentami na szczeblu lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015 – 2023³⁶

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się bezpośrednio w założenia „Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023” (SRG). Oba dokumenty w szczególności stawiają za cele wsparcie rozwoju kapitału ludzkiego i spójności społecznej (GPR cel 1, SRG cel 2) i poprawę jakości środowiska przyrodniczego (GPR cel I, SRG cel 2). Zdefiniowane w Gminnym Programie Rewitalizacji wszystkie kierunki działań rewitalizacyjnych (łącznie 9) są spójne z obszarami i celami strategicznymi Strategii. W szczególności silnie powiązane są zagadnienia tematyczne dotyczące integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, aktywizacji zawodowej mieszkańców, rozwoju infrastruktury społecznej, poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz wspierania rozwoju działalności gospodarczej (tab.11).

Tab.11. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023

Strategia Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna							
	I. Rozwój kapitału ludzkiego i spójność społeczna			II. Wzrost potencjału przedsiębiorczego w oparciu o lokalny potencjał		III. Spójność przestrzenna na rzecz poprawy jakości życia na terenie zdegradowanym		
	I.1. Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej	I.2. Inkluzja społeczna osób zagrożonych marginalizacją	I.3. Poprawa jakości kapitału społecznego	II.1. Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	II.2. Inicjowanie współpracy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego	III.1. Poprawa estetyki i ładru przestrzennego obszarów zdegradowanych	III.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej	III.3. Wysokiej jakości infrastruktura społeczna
								IV.1. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez przeciwdziałanie niskiej emisji oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków

³⁶ Uchwała Nr XVII/172/15 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 10 grudnia 2015 r.

I.1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej									
I.2. Wysokiej jakości dostępność drogowa i komunikacyjna									
I.3. Rozwój gospodarczy w oparciu o lokalny potencjał									
II.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców									
II.2. Wzmocnienie kapitału społecznego									
III.1. Zrównoważone gospodarowanie środowiskiem									
III.2. Zachowanie wysokiej jakości środowiska									

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2023.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2010 - 2015³⁷

Założenia przyświecające realizacji GPR odpowiadają na cele wskazane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2010-2015, która z priorytet uznaje „Umacnianie solidarności i więzi międzyludzkich, poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców”.

Cele rewitalizacji oraz zaplanowane kierunki działań bezpośrednio oraz pośrednio wpisują się z określone poniżej cele szczegółowe wskazane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Są to:

- Cel 1. Wspieranie osób bezrobotnych poszukujących pracy; zapobieganie wykluczeniu społecznemu wynikającemu z długotrwałego pozostawania bez pracy,
- Cel 2. Likwidacja i łagodzenie skutków niepełnosprawności, poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych,
- Cel 4. Zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy poprzez skuteczniejszą dostępność pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- Cel 5. Zmniejszanie rozmiaru problemu uzależnień oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów wraz z zwiększaniem zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami,
- Cel 6. Wzmocnienie trwałości rodziny, wspieranie jej rozwoju, wyrównywanie szans różnych typów rodzin, aktywizacja i integracja społeczności lokalnych na rzecz wzmocnienia rodzin.

³⁷ Załącznik do Uchwały Nr LIII/597/10 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 28 października 2010 r. Obecnie trwają prace nad aktualizacją dokumentu, dlatego też zbadano spójność z dokumentem , który również zawiera szczegółową analizę problemów społecznych w Gminie Pszczyna.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nastąpi przyspieszenie procesu wyprowadzania z kryzysowej sytuacji obszaru wsparcia.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pszczyna³⁸

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna jest zgodny z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pszczyna (SUiKZP) i nie powoduje zmian dotychczasowego układu funkcjonalno-przestrzennego Gminy. SUiKZP dla Gminy Pszczyna wskazuje na podstawowe cele rozwojowe gminy, które obejmują:

1) cele społeczno-gospodarcze:

- rozwój mieszkalnictwa,
- rozwój nowoczesnej infrastruktury społecznej i komunalnej,
- ochrona wartości kulturowych,
- poprawa jakości obsługi w zakresie komunikacji (w tym publicznej),
- tworzenie nowych stanowisk pracy.

2) cele przestrzenne:

- rozwój terenów mieszkaniowo - usługowych: kształtowanie struktury osadniczej według zasad zrównoważonego rozwoju,
- rozwój terenów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- ochrona cennych obszarów przyrodniczych oraz zespołów i obiektów o wartościach,
- konserwatorskich.

3) cele ochronne:

- konsekwentna ochrona wartości środowiska przyrodniczego (w tym: kształtowanie postaw i tworzenie nowych wzorców zachowań mieszkańców uwzględniających troskę o jakość środowiska, poprawa jakości powietrza, zmniejszenie oddziaływania „niskiej emisji”, ochrona różnorodności biologicznej i wartości środowiska przyrodniczego oraz odtwarzanie i wzbogacanie zasobów przyrody),
- ochrona i przywracanie ładu przestrzennego.

Wskazane w SUiKZP działania są bezpośrednio powiązane z celami strategicznymi i kierunkami działań rewitalizacyjnych ujętych w GPR. Oba dokumenty dążą do realizacji przestrzennych procesów rozwojowych w sposób kompleksowy i wszechstronny w obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i infrastrukturalno-technicznym, determinując przekształcenia związane z poprawą jakości życia mieszkańców. Można zatem stwierdzić, że GPR wpisuje się w realizację dotychczasowej polityki przestrzennej Gminy Pszczyna.

³⁸ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pszczyna, Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXVII/340/12 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 29 listopada 2012 r.

VIII.2. Spójność z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+"³⁹

Kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki działań aktorów rozwoju regionalnego jest uchwalona w lipcu 2013 roku Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego. Strategia Rozwoju Gminy Pszczyna powinna uwzględnić realizację założeń polityki regionalnej, przez co wpisuje się w jej wskazania w obszarach przewidzianych przez regionalny dokument strategiczny (wymienione w tab. 12).

Tab.12. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+"

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna							
		I. Rozwój kapitału ludzkiego i spójność społeczna			II. Wzrost potencjału przedsiębiorczego w oparciu o lokalny potencjał		III. Spójność przestrzenna na rzecz poprawy jakości życia na terenie zdegradowanym		
		I.1. Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej	I.2. Inkluzja społeczna osób zagrożonych marginalizacją	I.3. Poprawa jakości kapitału społecznego	II.1. Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym ryнку pracy	II.2. Inicjowanie współpracy w formule partnerstwa publiczno- prywatnego	III.1. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego obszarów zdegradowanych	III.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej	III.3. Wysokiej jakości infrastruktura społeczna
Nowoczesna Gospodarka	A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produktu województwa								
	A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy								
	A.3. Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych								
	A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki pracy i potencjały								
Szanse Rozwojowe Mieszkańców	B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa								
	B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców								

³⁹ www.slaskie.pl

	B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców									
Przestrzeń	C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska									
	C.3. Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni									
Relacje z otoczeniem	D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu									
	D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa Śląskiego									

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020⁴⁰

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 będzie stanowił jedno z najważniejszych narzędzi realizacji polityki spójności na obszarze województwa śląskiego w perspektywie finansowej UE na lata 2014 - 2020. Założenia dokumentu GPR są spójne i wpisują się w poszczególne osie priorytetowe RPO, a tym samym stanowią kontynuację i uszczegółowienie założeń polityki regionalnej i przyczynią się do realizacji jej założeń na szczeblu regionalnym.

Tab.13. Spójność GPR z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna		Osie priorytetowe RPO WSL 2014-2020									
		III Konkurencyjność MŚP	IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	V. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	VI. Transport	VII. Regionalny rynek pracy	VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	IX. Włączenie Społeczne	X. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	XI. Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	XII. Infrastruktura edukacyjna
I. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	I.1. Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej										
	I.2. Inkluzja społeczna osób zagrożonych marginalizacją										
	I.3. Poprawa jakości kapitału społecznego										
II. WZROST POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZEGO W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ	II.1. Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy										
	II.2. Inicjowanie współpracy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego										

⁴⁰ www.rpo.slaskie.pl

Zródło Opracowanie własne na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020⁴¹

Gmina Pszczyna, z racji swojego położenia oraz przystąpienia do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego, poprzez swoje pośrednie i bezpośrednie działania przyczynia się do realizacji założeń „Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”. Dokument ten ma na celu ukierunkowanie na realizację działań, zmierzających do wzmocnienia konkurencyjności metropolii górnośląskiej wraz z jej strefą bezpośrednich powiązań. Tym samym dokument stanowi odpowiedź na wymagania stawiane jednostkom terytorialnym, by koncentrować wsparcie na działaniach rozwiązujących problemy o charakterze ponadlokalnym.

Tab.14. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pszczyna		Osie priorytetowe Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego		
		O1. Ogniskowanie zasobów, przepływów i powiązań gospodarczych	O3. Rozwój kapitału ludzkiego	O4. Zdrowe Środowisko
I. ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA	I.1. Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i obywatelskiej			
	I.2. Inkluzja społeczna osób zagrożonych marginalizacją			
	I.3. Poprawa jakości kapitału społecznego			
II. WZROST POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORCZEGO W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ	II.1. Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy			
	II.2. Inicjowanie współpracy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego			
III. SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA NA TERENIE ZDEGRADOWANYM	III.1. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego obszarów zdegradowanych			
	III.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej			
	III.3. Wysokiej jakości infrastruktura społeczna			
IV. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM	IV.1. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez przeciwdziałanie niskiej emisji oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków			

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023⁴²

Realizacja działań przeciwdziałających koncentracji problemów społecznych stanowi wspólny mianownik pomiędzy Gminnym Programem Rewitalizacji a Strategią

⁴¹ <http://www.subregioncentralny.pl/>

⁴² Załącznik do Uchwały nr XVI/128/16 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 30 marca 2016 roku.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023.

Diagnoza stopnia degradacji społecznej w powiecie wskazała na kluczowe cele zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców. Cele rewitalizacji są przede wszystkim spójne z kierunkami działań wskazanymi w następujących celach:

- 3. Wyrównywanie szans osób starszych i niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.
- 4. Promocja zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa.
- 5. Tworzenie dla mieszkańców Powiatu Pszczyńskiego możliwości korzystania z projektów z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Realizacja komplementarnych ze sobą działań w ramach obu dokumentów o randze strategicznej przyczyni się do zahamowania rozwoju zjawisk negatywnych społecznie. Tym samym, przyczynią się do wzrostu jakości kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji.

Spis rycin

Ryc.1. Położenie Gminy Pszczyna	5
Ryc.2. Podział Gminy Pszczyna na jednostki pomocnicze - osiedla i sołectw.....	8
Ryc.3. Zmiany liczby ludności w Gminie Pszczyna w latach 2010 - 2014	10
Ryc.4. Przyrost naturalny w Gminie Pszczyna, Powiecie Pszczyńskim oraz Województwie Śląskim w latach 2010-2014	10
Ryc.5. Saldo migracji w Pszczynie na tle powiatu, podregionu i województwa w latach 2010-2013	11
Ryc.6. Liczba osób w wieku powyżej 60 lat w ogólnej liczbie mieszkańców.....	12
Ryc.7. Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014.....	13
Ryc.8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w całkowitej liczbie ludności	15
Ryc.9. Udział bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych	16
Ryc.10. Liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwa.....	18
Ryc.11. Liczba czynów zagrażających bezpieczeństwu w Gminie Pszczyna	19
Ryc.12. Liczba "Niebieskich kart" na 1000 mieszkańców w 2014 roku	20
Ryc.13. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty	20
Ryc.14. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2015 roku	21
Ryc.15. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w 2015 roku.....	22
Ryc.16. Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2015.....	23
Ryc.17. Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	25
Ryc.18. Koncentracja przekroczenia emisji PM10 na terenie Gminy Pszczyna	34
Ryc.19. Koncentracja przekroczenia emisji PM10 z palenisk lokalnych na terenie Gminy Pszczyna	35
Ryc.20. Liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji.....	36
Ryc.21. Delimitacja obszaru zdegradowanego.....	37
Ryc.22. Zasięg obszaru rewitalizacji w Gminie Pszczyna.....	40
Ryc. 23. Struktura celów i kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pszczyna na lata 2015-2023	45

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis tabel

Tab.1. Bezrobocie na terenie Gminy Pszczyna w latach 2010-2014.....	13
Tab.2. Struktura bezrobotnych wg wybranych kryteriów	14
Tab.3. Struktura świadczeniobiorców w latach 2012 - 2014.....	16
Tab.4. Drogi gminne w mieście Pszczyna	27
Tab.5. Drogi gminne na obszarach wiejskich w Gminie Pszczyna	27
Tab.6. Zestawienie wskaźników delimitacyjnych	38
Tab.7. Wykaz przedsięwzięć kluczowych	55
Tab.8. Charakterystyka mechanizmów zapewniających komplementarność	60
Tab.9. Szacunkowe koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	62
Tab.10. Wskaźniki realizacji GPR.....	67
Tab.11. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Gminy Pszczyna na lata 2015-2023.	73
Tab.12. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+"	77
Tab.13. Spójność GPR z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.....	78
Tab.14. Spójność GPR ze Strategią Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.....	80

Załącznik 1. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

01	Organizowanie Społeczności Lokalnej jako metoda na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i nieaktywnych zawodowo (Klub Seniora i Klub Integracji Społecznej)
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie
Lokalizacja projektu/adres	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczynie, ul. Kilińskiego 5a; równocześnie każdorazowo na terenie danej społeczności lokalnej, które będzie stanowiło miejsce spotkań w ramach działań
Przewidywany okres realizacji projektu:	01.2017 - 12.2022
Zakres działań: Celem projektu będzie przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i nieaktywnych zawodowo. Projekt uwzględnia udział społeczności lokalnej poprzez jej integrację z osobami starszymi i nieaktywnymi zawodowo (Kluby Seniora będą nowo powstałym miejscem aktywizacji osób starszych, Klub Integracji Społecznej działa przy OPS). Działania będą się odbywały poprzez zastosowanie metody pracy socjalnej - organizowanie społeczności lokalnej.	
Grupa odbiorców: Osoby starsze, samotne i nieaktywne zawodowo	
Wskaźniki produktu	Liczba aktywnych Klubów Seniora (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba uczestników Klubu Seniora i Klubu Integracji Społecznej (os.)
CEL REWITALIZACJI: I	
Szacunkowy koszt: 180 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

02	Nowa biblioteka - większe szanse rozwoju mieszkańców
Podmiot realizujący	Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie
Lokalizacja projektu	Pszczyna, ul. Wojska Polskiego 3
Przewidywany okres realizacji projektu:	01.2017 - 12.2023
<p>Zakres działań:</p> <p>Celem projektu będzie podniesienie jakości życia, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców poprzez zwiększenie dostępu do dóbr kultury, nauki i edukacji. Dostosowanie infrastruktury bibliotecznej do obowiązujących standardów.</p> <p>Zakres działań obejmują przebudowę i adaptację istniejącego, zabytkowego budynku oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt na cele biblioteczne. Działania te są niezbędne dla rozwiązania następujących problemów.</p> <p>1) Niedostosowanej infrastruktury bibliotecznej do obecnie obowiązujących standardów, tym samym ograniczonej liczby oraz niższej od oczekiwanej jakości świadczonych usług:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponowane zajęcia dla społeczności lokalnej realizowane są sporadycznie i ograniczają pozostałe usługi - niestandardowa odległość między regałami (wąskie przejścia) utrudnia, a w przypadku osób starszych lub z ograniczeniami ruchowymi często uniemożliwia samodzielne wybieranie lektury; - mała przestrzeń ogranicza liczbę osób mogących brać udział w organizowanych w Bibliotece wydarzeniach, np. w spotkaniu autorskim, lekcji bibliotecznej, cyklicznych imprezach środowiskowych (np. Noc z Andersenem, Dzień dziecka w Bibliotece, Tydzień Bibliotek) może uczestniczyć nie więcej niż 25 dzieci lub 20 dorosłych, a w warsztatach, zajęciach plastycznych – maksymalnie 15 osób; - nie ma w ogóle możliwości organizowania cyklicznych zajęć, warsztatów, kursów z wykorzystaniem sprzętu komputerowego dla osób starszych, dotkniętych wykluczeniem cyfrowym, np. z podstaw obsługi komputera, Internetu – przestrzeń ogranicza liczbę stanowisk komputerowych, tym samym można z nich korzystać jedynie indywidualnie; - bariery architektoniczne znacznie ograniczają korzystania ze zbiorów i udziału w wydarzeniach bibliotecznych osób niepełnosprawnych; - niewystarczające wyposażenie, w szczególności komputery z akcesoriami, stare, zniszczone umeblowanie w ciasnej przestrzeni powodują mniejsze zainteresowanie uczestnictwem w zajęciach w Bibliotece. <p>Dlatego też liczba uczestników oraz liczba proponowanych zajęć jest ograniczona, a satysfakcja uczestników jest dużo mniejsza od oczekiwanej.</p> <p>2) Realizacja projektu wpłynie na likwidację powyższych ograniczeń co bezpośrednio przełoży się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby wydarzeń; - zwiększenie różnorodności działań; - zwiększenie liczby uczestników biorących udział w poszczególnych wydarzeniach; - skierowanie wydarzeń do znacznie większego przekroju społecznego mieszkańców, w tym osób starszych, niepełnosprawnych; - poprawi jakość usług tradycyjnie już organizowanych dla społeczności lokalnych, w tym spotkań autorskich, zajęć edukacyjnych, lekcji bibliotecznych, dostępu do komputera i bezpłatnego Internetu; - pomoże rozwiązywać problemy społeczne występujące w środowisku: wykluczenie społeczne, cyfrowe, niepełnosprawność, bezrobocie, problem samotności, problemy alkoholowe i narkomania, przestępczość. <p>3) Realizacja projektu umożliwi wprowadzenie nowych - atrakcyjnych propozycji dla społeczności lokalnej, umożliwi rozwinięcie współpracy z instytucjami działającymi w środowisku. Możliwe też będzie nawiązanie kontaktu z nowymi partnerami, działającymi na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, cyfrowemu, wykluczeniu ze względu na wiek i niepełnosprawność, przeciwdziałania patologiom. Wspólne, uzupełniające się działania zwiększą siłę ich oddziaływania i bezpośrednio wpłyną na podniesienie jakości życia. Partnerami w tych działaniach będą m. in. szkoły, przedszkola, instytucje wspierające działania proekologiczne, Pszczyńskie Centrum Kultury oraz Ośrodek Pomocy Społecznej, Pszczyński Uniwersytet III wieku, Pszczyński Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny.</p>	

<p>Biblioteka stanie się miejscem spotkań, w którym inicjowana będzie aktywność społeczna mieszkańców.</p> <p>Przykładowe działania, które Biblioteka zaproponuje społeczności lokalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania rozwijające aktywność czytelnictwa, kompetencje kulturalne, poszerzające wiedzę (spotkania autorskie, promocje książek, spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, spotkania z ciekawymi ludźmi, wykłady, konkursy czytelnicze i literackie, rozwijanie działań w ramach akcji Cała Polska czyta dzieciom, organizowanie grup edukacyjno-zabawowych dla rodziców z małymi dziećmi); - działania prozdrowotne i proekologiczne; (wykłady otwarte, warsztaty, eko-wakacje; konkursy ekologiczne, promowanie aktywnego wypoczynku i zdrowego stylu życia); - rozwijanie zainteresowań: kursy językowe, warsztaty fotograficzne, warsztaty plastyczne, - spotkania amatorskich kół (np. teatralnych, poetyckich, innych rozwijających pasje i zainteresowania); - organizowanie wystaw, również będących owocem aktywności społeczności lokalnej (np. fotograficzne, rękodzieła, pokonkursowe, hobbystyczne); - działania zwiększające kompetencje cyfrowe: nabycie i podnoszenie wiedzy (np. kursy, warsztaty z obsługi komputera i Internetu w szczególności dla osób starszych) oraz promowanie głównie wśród dzieci i młodzieży bezpiecznego korzystania z Internetu oraz uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, gier komputerowych (np. autorskie lekcje biblioteczne, Tydzień Internetu, Dzień Bezpiecznego Internetu); - zajęcia służące rozrywce i wypoczynkowi (m. in. gry planszowe, gry komputerowe, gry karciane np. brydż/skat). <p>Realizacja projektu wpłynie na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych i niepełnosprawnych oraz podniesienie jakości życia mieszkańców. Pośrednio wpłynie na obniżenie bezrobocia (dostęp do bezpłatnej wiedzy i edukacji), wpłynie na obniżenie przestępczości (zagospodarowanie czasu wolnego), zwiększy uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym oraz zainspiruje do aktywności (imprezy środowiskowe, spotkania autorskie, wykłady i inne).</p>	
<p>Grupa odbiorców:</p> <p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy miasta i powiatu. Uczestnicy projektów realizowanych przez MPB w ramach przedsięwzięć społecznych, edukacyjnych, kulturalnych</p>	
Wskaźniki produktu	Liczba miejsc w czytelni (szt.)
	Liczba stanowisk komputerowych dla czytelników (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)
	Liczba czytelników (os.)
	Liczba odwiedzin w bibliotece (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, III	
Szacunkowy koszt: 3 000 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

03	Wokół dziedzictwa historyczno – kulturowego ziemi pszczyńskiej – aktywne formy integracji społeczności lokalnej
Podmiot realizujący	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o. o.
Lokalizacja projektu/adres	Skansen Zagroda Wsi Pszczyńskiej, Pszczyna 43-200, ul. Parkowa 20A
Przewidywany okres realizacji projektu:	2017
Zakres działań: <p>Celem projektu będzie wzrost zaangażowania w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców. Przyczyni się to do przeciwdziałania wykluczeniu oraz dziedziczeniu ubóstwa wśród dzieci. Przedsięwzięcie może być traktowane pomocniczo jako uzupełnienie działań dotyczących wzrostu poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym np. Klubu Integracji Społecznej, Klubów Seniora, wykorzystana w ramach PAL.</p> <p>Poszerzenie oferty kulturalno-społecznej w Skansenie – Zagrodzie Wsi Pszczyńskiej przyczyni się do zwiększenia efektywności społecznej mieszkańców poprzez:</p> <p>A. WARSZTATY EDUKACYJNE:</p> <p>„Dziedzictwo historyczno-kulturowe ziemi pszczyńskiej”. 100 warsztatów dla 2000 osób. Przez Skansen prowadzi dzieci jeden z duszków pszczyńskich. Zajęcia edukacyjne dotyczące regionalizmu dla dzieci w wieku przedszkolnym, klasy I-III, IV-VI. Grupy ok. 20-25 osób. Czas trwania zajęć 2 godziny zegarowe. Prowadzone przez jednego lub dwóch prowadzących (w zależności od liczebności grupy). Zajęcia prowadzone w roku szkolnym w dni powszednie jako lekcja historii. Konieczne jest przygotowanie programu oraz podręcznika, w którym zostanie przekazana wiedza dotycząca naszego regionu. W ramach zajęć dzieci przeniosą się wehikule czasu w przeszłość, będą poznawać życie swoich przodków (obyczaje, przekonania, umiejętności) oraz materialne dziedzictwo (sprzęty gospodarstwa domowego, zabudowę). Każda lekcja dostosowana będzie to możliwości poznawczych dzieci.</p> <p>Ramowy zakres zajęć: w pierwszej części dzieci będą zwiedzać zagrodę wsi pszczyńskiej i zostaną zapoznane z życiem i gospodarowaniem naszych przadków: najważniejsze zabytki drewnianej architektury ludowej, zapoznanie ze starymi sprzętami, przedmiotami i urządzeniami domowymi oraz wykorzystywanymi w gospodarstwie, zapomniane zawody, zabawy dziecięce.</p> <p>W drugiej części zajęć dzieci wypełniają zeszyty edukacyjne zapoznają się m.in. ze strojem ludowym uczą się ludowej piosenki, czytają teksty, poznają legendarne duszki pszczyńskie. Zeszyt edukacyjny zawiera mapę duszków, wykorzystanie metody questingu. Dzięki tej metodzie możliwe będzie rozwijanie poczucia tożsamości z naszym regionem, szukanie wyjątkowości w ciekawych i zupełnie zwyczajnych miejscach, upowszechnianie Skansenu wyróżniającego się dziedzictwem kulturowym, krajobrazem i przyrodą. Okładką do zeszytu jest rysunek dzieci przedstawiający skansen (wybrany w konkursie na najlepszą pracę).</p> <p>B. IMPREZY REGIONALNE DLA CAŁYCH RODZIN INTEGRUJĄCE wokół zapomnianych obyczajów. Spotkania rodzin odbywać się będą w dni wolne od pracy w okolicy świąt.</p> <p>B.1 „JAK ŚW. ANDRZEJ CHRONI NAS PRZED CHOWAŃCEM”- zabawy dotyczące wróżb, zapoznanie się z duszkami świątecznymi, animatorzy przeprowadzają spotkanie integracyjne, oprawa muzyczna niedziela godz. 15.20.</p> <p>B.2 „OBRZĘDY BOŻEGO NARODZENIA” potrawy świąteczne, obrzędy, przygotowanie świątecznych ozdób, inscenizacje dotyczące obrzędów ; warsztaty z przygotowania tradycyjnych ozdób świątecznych: 3 warsztaty dla 60 osób, oprawa muzyczna, niedziela godz. 15-20.</p> <p>B.3 „OBRZĘDY WIELKIEJ NOCY ” - tworzenie palm, zwyczaje dotyczące tego święta, malowanie pisanek starymi metodami, warsztaty z przygotowania tradycyjnych ozdób świątecznych: 3 warsztaty dla 60 osób, oprawa muzyczna, niedziela godz. 15.20.</p> <p>B.4 „ SOBÓTKA I ŚWIĘTO RĘKODZIELNIKÓW” tworzenie kwiatów z bibuły malowanie na szkole, pokaz pracy kowala, pokazy pszczelarskie, jarmark świąteczny, warsztaty zielarskie: 2 warsztaty dla 40 osób, warsztaty wyplatania wianków, wiklina: 3 warsztaty dla 45 osób, warsztaty dot. Zielarstwa 2 warsztaty po 20 osób, oprawa muzyczna, niedziela godz. 14.20. Okazją do przeprowadzenia takich zajęć może być czerwcową "SOBÓTKA".</p>	
Grupa odbiorców: <p>Dzieci w wieku przedszkolnym, klasy I-III, IV-VI oraz mieszkańcy Gminy Pszczyna ze szczególnym uwzględnieniem osób z obszarów zdegradowanych.</p>	
Wskaźniki produktu	Liczba warsztatów (szt.)
	Liczba imprez (szt.)

Wskaźniki rezultatu	Liczba dzieci uczestniczących w warsztatach (os.)
	Liczba osób uczestniczących w imprezach (os.)
CEL REWITALIZACJI: I	
Szacunkowy koszt: 60 000,00 zł	

04	Rewitalizacja budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury
Podmiot realizujący	Pszczyńskie Centrum Kultury
Lokalizacja projektu	ul. Piastowska 1, 42-200 Pszczyna
Przewidywany okres realizacji	04.2016 – 12.2020

Opis projektu

Celem projektu jest integracja społeczna mieszkańców poprzez włączenie osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży z różnych środowisk, osób wykluczonych społecznie w działania kulturalne Pszczyńskiego Centrum Kultury.

Przestarzała infrastruktura budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury nie pozwala na korzystanie z działań kulturalnych osobom niepełnosprawnym. Bariery architektoniczne w postaci schodów, uniemożliwiają praktycznie udział w zarówno w zajęciach stałych, typu warsztaty, sekcje zainteresowań, kluby, jak i wydarzeniach kulturalnych typu: koncerty, festiwale, wystawy. Ponadto obiekt nie spełnia standardów technicznych zapewniających efektywność energetyczną.

Niewielka liczba pomieszczeń (4 sale) uniemożliwia rozszerzenie oferty zajęć stałych oraz skorzystania z już istniejącej oferty większej liczbie dzieci i młodzieży. Rokrocznie do Pszczyńskiego Centrum Kultury zgłasza się młodzież gimnazjalna, licealna, która poszukuje miejsca na spotkania i próby swoich zespołów. Braki lokalowe uniemożliwiają stworzenie odpowiednio pomieszczenia w odpowiedzi na potrzeby młodych mieszkańców.

Brakuje również pomieszczenia na działalność Centrum Organizacji Pozarządowych, które koordynowałoby działania kulturalne i społeczne na nie tylko na obszarze rewitalizacji, a przez to integrowałoby mieszkańców wokół tych działań. Wiele stowarzyszeń, organizacji pozarządowych nie posiada własnego miejsca. Zwiększenie liczby pomieszczeń pozwoli na prowadzenie, rozwinięcie, rozszerzenie ich działalności.

Od wielu lat Pszczyna nie ma instytucji kina. Rewitalizacja budynku Pszczyńskiego Centrum Kultury pozwoliłaby na adaptację jednego z pomieszczeń na kino. Dzisiejsze kino stało się rozrywką przede wszystkim wielkomięską i nie dociera do ogromnej rzeszy kinomanów małych miast i wsi. Pozbawieni są go głównie ludzie bezrobotni, słabo uposażeni, wykluczeni, których nie stać na drogi bilet i dojazd do innego miasta. Naszym zamiarem jest stworzenie małego kina, taniego w obsłudze i utrzymaniu, ale takiego, które zachowuje najważniejsze zalety współczesnych kin sieciowych, w szczególności cyfrową jakość obrazu i dźwięku. Kino będzie alternatywną propozycją zaspokajania potrzeb kulturowych. W naszym małym mieście chcielibyśmy przywrócić modę na oglądanie filmów w kinie. Alternatywa polegałaby również na tym, że nie tylko animator kina, ale także widz będzie miał wpływ na dobór repertuaru. W naszym kinie można będzie obejrzeć nie tylko filmy, ale też transmisje na żywo wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz własne prezentacje multimedialne.

Zmodernizowany nowoczesny, funkcjonalny, przestronny obiekt pozytywnie wpłynie na rozwój oraz integrację społeczno-kulturalną mieszkańców gminy Pszczyna, na włączenie ich w działania kulturalne. Zwiększy się oferta wydarzeń artystycznych i kulturalnych. Wzrośnie liczba osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych w różnym przedziale wiekowym, w tym osób wykluczonych społecznie, korzystających z obiektu.

Pszczyńskie Centrum Kultury jako największa placówka kultury w mieście stanie się bardziej atrakcyjna i dostępna dla uczestników koncertów muzycznych, spektakli teatralnych, wystaw malarskich i innych wydarzeń kulturalnych.

W ramach działań przewidziano również adaptację istniejącego przy obiekcie podwórka na przestrzeń rozwoju lokalnej aktywności społecznej skoncentrowanej wokół wspólnych plenerowych przedsięwzięć integrujących mieszkańców osiedli Pszczyńskich.

Realizacja projektu przyczyni się ponadto do poprawy efektywności energetycznej budynku, co przyczyni się do zmniejszenia jego negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne w mieście.

Grupa odbiorców:

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych ruchowo. Organizacje pozarządowe.

Wskaźniki produktu	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.)
	Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu (m2)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)
	Liczba przedsięwzięć i wydarzeń organizowanych w rewitalizowanej przestrzeni (szt.)

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CEL REWITALIZACJI: I, III
Szacunkowy koszt: 16 000 000, zł

05	Aktywny w każdym wieku - wsparcie dla osób pozostających bez zatrudnienia w powiecie pszczyńskim
Podmiot realizujący	Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu	Ul. Kopalniana, 43-255. W przypadku możliwości dostępu do odpowiednich pomieszczeń na terenie miasta projekt zostanie zrealizowany w Pszczynie.
Przewidywany okres realizacji projektu:	09.2016 - 03.2018
Zakres działań: Celem projektu będzie podjęcie działań w obszarze interwencji związanych ze zwiększeniem możliwości zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia na obszarach rewitalizowanych. W ramach projektu, uczestnik otrzyma przygotowanie merytoryczne, jak i praktyczne do podjęcia pracy w określonym zawodzie, na który istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy (wstępnie zdiagnozowano, że jednym z nich jest opiekun osób starszych. Ostateczna pogłębiona diagnoza zostanie przeprowadzona w trakcie realizacji projektu). W projekcie przewidziano następujące działania: - wsparcie w zakresie określenia ścieżki zawodowej (identyfikacja potrzeb, diagnoza możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego); - pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu; - poradnictwo w zakresie planowania rozwoju kariery. Przewidziano także szkolenia służące uzupełnieniu lub zdobyciu nowych umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy w kontekście zdiagnozowanych potrzeb; warsztaty aktywnego poszukiwania pracy; 6-miesięczne staże, zwrot kosztów dojazdu (w przypadku realizacji projektu poza obszarem rewitalizacji).	
Grupa odbiorców: Osoby powyżej 30 roku życia, zamieszkujące obszary rewitalizowane: bezrobotne (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) i nieaktywne zawodowo	
Wskaźniki produktu	Liczba osób powyżej 30 roku życia: bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie (os.)
	Liczba osób powyżej 30 roku życia: nieaktywnych zawodowo, objętych wsparciem w programie (os.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II	
Szacunkowy koszt: 971 684,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

06	Kopalnia Biznesu - promocja i wsparcie przedsiębiorczości w powiecie pszczyńskim
Podmiot realizujący	Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu	ul. Kopalniana, 43-255. W przypadku możliwości dostępu do odpowiednich pomieszczeń na terenie miasta projekt zostanie zrealizowany w Pszczynie.
Przewidywany okres realizacji projektu:	01.2017 - 12.2018
Zakres działań: Celem projektu będzie aktywizacja zawodowa poprzez wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby powyżej 30 roku życia na obszarach rewitalizowanych. W ramach projektu planuje się realizację następujących zadań, mających na celu wsparcie osób chcących założyć działalność gospodarczą: - doradztwo (indywidualne i grupowe), - szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, - przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	
Grupa odbiorców: Osoby pozostające bez pracy, powyżej 30 roku życia, zamieszkujące obszary rewitalizowane	
Wskaźniki produktu	Liczba osób bezrobotnych (w tym długotrwale) objętych wsparciem w programie (os.)
	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (os.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (etaty)
CEL REWITALIZACJI: I, II	
Szacunkowy koszt: 1 806 074,00 zł	

07	Outplacement - kompleksowym wsparciem na rynku pracy w powiecie pszczyńskim
Podmiot realizujący	Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu	ul. Kopalniana, 43-255. W przypadku możliwości dostępu do odpowiednich pomieszczeń na terenie miasta projekt zostanie zrealizowany w Pszczynie.
Przewidywany okres realizacji projektu:	01.2018 - 12.2019
Zakres działań: Celem projektu będzie Aktywizacja zawodowa poprzez wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby zwolnione, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących zadań: - doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania; - indywidualne poradnictwo psychologiczne; - szkolenia/kursy: przygotowujące do egzaminów certyfikowanych; podnoszące kwalifikacje i umiejętności zawodowe; umiejętności miękkich; - pośrednictwo pracy; - staże, praktyki zawodowe; - subsydiowanie zatrudnienia; - wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym; - wsparcie pomostowe. Założone wsparcie ma charakter kompleksowy.	
Grupa odbiorców: Osoby zwolnione, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy	
Wskaźniki produktu	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem (os.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (os.)
	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie lub podjęły działalność gospodarczą (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II	
Szacunkowy koszt: 581 995,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

08	Lokalne Okienko Przedsiębiorczości
Podmiot realizujący	Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu/adres	Przygotowanie inkubatora przedsiębiorczości - Centrum Usługowo-Handlowe „Koszary Ułańskie”, ul. Kopernika 3; Placówka Kształcenia Ustawicznego - Agencja Promocji i Rozwoju Ziemi Pszczyńskiej sp. z o.o., UL. 3 Maja 9;
Przewidywany okres realizacji	01.2017 – 12.2019
<p>Opis projektu</p> <p>Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy głównie od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz gminy w sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Na terenie Gminy Pszczyna nie działa w wystarczającym zakresie Lokalne Okienko Przedsiębiorczości, brakuje również Inkubatora Przedsiębiorczości. W szczególności najtrudniejsza sytuacja dotyczy działalności handlowej realizowanej w Śródmieściu, w tym aspekcie odnotowuje się słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw. Brakuje działań sieciujących przedsiębiorców.</p> <p>Odnawia się niski poziom uczestniczenia mieszkańców gminy w działaniach z zakresu kształcenia ustawicznego oraz niewystarczająca oferta w zakresie kształcenia osób dorosłych.</p> <p>Wskazane przedsięwzięcia są usytuowane na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji i cechują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, obszar ten posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.</p> <p>Celem projektu jest wspierania przedsiębiorczości i zapobieganie zjawisku bezrobocia poprzez prowadzenia inkubatora przedsiębiorczości w Centrum Usługowo-Handlowe „Koszary Ułańskie” oraz rewitalizacja siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej sp. z o.o., w tym prowadzenie działań z zakresu kształcenia osób dorosłych w Placówce Kształcenia Ustawicznego (ARIP Sp. z o.o. jest właścicielem „Koszarów Ułańskich”).</p> <p>Zakres projektu obejmuje</p> <p>I. Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości w Koszarach Ułańskich</p> <p>a) prowadzenie działań edukacyjnych polegających na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielaniu informacji gospodarczych, gromadzeniu, przetwarzaniu, systematyzowaniu, a następnie przekazywaniu zainteresowanym informacji biznesowych istotnych dla prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. - sieciowaniu przedsiębiorców, budowaniu kapitału społecznego; - pomocy w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych (misje gospodarcze, spotkania brokerskie) <p>b) Ocieplenie części budynku, doposażenie obiektu oraz przygotowanie parkingu umożliwiającego prowadzenie działalności na obiekcie.</p> <p>II. Rewitalizacja siedziby Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej (w tym Placówki Kształcenia Ustawicznego) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (parking, teren zielony). Celem poprawy infrastruktury towarzyszącej projektowi jest zapewnienie miejsc parkingowych osób korzystających z usług placówki kształcenia ustawicznego, poprawa komunikacji oraz rewitalizacja terenów zielonych.</p> <p>III. Dostosowanie pomieszczeń w Placówce Kształcenia Ustawicznego do realizacji działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>IV. Działania Placówki Kształcenia Ustawicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost kompetencji społecznych i zawodowych atrakcyjnych na lokalnym rynku pracy poprzez szkolenia, konsultacje, warsztaty, seminaria. <p>Grupa odbiorców:</p> <p>Pomoc kierowana jest do właścicieli i pracowników małych i mikro firm, a także osób fizycznych chcących podjąć działalność gospodarczą na własny rachunek oraz zainteresowanych podniesieniem kompetencji społeczno-zawodowych.</p>	
Wskaźniki produktu	Liczba godzin konsultacji (h)
	Liczba obsługiwanych punktów konsultacji (szt.)
	Liczba godzin szkoleń (h)
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe (szt.)
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (szt.)
	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług (szt.)

Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które zwiększyły swoją wiedzę z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej (os.)
	Liczba partnerstw lokalnych (szt.)
CEL REWITALIZACJI: I. II. IV	
Szacunkowy koszt: 1 200 000, zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

09	Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej
Podmiot realizujący	Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie
Lokalizacja projektu	Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie, ul. Dworcowa 23
Przewidywany okres realizacji projektu:	09.2016 - 12.2020
Zakres działań: Projekt jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez środowiska pracodawców i oświaty związane z kształceniem postaw prozawodowych. od najmłodszych lat. Pracodawcy apelują o potrzebę uczenia i wykształcenia w przyszłych pracownikach postawy etosu pracy, na który składają się: odpowiedzialność, dyscyplina pracy, lojalność wobec pracodawcy, traktowanie pracy jako wartości samej w sobie, a która to postawa coraz bardziej w społeczeństwie zanika. Dlatego celem tego projektu będzie upowszechnianie idei przygotowania osób do pełnienia ról zawodowych od najmłodszych lat, biorąc pod uwagę ich zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności i predyspozycje, tak aby w przyszłości mogli wykonywać pracę z pełnym zaangażowaniem. Ponadto celem projektu będzie promowanie kształcenia zawodowego w zawodach rzemieślniczych. Podejmowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców przyczyni się do zmniejszenia poziomu bezrobocia oraz zwiększenia przedsiębiorczości wśród mieszkańców tego obszaru. W ramach działań przewiduje się organizację zajęć z zakresu zawodoznawstwa i planowania kariery zawodowej, a także promocję zatrudnienia i przedsiębiorczości poprzez zajęcia szkolno-wychowawcze, happeningi, konkursy, warsztaty, pogadanki, wyjazdy studyjne do zakładów pracy. Projekt obejmować będzie organizację szeregu ww. inicjatyw w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (np. konkursy, wykłady, doradztwo itp.), które zainicjują kolejne działania.	
Grupa odbiorców: Dzieci w wieku przedszkolnym, wczesnoszkolnym, młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna, a także osoby wykluczone społecznie, niepełnosprawne, bezrobotne długotrwale, bezrobotne do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia.	
Wskaźniki produktu	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (os.)
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w projekcie (os.)
	Liczba uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych objętych wsparciem w programie (os.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w projekcie (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II	
Szacunkowy koszt: 128 000,00 zł	

10	Rewitalizacja terenu przy ul. Katowickiej w Pszczynie
Podmiot realizujący	Gmina Pszczyna (w partnerstwie z przedsiębiorcą)
Lokalizacja projektu/adres	Przebieg pomiędzy ul. Katowicką i ul. Sucharskiego
Przewidywany okres realizacji projektu:	06.2018-06.2020
Zakres działań: Celem projektu jest poprawa warunków przestrzenno-funkcjonalnych na terenie osiedla Powstańców Śląskich (przy ul. Katowickiej i Sucharskiego) poprzez rewitalizację terenów zielonych. Inicjatywa będzie polegała na umożliwieniu aktywizacji i rekreacji mieszkańców osiedla dzięki wybudowaniu sfery rekreacji i infrastruktury towarzyszącej Zakres prac obejmuje: - wyczyszczanie i uporządkowanie terenu (wykarczowanie drzew, prace ziemne) - postawienie ogrodzenia wzdłuż działki objętej budową - montaż punktów świetlnych - utwardzenie drogi - montaż urządzeń na placu rekreacyjnym - nasadzenia, ławki, uporządkowanie i pielęgnacja terenu - wybudowanie parkingu (w tym z miejscami dla osób niepełnosprawnych) i innej infrastruktury towarzyszącej <i>Projekt realizowany będzie w partnerstwie</i>	
Grupa odbiorców: - mieszkańcy osiedla Powstańców Śląskich - mieszkańcy Pszczyny - Bractwo Kurkowe	
Wskaźniki produktu	Liczba nowo utworzonych stref rekreacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, III	
Szacunkowy koszt realizacji: 140 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

11	Budowa Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą
Podmiot realizujący	Powiat Pszczyński i Gmina Pszczyna
Lokalizacja projektu	Okolice Dworca Głównego PKP
Przewidywany okres realizacji projektu:	01.2017 - 01.2019
Zakres działań: Brak Centrum Przesiadkowego powoduje, że większość mieszkańców korzysta z indywidualnych środków transportu, co powoduje korki i wysoki poziom zanieczyszczenia i hałasu. Wybudowanie Centrum Przesiadkowego stworzy dogodne warunki do "zostawienia" samochodu i skorzystanie z innych dostępnych środków transportu komunikacji publicznej oraz roweru. Wybudowanie tras rowerowych przyczyni się do wzrostu wykorzystania roweru jako środka transportu do pracy i z powrotem. Przedmiotem projektu jest utworzenie Centrum Przesiadkowego, wybudowanie parkingów, infrastruktury towarzyszącej typu Park&Ride, tras rowerowych ma na celu zmniejszenie liczby samochodów w Centrum Miasta, a pośrednio również zmniejszenie spalin, ma ułatwić mieszkańcom korzystanie ze środków komunikacji publicznej (autobusy, busy, pociąg). Celem projektu jest rozpowszechnienie korzystania z publicznych środków transportu zbiorowego (od 1 stycznia 2017 r. Powiat będzie organizatorem publicznego transportu zbiorowego) oraz ze środków transportu jakim jest rower (budowa wypożyczalni typu Bike&Ride) i wybudowanie tras rowerowych pełniących funkcję komunikacyjną.	
Grupa odbiorców: Mieszkańcy i osoby przyjeżdżające do miasta.	
Wskaźniki produktu	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.)
	Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” (szt.)
	Długość wybudowanych dróg dla rowerów (km)
Wskaźniki rezultatu	Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach "parkuj i jedź" (szt.)
CEL REWITALIZACJI: III, IV	
Szacunkowy koszt: 35 000 000,00 zł	

12	Poprawa stanu środowiska miejskiego poprzez rewitalizację nieruchomości przy ul. Dworcowej 36 w Pszczynie
Podmiot realizujący	Pszczyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o
Lokalizacja projektu	ul. Dworcowa 36, 43-200 Pszczyna,
Przewidywany okres realizacji	03.2017 – 12.2020
Zakres działań: <p>Budynek przy ul. Dworcowej 36 z uwagi na swój wiek (rok budowy 1900) i wysoki stopień degradacji technicznej wymaga przeprowadzenia działań technicznych w częściach wspólnych nieruchomości. Właściciel nieruchomości, Spółka PTBS ze 100% udziałem Gminy Pszczyna, nie jest w stanie udźwignąć ciężaru wysokich kosztów remontu. Sytuacja ta stanowi ogromne zagrożenie dla zabytkowej struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków funkcjonowania podmiotów: instytucji i lokali użytkowych usytuowanych w budynku, poprzez poprawę stanu technicznego – zwiększenie wydajności energetycznej przez modernizację zdegradowanej elewacji, wymiana okien. Ponadto celem jest stworzenie lepszych warunków dla funkcjonujących w obiekcie organizacji poprzez lepsze wyeksponowanie profili działania organizacji, dobra ekspozycja sztyldów, informacji dla osób zewnętrznych.</p> <p>Ze względu na znaczny stopień zniszczenia i zabrudzenia budynku w zakresie części wspólnych planuje się wyremontować elewację, eksponując jej historyczne walory. Remont lub wymiana okien zachowując elementy zdobień.</p> <p>Ze względu na położenie budynku w strefie ochrony konserwatorskiej i jego szczególną ekspozycję przy jednej z głównych ulic wszystkie działania będą prowadzone po konsultacji z konserwatorem zabytków uwzględniając jego wytyczne.</p> <p>Utrwalenie wartości historycznych poprzez opracowanie przez właściciela krótkiej historii budynku na bazie odszukanych materiałów historycznych i po konsultacji z konserwatorem zabytków sfinansowanie wykonania tzw. „metryczki obiektu”, która byłaby eksponowana na elewacji obiektu (metryczki ujednolicone dla całego obszaru rewitalizacyjnego lub dzielnic).</p> <p>Ponadto nastąpi aktywizacja bezrobotnych z rejonu objętego rewitalizacją poprzez znalezienie zatrudnienia w firmach budowlanych, które zostały by zobowiązane do zaangażowania (np. 10%) osób poszukujących zatrudnienia wg wskazań Urzędu Pracy.</p> <p>Wsparcie działań rewitalizacyjnych przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrony wartości historycznych, - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, - budowy wizerunku miasta jako dbającego o dziedzictwo kulturowe w swojej substancji lokalowej. <p>Projekt zaktywizuje lokalną społeczność w ramach podejmowania działań inwestycyjnych poprawiających standard techniczny budynków w reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych o wysokich walorach historycznych poprzez utrzymanie i eksponowanie charakterystycznych wartościowych cech miejskiej zabudowy. Cel ten może być osiągnięty poprzez finansowe wsparcie ze środków unijnych dla prac remontowych, modernizacyjnych w tym konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, które nie mogą liczyć na wsparcie ze środków Wojewódzkiego konserwatora zabytków.</p> <p>Ponadto inwestor planuje zlecić prace wykonawcy, którego zobowiąże do zatrudnienia przy tych pracach np. 10% bezrobotnych z dzielnic objętych rewitalizacją.</p>	
Grupa odbiorców: <p>Odbiorcami bezpośrednimi będą pracownicy instytucji oraz działające w budynku podmioty gospodarcze.</p> <p>Odbiorcami pośrednimi będą bezrobotni mieszkańcy obszaru rewitalizacji - poprzez znalezienie zatrudnienia oraz inni mieszkańcy poprzez poprawę wizerunku budynku; klienci, interesanci instytucji znajdujących się w obiekcie, a także inne osoby/turyści odwiedzający Pszczynę (sąsiedztwo dworca PKP i przyszłego Centrum Przesiadkowego).</p>	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 492 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

13	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych
Podmiot realizujący	Pszczyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o
Lokalizacja projektu	ul. Kilińskiego 5a, 43-200 Pszczyna,
Przewidywany okres realizacji	03.2017 – 12.2020
Zakres działań: <p>Budynek przy ul. Kilińskiego 5a z uwagi wysoki stopień degradacji technicznej wymaga przeprowadzenia działań technicznych w częściach wspólnych nieruchomości. Właściciel nieruchomości, Spółka PTBS ze 100% udziałem Gminy Pszczyna, nie jest w stanie udźwignąć ciężaru wysokich kosztów remontu. Sytuacja ta stanowi ogromne zagrożenie dla zabytkowej struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków funkcjonowania podmiotów: instytucji i lokali użytkowych usytuowanych w budynku, poprzez poprawę stanu technicznego – zwiększenie wydajności energetycznej przez modernizację zdegradowanej elewacji, wymiana okien. Ponadto celem jest stworzenie lepszych warunków dla funkcjonujących w obiekcie instytucji poprzez poprawę dostępności obiektu (remont wejść do budynku, remont nawierzchni dojeżdż, dojazdów, udogodnienia dla niepełnosprawnych).</p> <p>Ze względu na znaczny stopień zniszczenia budynku planuje się wyremontować elewację, wymienić trwale zniszczoną utwardzoną nawierzchnię, likwidację barier komunikacyjnych oraz wprowadzenie udogodnień dla petentów (np. stojaki na rowery, czytelne oznakowanie wejść, modernizacja oświetlenia zewnętrznego).</p> <p>Wsparcie działań rewitalizacyjnych przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, <p>Projekt zaktywizuje lokalną społeczność w ramach podejmowania działań inwestycyjnych poprawiających standard techniczny budynków w reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych o wysokich walorach historycznych (sąsiedztwo budynków Sądu, Wodnej Wieży, historycznej zabudowy miejskiej) poprzez utrzymanie wartościowych cech miejskiej zabudowy. Cel ten może być osiągnięty poprzez finansowe wsparcie ze środków unijnych dla prac remontowych, modernizacyjnych.</p> <p>Ponadto inwestor planuje zlecić prace wykonawcy, którego zobowiąże do zatrudnienia przy tych pracach np. 10% bezrobotnych z dzielnic objętych obszarem rewitalizacji.</p>	
Grupa odbiorców: <p>Odbiorcami bezpośrednimi będą pracownicy instytucji Ośrodka Pomocy Społecznej oraz działająca w budynku spółka gminna obsługująca najemców i właścicieli lokali mieszkalnych na terenie objętym obszarem rewitalizacji.</p> <p>Odbiorcami pośrednimi będą podopieczni Ośrodka, inni petenci z obszaru gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz inni mieszkańcy miasta poprzez poprawę wizerunku budynku.</p>	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 246 000,00 zł	

14	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku usług publicznych przy ul. Kilińskiego 3a, 3b
Podmiot realizujący	Pszczynskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o
Lokalizacja projektu	ul. Kilińskiego 3a, 3b, 43-200 Pszczyna
Przewidywany okres realizacji	06.2017 – 12.2020
Zakres działań: <p>Budynek przy ul. Kilińskiego 3a i 3b z roku 1970 z uwagi na wysoki stopień degradacji technicznej wymaga przeprowadzenia remontów i modernizacji. Właściciel nieruchomości Spółka PTBS ze 100% udziałem Gminy Pszczyna nie jest w stanie udźwignąć ciężaru wysokich kosztów remontu. Sytuacja ta stanowi zagrożenie dla struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny. Osoby korzystające z obiektów powinny mieć zapewnione bezpieczne dotarcie do biur Ośrodka Pomocy Społecznej, poradni i innych podmiotów działających w budynku.</p> <p>Poprawa warunków funkcjonowania podmiotów: instytucji i lokali użytkowych usytuowanych w budynku, poprzez poprawę stanu technicznego – zwiększenie wydajności energetycznej przez modernizację zdegradowanej elewacji, remont/wymiana okien. Ponadto celem jest stworzenie lepszych warunków dla funkcjonujących w obiekcie instytucji poprzez poprawę dostępności obiektu (remont wejść do budynku, remont nawierzchni dojeżdż, dojazdów, udogodnienia dla niepełnosprawnych, likwidacja barier komunikacyjnych). Celem jest ponadto aktywizacja bezrobotnych z rejonu objętego rewitalizacją poprzez znalezienie zatrudnienia w firmach budowlanych, wykonujących remont, które zostały by zobowiązane do zaangażowania (np. 10%) osób poszukujących zatrudnienia wg wskazań Urzędu Pracy.</p> <p>Ze względu na znaczny stopień zniszczenia budynku planuje się wyremontować elewację, wymienić trwale zniszczoną utwardzoną nawierzchnię, likwidację barier komunikacyjnych oraz wprowadzenie udogodnień dla petentów (np. stojaki na rowery, czytelne oznakowanie wejść, modernizacja oświetlenia zewnętrznego).</p> <p>Wsparcie działań remontowych przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, - Projekt zaktywizuje lokalną społeczność w ramach podejmowania działań inwestycyjnych poprawiających standard techniczny budynków w przestrzeniach publicznych o wysokich walorach historycznych (sąsiedztwo budynków Sądu, Wodnej Wieży, historycznej zabudowy miejskiej) poprzez utrzymanie wartościowych cech miejskiej zabudowy. Cel ten może być osiągnięty poprzez finansowe wsparcie ze środków unijnych dla rewitalizacyjnych <p>Ponadto inwestor planuje zlecić prace wykonawcy, którego zobowiąże do zatrudnienia przy tych pracach np. 10% bezrobotnych z dzielnic objętych obszarem rewitalizacji.</p>	
Grupa odbiorców: <p>Odbiorcami bezpośrednimi będą pracownicy instytucji Ośrodka Pomocy Społecznej oraz podmioty prowadzące działalność w lokalach wynajmowanych od PTBS Sp. z o.o.</p> <p>Odbiorcami pośrednimi będą podopieczni Ośrodka, pacjenci Przychodni Specjalistycznych, mieszkańcy obszaru rewitalizacyjnego oraz inni mieszkańcy miasta poprzez poprawę wizerunku budynku, łatwego i bezpiecznego dojścia i dojazdu.</p>	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 430 500,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

15	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynku handlowo-usługowym „BAJADERA”
Podmiot realizujący	Pszczyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o
Lokalizacja projektu	ul. Korfanteo 17, 43-200 Pszczyna
Przewidywany okres realizacji	06.2016 – 12.2018
Zakres działań: <p>Budynek przy ul. Korfanteo 17 z lat 70-tych z uwagi na wysoki stopień degradacji technicznej wymaga przeprowadzenia ww. remontów i modernizacji. Właściciel nieruchomości Spółka PTBS ze 100% udziałem Gminy Pszczyna nie jest w stanie udźwignąć ciężaru wysokich kosztów remontu. Sytuacja ta stanowi zagrożenie dla struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny.</p> <p>Osoby korzystające z obiektu handlowo-usługowego powinny mieć zapewnione bezpieczne wejście i dojazd. Budynek swoim przestarzałym stylem odstaje od sukcesywnie remontowanej substancji mieszkaniowej w okolicy. Zastosowane przy budowie rozwiązania technologiczne wymagają modernizacji, aby budynek mógł dalej służyć mieszkańcom.</p> <p>Celem projektu jest poprawa warunków funkcjonowania podmiotów: lokali użytkowych usytuowanych w budynku, poprzez poprawę stanu technicznego – zwiększenie wydajności energetycznej przez budowę własnej kotłowni, remont instalacji CO, modernizację zdegradowanej elewacji, remont/wymiana okien.</p> <p>Ponadto celem jest stworzenie lepszych warunków dla funkcjonujących w obiekcie podmiotów poprzez poprawę dostępności obiektu (remont wejść do budynku, remont nawierzchni dojeżdż, dojazdów, galerii, w miarę możliwości wprowadzenie udogodnień dla niepełnosprawnych, likwidacja barier komunikacyjnych).</p> <p>Ponadto aktywizacja bezrobotnych z rejonu objętego rewitalizacją poprzez znalezienie zatrudnienia w firmach budowlanych, wykonujących remont, które zostały by zobowiązane do zaangażowania (np. 10%) osób poszukujących zatrudnienia wg wskazań Urzędu Pracy.</p> <p>Ze względu na znaczny stopień zniszczenia i zużycia elementów budynku z lat 70-tych planuje się wyremontować elewację, wymienić trwale zniszczoną utwardzoną nawierzchnię, likwidację barier komunikacyjnych oraz wprowadzenie udogodnień dla klientów poprawiając bezpieczeństwo poruszania się na tym terenie.</p> <p>Priorytetowym jest również budowa własnej kotłowni, i modernizacja starej instalacji CO, które to przełożą się na poprawienie efektywności oraz znacząco obniżą koszty prowadzenia działalności.</p> <p>Wsparcie działań remontowych przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, - poprawienie warunków rozwojowych dla MŚP. Będzie to wymierne wsparcie dla prowadzących działalność w tym lokalu. <p>Cele te mogą być osiągnięte poprzez finansowe wsparcie ze środków unijnych dla prac remontowych, modernizacyjnych.</p> <p>Ponadto inwestor planuje zlecić prace wykonawcy, którego zobowiąże do zatrudnienia przy tych pracach np. 10% bezrobotnych z dzielnic objętych obszarem rewitalizacji.</p>	
Grupa odbiorców: <p>Odbiorcami będą mieszkańcy obszaru rewitalizacyjnego oraz inni mieszkańcy miasta poprzez poprawę wizerunku budynku, łatwego i bezpiecznego dojścia i dojazdu.</p>	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 430 500,00 zł	

16	Poprawa stanu środowiska miejskiego poprzez rewitalizację obszaru nieruchomości w Pszczynie przy ul. Korfanteo 45-55
Podmiot realizujący	Pszczynskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu	ul. Korfanteo 45-55, 43-200 Pszczyna
Przewidywany okres realizacji	06.2018 – 12.2020
Zakres działań: Trzy budynki przy ul. Korfanteo 45-55 położone pomiędzy ulicami Korfanteo i Bielską są osiedlem wzniesionymi w 2013r. jako zasób mieszkaniowy o regulowanym czynszu wybudowane przez PTBS – spółkę gminną. W skład wchodzi 96 mieszkań oraz własna kotłownia zaopatrująca osiedle w ciepłą wodę i CO. Spółka będąca właścicielem osiedla ponosi duże nakłady na utrzymanie infrastruktury technicznej (utrzymanie sieci), w związku z tym nie ma możliwości zadbania o sferę estetyczną i funkcjonalną zewnętrznych elementów budynków i otoczenia. Stąd potrzeba zmian. Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców budynku, poprzez - poprawę stanu technicznego – modernizację zdegradowanej elewacji budynku - nowe zagospodarowanie terenów zieleni osiedla przy zaangażowaniu społecznym użytkowników mieszkań czynszowych w formule TBS. Ze względu na znaczny stopień zniszczenia budynku w zakresie części wspólnych planuje się wykonać remont elewacji oraz nowe zagospodarowanie terenów osiedla. Wsparcie działań remontowych przyczyni się do: - podniesienia jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, - budowa wizerunku miasta jako dbającego o wszelkie grupy społeczne – poprzez działania swojej spółki PTBS, - poprawa warunków mieszkaniowych i w otoczeniu osiedla. Projekt zaktywizuje lokalną społeczność w ramach podejmowania działań inwestycyjnych poprawiających standard techniczny budynków mieszkalnych w reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych. Cel ten może być osiągnięty poprzez finansowe wsparcie ze środków unijnych dla prac remontowych, modernizacyjnych. Ponadto inwestor planuje zlecić prace wykonawcy, którego zobowiąże do zatrudnienia przy tych pracach np. 10% bezrobotnych z dzielnic objętych rewitalizacją.	
Grupa odbiorców: Odbiorcami bezpośrednimi będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji.	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 615 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

17	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (1)
Podmiot realizujący	Za realizację przedsięwzięć odpowiadać będą poszczególne Wspólnoty Mieszkaniowe wymienione w punkcie „Zakres działań”. Wspólnoty zarządzane są przez PTBS Sp. z o.o.
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji – adresy zgodnie z punktem „Zakres działań”
Przewidywany okres realizacji	06.2016 – 12.2020
<p>Zakres działań:</p> <p>Przedmiotowy projekt obejmuje podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania degradacji fizycznej budynków mieszkalnych należących do Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych przez PTBS Sp. z o.o. i zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Kamienice te stanowią w większości przypadków zabytkową zabudowę. Ich dalsza degradacja stanowi ogromne zagrożenie dla zabytkowej struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny. Ze względu na położenie części budynków w strefie ochrony konserwatorskiej wszystkie działania zostaną podjęte po konsultacji z konserwatorem zabytków uwzględniając jego wytyczne</p> <p>Ponadto niezbędne jest podjęcie działań społecznych zmierzających do aktywizacji mieszkańców poszczególnych Wspólnot. Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców budynków poprzez poprawę stanu technicznego oraz zwiększenie wydajności energetycznej czy też rewitalizacja przestrzeni publicznej przy obiektach. W części obiektów celem jest stworzenie lepszych warunków dla funkcjonujących w obiekcie organizacji poprzez lepsze wyeksponowanie profili działania organizacji, dobra ekspozycja szyldów, informacji dla osób zewnętrznych.</p> <p>Istotnym elementem przedsięwzięć będzie utrwalenie wartości historycznych poprzez opracowanie przez mieszkańców/użytkowników krótkiej historii budynku na bazie odszukanych materiałów historycznych i po konsultacji z konserwatorem zabytków sfinansowanie wykonania tzw. „metryczki obiektu”, która była by eksponowana na elewacji obiektu (metryczki ujednolicone dla całego obszaru rewitalizacyjnego lub dzielnic).</p> <p>Ponadto nastąpi aktywizacja bezrobotnych z rejonu objętego rewitalizacją poprzez znalezienie zatrudnienia w firmach budowlanych, które zostałyby zobowiązane do zaangażowania (np. 10%) osób poszukujących zatrudnienia wg wskazań Urzędu Pracy.</p> <p>Szczegółowy zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. 3 Maja 11 Remont części wspólnych - kominy w części ponad dachem (odpadająca okładzina ozdobnych elementów kominów), modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont i konserwacja drewnianych elementów elewacji oraz więźby dachowej, konserwacja dachu, remont/wymiana okien; remont zagospodarowania terenu (zagospodarowanie terenu zieleni, utworzenie miejsca dostępnego dla Związku kombatantów, Zw. Emerytów i rencistów na terenie zewnętrznym (małe miejsce rekreacji – ławeczki) – miejsce spotkań poza biurem w pogodne dni. Naprawa schodów do budynku. Ze względu na położenie budynku w strefie ochrony konserwatorskiej wszystkie działania po konsultacji z konserwatorem zabytków uwzględniając jego wytyczne. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Bogedaina 19 Remont części wspólnych - elewacja poprzez ocieplenie i nałożenie nowego tynku, wymiana pokrycia dachu, remont/wymiana okien; izolacja stropów piwnic, remont zagospodarowania terenu (zagospodarowanie terenu podwórka, zieleni, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym (małe miejsce rekreacji – ławeczki) – miejsce spotkań poza mieszkaniem w pogodne dni. Remont klatki schodowej. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Dunikowskiego 4-6 Remont części wspólnych - kominy w części ponad dachem, modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę pokrycia dachu z zastosowaniem dachówki, remont/wymiana okien; remont zagospodarowania terenu (zagospodarowanie terenu zieleni, utworzenie miejsca dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym (małe miejsce rekreacji – ławeczki) – miejsce spotkań poza mieszkaniem w pogodne dni. Naprawa schodów do budynku. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Dworcowa 5 Remont części wspólnych - modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont i konserwacja drewnianych elementów balkonu zewnętrznego, remont/wymiana okien. 	

- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Dworcowa 6
Remont części wspólnych - modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont/wymiana okien.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Dworcowa 25
Remont części wspólnych – Remont, rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku zgodnie z pozwoleniem konserwatorskim i udzielonym pozwoleniem na budowę; remont dachu, elewacji, nadbudowę, przebudowę, remont zagospodarowania terenu
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Dworcowa 25
Remont części wspólnych - modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont i konserwacja drewnianych elementów elewacji, wymiana pokrycia dachu, remont/wymiana okien. Naprawa schodów do budynku.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Katowicka 8
Remont części wspólnych - elewacja poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont i konserwacja drewnianych elementów elewacji oraz więźby dachowej, wymiana pokrycia dachu, remont/wymiana okien; remont zagospodarowania terenu (zagospodarowanie terenu zieleni, utworzenie miejsca dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym (małe miejsce rekreacji – ławeczki) – miejsce spotkań poza mieszkaniem w pogodne dni. Remont klatki schodowej. Ocieplenie stropów piwnic. Ponadto wyremontować należy budynki gospodarcze, które są bardzo zdegradowane, zarówno pokrycie dachowe jak i elewacja. Uzupełnienie ogrodzenia terenu Wspólnoty
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Kopernika 46
Remont części wspólnych – elewacja, termomodernizacja, naprawienie zniszczonych balkonów, wykonanie izolacji stropów piwnic, remont zagospodarowania terenu (zagospodarowanie terenu oraz nasadzenie zieleni).
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Korfańskiego 39-41-43
Remont części wspólnych - się odnowienie elewacji poprzez usunięcie odpadającego tynku i nałożenie nowych warstw zgodnie z technologią, remont klatek schodowych; nowe zagospodarowanie terenu zieleni.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Piastowska 3
Remont części wspólnych – elewacja, odnowienie części muru zabytkowego, aby utrzymać go w pierwotnym charakterze (zg z wytycznymi konserwatora oczyszczenie ceglanych lic ścian, uzupełnienie ubytków), zastąpienie starego tymczasowego zadaszenia podwórka wewnętrznego - zaprojektowanie i wykonanie funkcjonalnego zadaszenia wraz z prawidłowym odprowadzeniem wód.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Piastowska 20
Remont części wspólnych – elewacja, odnowienie części muru zabytkowego, aby utrzymać go w pierwotnym charakterze (zg z wytycznymi konserwatora oczyszczenie ceglanych lic ścian, uzupełnienie ubytków), zastąpienie starego tymczasowego zadaszenia podwórka wewnętrznego - zaprojektowanie i wykonanie funkcjonalnego zadaszenia wraz z prawidłowym odprowadzeniem wód.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Piastowska 24
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę pokrycia i konstrukcji drewnianej dachu, remont kominów, wymianę zniszczonej nawierzchni podwórka.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Piekarska 3
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont/wymiana okien, remont i wymianę nawierzchni podwórka.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Piwowska 24
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont drewnianych elementów balkonów, wymianę stolarki okiennej, wymianę zniszczonej nawierzchni podwórka.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Poniatowskiego 6
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę okien, remont i wymianę nawierzchni podwórka.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Poniatowskiego 9
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę okien, wymianę pokrycia i konstrukcji dachu.
- Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Poniatowskiego 11
Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, renowację drewnianych elementów elewacji tworzących tzw.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

<ul style="list-style-type: none"> • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Rynek 9 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont kominów ponad dachem, remont/wymiana okien, wymiana pokrycia dachu budynku, remont kominów. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Rynek 13 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę pokrycia dachu budynku, remont/wymiana okien, wymiana pokrycia dachu budynku, remont kominów. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Rynek 22 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę zniszczonej nawierzchni podwórka, odtworzenie zabudowy pomieszczeń gospodarczych zlokalizowanych na tyłach nieruchomości Wspólnoty, wymiana pokrycia dachu budynku, remont kominów. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Warowna 3 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont/wymiana okien. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Warowna 35 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymianę zniszczonej nawierzchni podwórka, wymiana pokrycia dachu budynku, remont kominów. • Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie, ul. Warowna 41 Remont części wspólnych – modernizacja elewacji poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont i wymianę nawierzchni podwórka. <p>Wsparcie działań remontowych wspólnot przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrony wartości historycznych, - podniesienie jakości przestrzeni publicznych, ponieważ elewacje stanowią ważny element tych przestrzeni, - budowa wizerunku miasta jako dbającego o wszelkie grupy społeczne, które znalazły swoje miejsce zamieszkania w budynku Wspólnoty. - poprawa warunków mieszkaniowych 	
Grupa odbiorców: Odbiorcami bezpośrednimi będą mieszkańcy oraz użytkownicy obiektów.	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 6 415 200,00 zł	

18	Poprawa stanu środowiska miejskiego przez rewitalizację nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych (2)
Podmiot realizujący	Wspólnota Mieszkaniowa Dworcowa 22w Pszczynie oraz Wspólnota Mieszkaniowa w Pszczynie ul. Batorego 2
Lokalizacja projektu	Ul. Dworcowa 22 oraz ul. Batorego 2
Przewidywany okres realizacji	03.2017 – 11.2020
Zakres działań: Przedmiotowy projekt obejmuje podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania degradacji fizycznej budynków mieszkalnych należących do Wspólnot Mieszkaniowych (są to 2 bliźniacze kamienice o liczbie lokali mniejszej niż 7) zarządzanych przez osoby fizyczne i zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców i użytkowników budynku oraz poprawa funkcjonowania obiektu poprzez poprawę stanu technicznego obiektu. Dzięki podjęciu działań w ramach historycznej zabudowy mieszkaniowej nastąpi utrwalenie wartości historycznych na obszarze rewitalizacji oraz nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców. Zakres przedmiotowy obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> ul. Dworcowa 22: remont/restauracja części wspólnych budynku, w szczególności historycznej fasady, unikalnych spiralnych klatek schodowych, remont wraz z osuszeniem piwnic. ul. Batorego 2: remont/restauracja części wspólnych budynku, w szczególności historycznej fasady, unikalnych klatek schodowych, remont wraz z osuszeniem piwnic. Realizacja projektu jest niezbędna w związku z koniecznością poprawy sfery przestrzenno-funkcjonalnej. Kamienica o charakterze bliźniaczym pochodzi z końca XIX wieku. Wysoki stopień degradacji technicznej wymaga remontów w częściach wspólnych nieruchomości. Jest to niezbędne ze względu na bezpieczeństwo mieszkańców oraz przechodniów. Sytuacja ta stanowi ogromne zagrożenie również dla zabytkowej struktury urbanistyczno-architektonicznej. Obiekt należy do kilku współwłaścicieli, którzy jako wspólnota nie są w stanie samodzielnie udźwignąć całości kosztów kompleksowego remontu wynikającego z luki remontowej powstałej przez ostatnie dziesięciolecia. Degradacja fasady jest m.in. związana z usytuowaniem wzdłuż ruchliwej ulicy – ważnej arterii miejskiej. Z tego też wynikają bezpośrednie zagrożenia dla przechodniów - w postaci zmurzałych elementów historycznej elewacji. Ponadto budynek usytuowany jest w sąsiedztwie innych ważnych historycznie budynków miejskich.	
Grupa odbiorców: Mieszkańcy i użytkownicy obiektów.	
Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)
CEL REWITALIZACJI: I, II, III, IV	
Szacunkowy koszt: 800 000,00 zł	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

19	Poprawa jakości infrastruktury technicznej oraz efektywności energetycznej w budynkach komunalnych
Podmiot realizujący	Administracja Zasobów Komunalnych w Pszczynie , ul. Dworcowa 30, 43-200 Pszczyna
Lokalizacja projektu	Obszar rewitalizacji – adresy zgodnie z punktem „Zakres działań”
Przewidywany okres realizacji	06.2017 – 12.2023

Zakres działań:

Przedmiotowy projekt obejmuje podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania degradacji fizycznej budynków mieszkalnych znajdujących się w zasobach komunalnych zarządzanych przez AZK w Pszczynie i zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Kamienice te stanowią w większości przypadków zabytkową zabudowę. Ich dalsza degradacja stanowi ogromne zagrożenie dla zabytkowej struktury urbanistyczno-architektonicznej Pszczyny. Ze względu na położenie części budynków w strefie ochrony konserwatorskiej wszystkie działania zostaną podjęte po konsultacji z konserwatorem zabytków uwzględniając jego wytyczne

Ponadto niezbędne jest podjęcie działań społecznych zmierzających do aktywizacji mieszkańców poszczególnych kamienic. Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców budynków poprzez poprawę stanu technicznego oraz zwiększenie wydajności energetycznej a także poprzez poprawę stanu technicznego czy też rewitalizację przestrzeni publicznej przy obiektach.

Istotnym elementem przedsięwzięć będzie utrwalenie wartości historycznych poprzez opracowanie przez mieszkańców/użytkowników krótkiej historii budynku na bazie odszukanych materiałów historycznych i po konsultacji z konserwatorem zabytków sfinansowanie wykonania tzw. „metryczki obiektu”, która była by eksponowana na elewacji obiektu (metryczki ujednolicone dla całego obszaru rewitalizacyjnego lub dzielnicy).

Szczegółowy zakres prac:

- Ul. Chrobrego 8, ul. Kilińskiego 4-6, ul. Kopernika 23, ul. Kopernika 29, ul. Kopernika 50, ul. Kopernika 12, ul. Łowiecka 6-8

Remont części wspólnych – elewacja poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, zagospodarowanie terenu (zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań mieszkańców).

- ul. Kopernika 29, ul. Sokoła 2, ul. Warowna 43, ul. Wojska Polskiego 13, ul. Wojska Polskiego 15, ul. Dworcowa 3

Remont części wspólnych – elewacja poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, remont/wymiana okien, remont klatki schodowej, zagospodarowanie terenu (zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań mieszkańców).

- ul. Kościuszki 22

Remont części wspólnych – elewacja poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymiana pokrycia dachu, remont klatki schodowej, zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań mieszkańców).

- ul. Tkacka 9

Remont części wspólnych – elewacja poprzez skucie starych tynków i nałożenie nowych tynków termoizolacyjnych przewidzianych dla obiektów zabytkowych, wymiana pokrycia dachu, remont kominów, remont/ wymiana okien, remont klatki schodowej, zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań mieszkańców).

- ul. Dworcowa 26

Remont części wspólnych – elewacja poprzez ocieplenie i nałożenie nowego tynku, docieplenie stropu, izolację piwnic, remont klatki schodowej, zagospodarowanie terenu(zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań poza miejsca spotkań mieszkańców).

- ul. Dworcowa 28

Remont części wspólnych - elewacja poprzez ocieplenie i nałożenie nowego tynku, docieplenie stropu, remont klatki schodowej, zagospodarowanie terenu (zagospodarowanie terenu podwórka, utworzenie miejsca integracji dostępnego dla wszystkich mieszkańców budynku na terenie zewnętrznym tj. małe miejsce rekreacji- ławeczki – miejsca spotkań mieszkańców)

Grupa odbiorców:

Mieszkańcy i użytkownicy obiektów.

Wskaźniki produktu	Powierzchnia objęta rewitalizacją (m ²)
	Liczba obiektów poddanych rewitalizacji (szt.)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z rewitalizowanej infrastruktury (os.)

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

CEL REWITALIZACJI: I, III, IV
Szacunkowy koszt: 1 810 000,00 zł

Załącznik 2. Mapa obszaru rewitalizacji

